

TENTO PROJEKT – KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTA KOLÍNA –
JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ

MAPOVÁNÍ POTŘEB UŽIVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V KOLÍNĚ

na základě dotazníkového průzkumu mezi uživateli sociálních služeb
uskutečněného na přelomu května a června 2007

Vypracovala: Agora Central Europe
Petra Rezka 12
Praha 4
www.agora-ce.cz

srpen 2007

Obsah

	strana
<u>I. Metodologie</u>	2
<u>II. A – Osoby se zdravotním postižením</u>	3
<u>II. B – Senioři</u>	19
<u>II. C – Osoby v přechodné sociální krizi, osoby nepřizpůsobivé, osoby ohrožené závislostmi, nezaměstnaní</u>	29
<u>II. D – Rodina, děti a mládež</u>	38
<u>III. Shrnutí</u>	54

I. Metodologie

Dalším krokem v rámci projektu KPSS byla analýza potřeb uživatelů sociálních služeb ve městě Kolín. Tato fáze projektu se již odvíjela od aktivní činnosti pracovních skupin. Odborně a metodicky zajišťovala přípravu průzkumu potřeb uživatelů sociálních služeb Agora CE. Obsahová náplň do značné míry záležela na rozhodnutí a shodě jednotlivých pracovních skupin.

Na začátku projektu byly nastaveny **čtyři pracovní skupiny**, které se zaměřují na různé cílové skupiny uživatelů. Pro účely zmapování potřeb stávajících a příp. potenciálních uživatelů, jsme 2. a 3. skupinu trochu pozměnili a některé cílové skupiny sloučili s ohledem na podobnost problémů a typů využívaných služeb.

1. pracovní skupina: osoby se zdravotním postižením
2. pracovní skupina: senioři
3. pracovní skupina: osoby v přechodné sociální krizi, osoby nepřizpůsobivé, osoby ohrožené závislostmi, nezaměstnaní
4. pracovní skupina: rodina, děti a mládež

Na schůzkách jednotlivých pracovních skupin byl vytvořen dotazník, jehož úkolem bylo odhalit zkušenosti se službami, potřeby a problémy uživatelů různých sociálních služeb v Kolíně. Dále byla zjišťována jejich spokojenost se službami, poptávka po jiných službách, které ve městě chybí, nebo náměty na zkvalitnění života jednotlivých skupin uživatelů ve městě (např. seniorů, zdravotně postižených občanů, rodin s dětmi atd). Celkem tedy vznikly čtyři různé dotazníky.

Organizačně zajišťovala průběh průzkumu koordinátorka projektu, která rovněž organizovala distribuci dotazníků a dohlížela na jejich sběr. Většina dotazníků byla distribuována prostřednictvím poskytovatelů služeb ve městě, prostřednictvím některých mateřských a základních škol. Aktivně se do dotazování zapojili studentky některých kolínských středních škol - jako tazatelky a asistentky při vyplňování dotazníků. Studentky oslovovaly především seniory a dále zástupce rodin s dětmi.

Na přelomu měsíců května a června 2007 byly finální dotazníky distribuovány mezi uživatele, kteří je posléze vyplněné vraceli zpět přímo poskytovatelům nebo na určených sběrných místech, nebo je vyplnili za asistence studentů, kteří je oslovili.

V rámci jednotlivých cílových skupin uživatelů soc. služeb jsme získali zpět různé počty dotazníků:

- r 1. skupina – osoby se zdrav. postižením - získali jsme 231 vyplněných dotazníků
- r 2. skupina – senioři - získali jsme 251 vyplněných dotazníků
- r 3. skupina – osoby v přechodné krizi a nouzi - získali jsme 163 vyplněných dotazníků
- r 4. skupina – rodina, děti a mládež - vrátilo se 701 vyplněných dotazníků

Je potřeba ještě připomenout, že tento materiál neposkytuje reprezentativní výstupy, to znamená, že jeho výsledky nelze zobecnit na celé cílové skupiny uživatelů. Např. nemůžeme tvrdit, že odhalené problémy a názory platí obecně pro všechny seniory ve městě. Interpretujeme pouze názory lidí, kteří měli chuť a čas zapojit se do šetření potřeb a podělit se o své zkušenosti a názory a tím i pomoci nastavit systém sociálních služeb tak, aby (v rámci možností) uspokojil co nejvíce klientů.

Tento materiál by měl být dalším z podkladů při tvorbě první verze komunitního plánu rozvoje sociálních služeb. Měl by jednotlivým pracovním skupinám umožnit vhled do cítění a potřeb jednotlivých skupin uživatelů sociálních služeb.

II A. Osoby se zdravotním postižením

1. Struktura vzorku – aneb kdo nám odpověděl

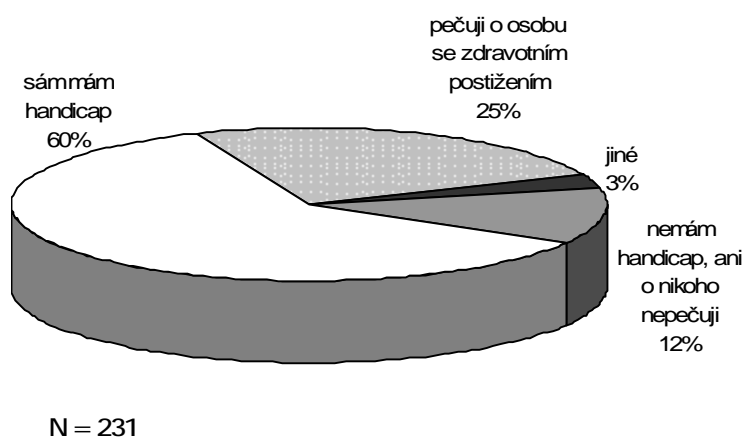
Podářilo se nám získat názory a informace od 231 osob, které mají vztah k problematice osob se zdravotním postižením a k sociálním službám, určeným právě těmto osobám.

Podívejme se blíže, jaký vztah k problematice a těmto službám osoby/dotázaní, kteří nám odpověděli, mají.

Téměř dvě třetiny dotázaných představují lidi, kteří mají nějaký zdravotní handicap a ve většině případů jsou uživateli/klienty sociálních služeb určených pro osoby s handicapem (kromě cca desetiny handicapovaných, která žádné služby nevyužívá). Čtvrtinu vzorku dotázaných tvoří lidé, kteří pečují o rodinného příslušníka nebo jinou blízkou osobu, která má nějaký handicap a rovněž ve většině případů využívá některou ze služeb. Přibližně desetina dotázaných v současnosti žádnou ze služeb nevyužívá, ani nepečuje o blízkou osobu.

Velmi malá část vzorku dotázaných (7 respondentů) uvedla, že má k této problematice „jiný“ vztah – jedná se o lidi, kteří mají v rodině někoho s handicapem, avšak nepečují o něj.

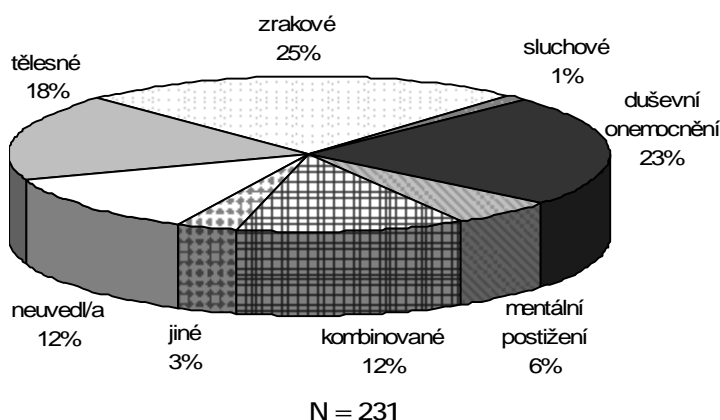
Graf č. 1 – Vztah dotázaných k problematice

U každého grafu popř. tabulky najdete informaci o tom, kolik dotázaných na danou otázku odpovědělo, např. N = 231 odpovídalo 231 osob

Kromě vztahu ke službám byli dotazovaní požádáni, aby sami sebe nebo osobu, o kterou pečují, zařadili do některé z cílových skupin upřesňujících zdravotní handicap.

Graf č. 2 – Rozdělení dotázaných podle typu postižení

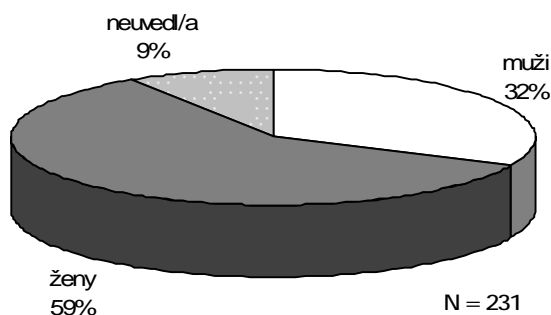

Čtvrtina dotázaných prezentuje zkušenosti osob se zrakovým postižením, téměř čtvrtina zastupuje názory a potřeby osob s duševním onemocněním, necelá pětina potřeby osob s tělesným postižením, více než desetina dotázaných zastupuje osoby s kombinovaným postižením. Jen velmi malé podíly dotázaných zastupují osoby s mentálním postižením a sluchovým postižením. Cca desetina dotázaných neuvědla svůj handicap, nebo handicap osoby, kterou zastupuje.

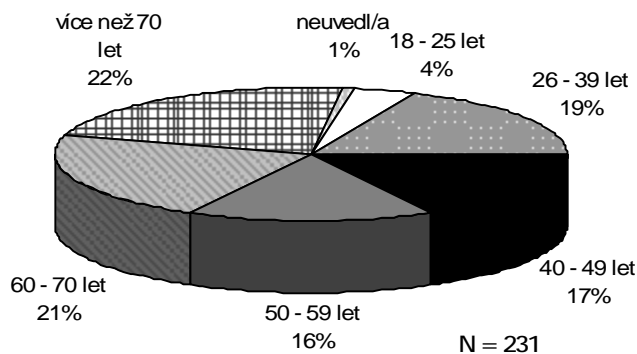
Jak můžete vidět v následujících grafech, častěji se s námi o své zkušenosti podělily ženy, představují téměř dvě třetiny dotázaných, zatímco muži představují přibližně třetinu dotázaných. Podíváme-li se na věk dotázaných –

všechny věkové skupiny handicapovaných osob jsou zastoupeny rovnoměrně, s výjimkou těch nejmladších ve věku 18 – 25let.

Graf č. 3 – Struktura dotázaných podle pohlaví

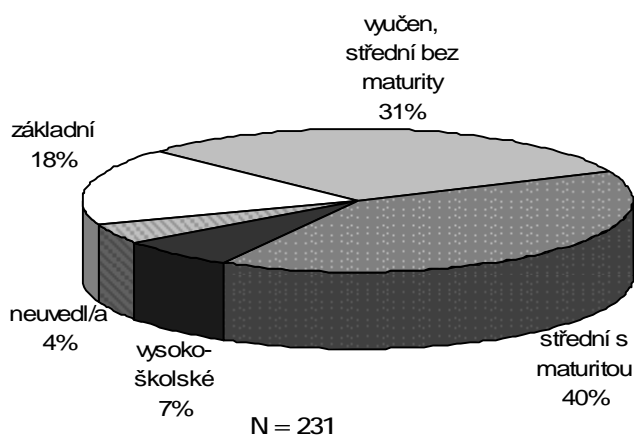

Graf č. 4 – Struktura dotázaných podle věku

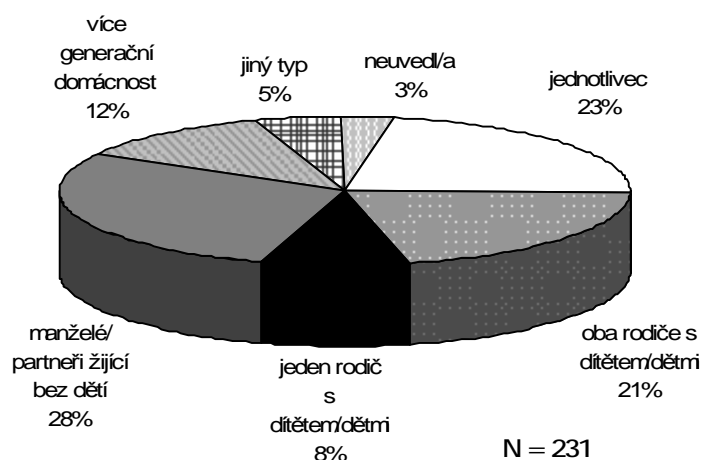

Co se týče nejvyššího ukončeného vzdělání, cca pětina osob se zdravotním postižením má základní vzdělání, téměř třetina střední bez maturity (vesměs vyučení), dvě pětiny střední s maturitou. A necelou desetinu představují lidé s ukončeným vysokoškolským vzděláním. Podle složení domácnosti se nám dotázaní rozdělují tak, že téměř čtvrtinu představují lidé žijící v domácnosti sami, pětinu tvoří oba rodiče s dětmi, necelou desetinu tvoří neúplné rodiny - jeden rodič s dítětem či dětmi, více než čtvrtinu tvoří partneři žijící bez dětí a více než desetinu představují vícegenerační domácnosti.

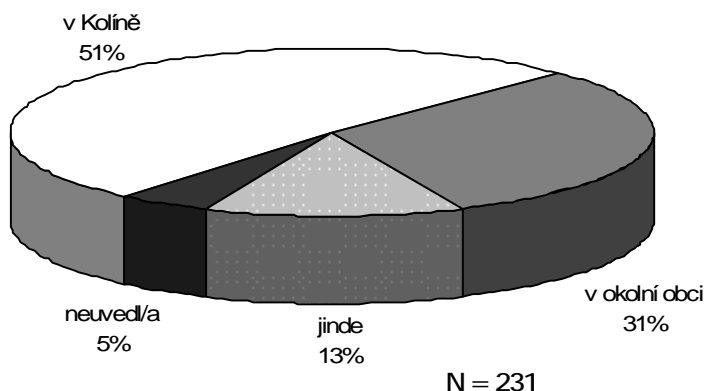
Graf č. 5 – Struktura dotázaných podle vzdělání

Graf č. 6 – Struktura dotázaných podle složení domácnosti

Graf č. 7 – Místo bydliště dotázaných

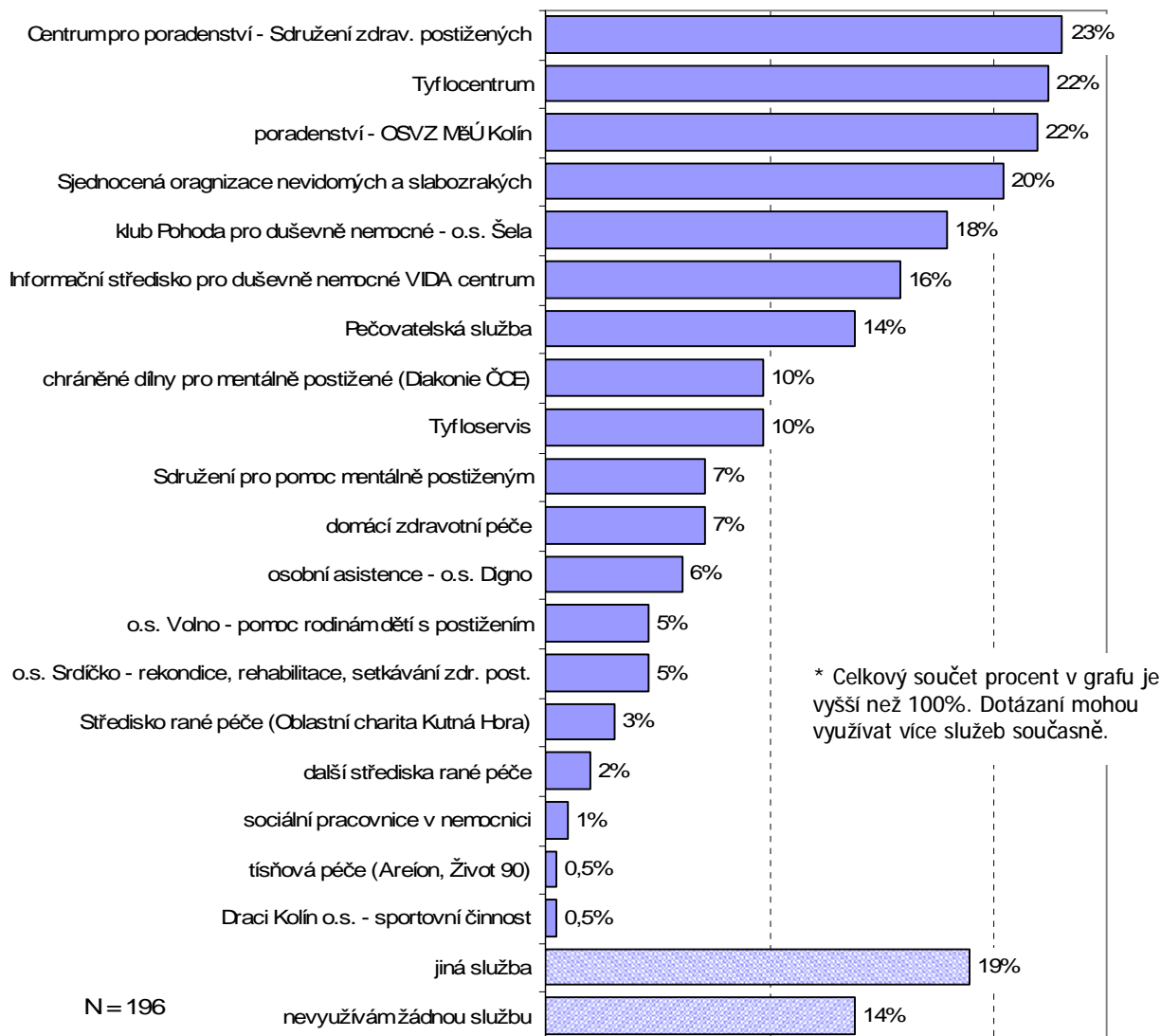
Přibližně polovina osob se zdravotním postižením, jejichž výpovědi jsme získali, žije přímo v Kolíně. Necelá třetina žije v okolí města a přibližně desetina uvedla, že má své bydliště „jinde“.

2. Využívání a hodnocení stávajících služeb pro osoby se zdravotním postižením

Jak již bylo zmíněno, většina dotázaných (85%) má nějaké zkušenosti se službami usnadňujícími život handicapovaným lidem v Kolíně. Buď jsou přímo uživateli těchto služeb, nebo pečují o blízkou osobu, která využívá některou ze stávajících služeb. Zkušenostem těchto lidí (196 respondentů) se nyní budeme detailněji věnovat.

V rámci pracovní skupiny vznikl přehled **19 služeb** (včetně odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ), které jsou určeny pro zdravotně postižené občany případně jejich rodiny. V následujícím grafu vidíte, které služby využívají respondenti s handicapem nebo jejich zástupci, jež vyplnili dotazník.

Graf č. 8 – Služby, které v současnosti dotázaní využívají*

Jak již bylo zmíněno, ne všichni respondenti s handicapem využívají některou ze sociálních služeb poskytovaných v Kolíně - přibližně desetina dotázaných v tuto chvíli žádnou ze služeb nevyužívá.

Téměř pětina respondentů uvedla, že využívá jinou službu, než byla na seznamu – jedná se o: Léčebné sanatorium Sadská (15% resp.) – dotázaní s duševním onemocněním event. kombinovaným postižením. Dále respondenti uvedli jako jinou využívanou službu Svaz diabetiků (6 resp.) a soukromou zdravotní sestru (1 resp.).

Přestože Oblastní charita Kutná Hora poskytuje ranou péči, 4 dotázaní využívají i jiná střediska rané péče – Oblastní charity Havlíčkův Brod a v Praze.

Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

2007

Respondenti dále měli možnost služby, které využívají, ohodnotit. Šlo jen o celkové obecné hodnocení prostřednictvím stupnice školních známek, kde 1 je výborné hodnocení a 5 nejhorší hodnocení.

Tab. č. 1 – Hodnocení využívaných služeb

hodnocená služba	průměrná známka	počet hodnotících
Léčebné sanatorium Sadská	1,42	31
VIDA centrum	1,1	27
Tyflocentrum	1,08	26
SONS Kolín	1,17	23
poradenství - odbor soc.věcí a zdravotnictví MěÚ Kolín	1,27	22
Pečovatelská služba Kolín	1,68	19
Centrum pro poradenství SZP Kolín	1,6	15
chráněné dílny, Diakonie CCE	1,17	12
klub Pohoda, o.s. Šela	1,22	9
osobní asistence o.s. Digno	1,13	8
Tyfloservis	1,29	7
Sdružení pro pomoc mentálně postiženým	2	6
rekondiční pobyty, edukace, Svaz diabetiků	1	5
respitní péče, o.s.Volno	1	3
sociální dávky OSVZ MU Kolín	1,33	3
středisko rané péče, Oblastní charita Kutna Hora	1	3
o.s. Srdíčko	1	2
tísňová péče, Život 90	3	2
obědy Diakonie	3	1
ortopedie, FNHK Hradec Králové	1	1
rehabilitace, FNHK Hradec Králové	1	1
pomoc soc.pracovnice - nemocnice Kolín	1	1
služba úklidová, Kolín	1	1
výměna obvazů na nohách - soukromá zdravotní sestra	1	1
stravování, Šantrůček	1	1
terapie + práce - kavárna na pul cesty, Ondřejov	1	1
p.Dobruská	1	4
p.Krásná	1	4

N = 135

3. Informace a informovanost o službách

Respondenti, kteří využívají nějakou službu (event. ti, kteří o ně pečují) nám odhalili své informační zdroje. Následující graf přehledně zobrazuje nejčastější zdroje informací o stávajících sociálních službách, jak se současní klienti o „své“ službě dozvěděli. Mezi zdravotně postiženými obyvateli města nejlépe fungují „ústní“ kanály přenosu informací. Nejčastěji se stávající klienti o službách dozvěděli od přátel, spolupracovníků sousedů nebo od těch „zkušenějších“ – od lidí, kteří se setkali s podobným problémem – o něco více než třetina z nich.

Necelá pětina dotázaných (26 resp.) se o službě dozvěděla od odborného lékaře. Podívejme se blíže na návaznost služeb na jednotlivé odbornosti:

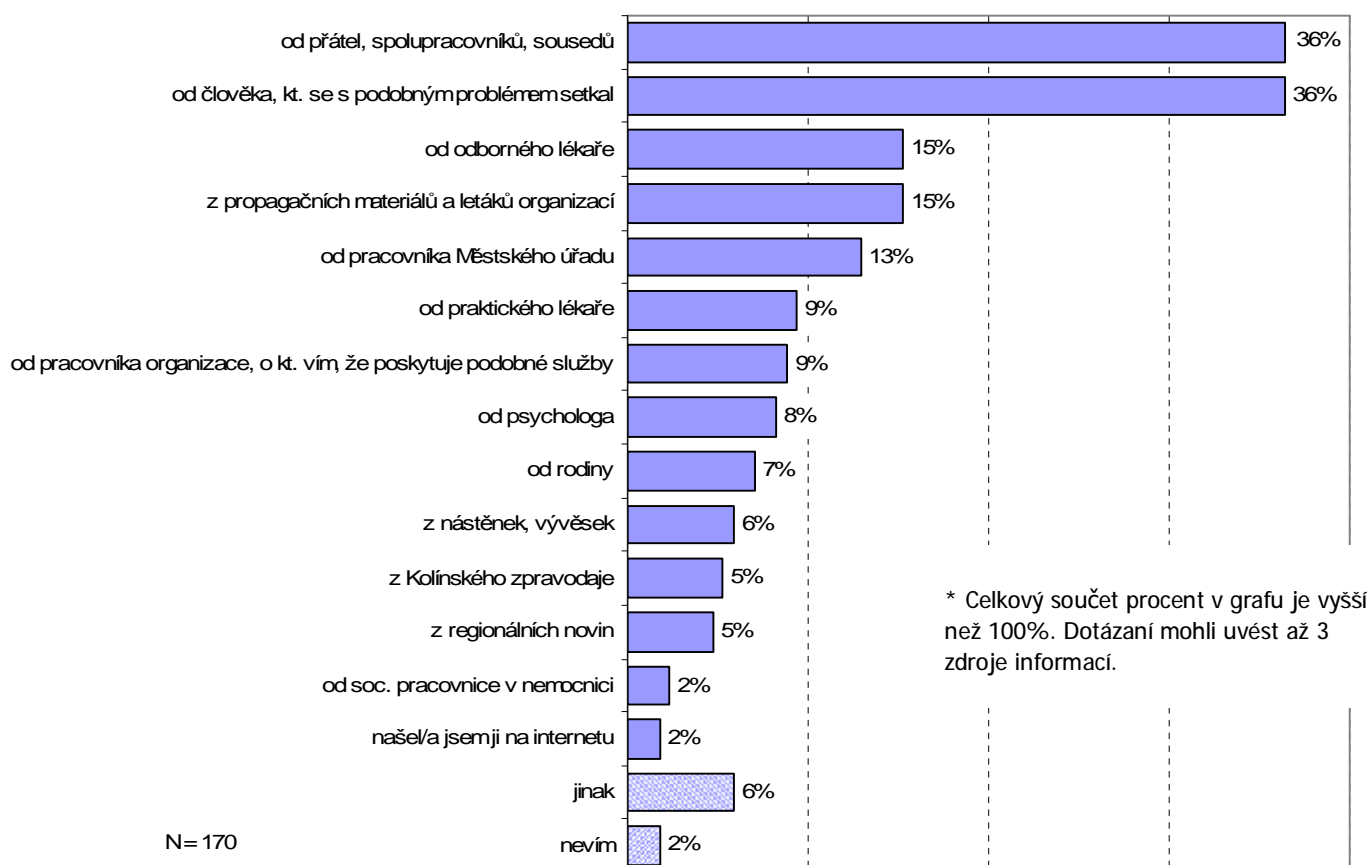
- o službách zaměřených na klienty s duševním onemocněním (VIDA centrum, klub Pohoda, LS Sadská) poskytl informaci dotázaným psychiatr, psycholog
- o Tyflocentru informoval oční lékař
- Tyfloservis – ophthalmolog
- SONS – oční lékař

- chráněné dílny pro mentálně postižené - psychiatr
- Svaz diabetiků – diabetolog
- Středisko rané péče – lékař v ÚPMD v Podolí, dětský neurolog

Více než desetina dotázaných byla „zasažena“ propagačními materiály a letáky organizací poskytující sociální služby, ze kterých se o potřebné službě dozvěděla. A o málo více než desetina stávajících uživatelů získala informace o službách na Městském úřadu.

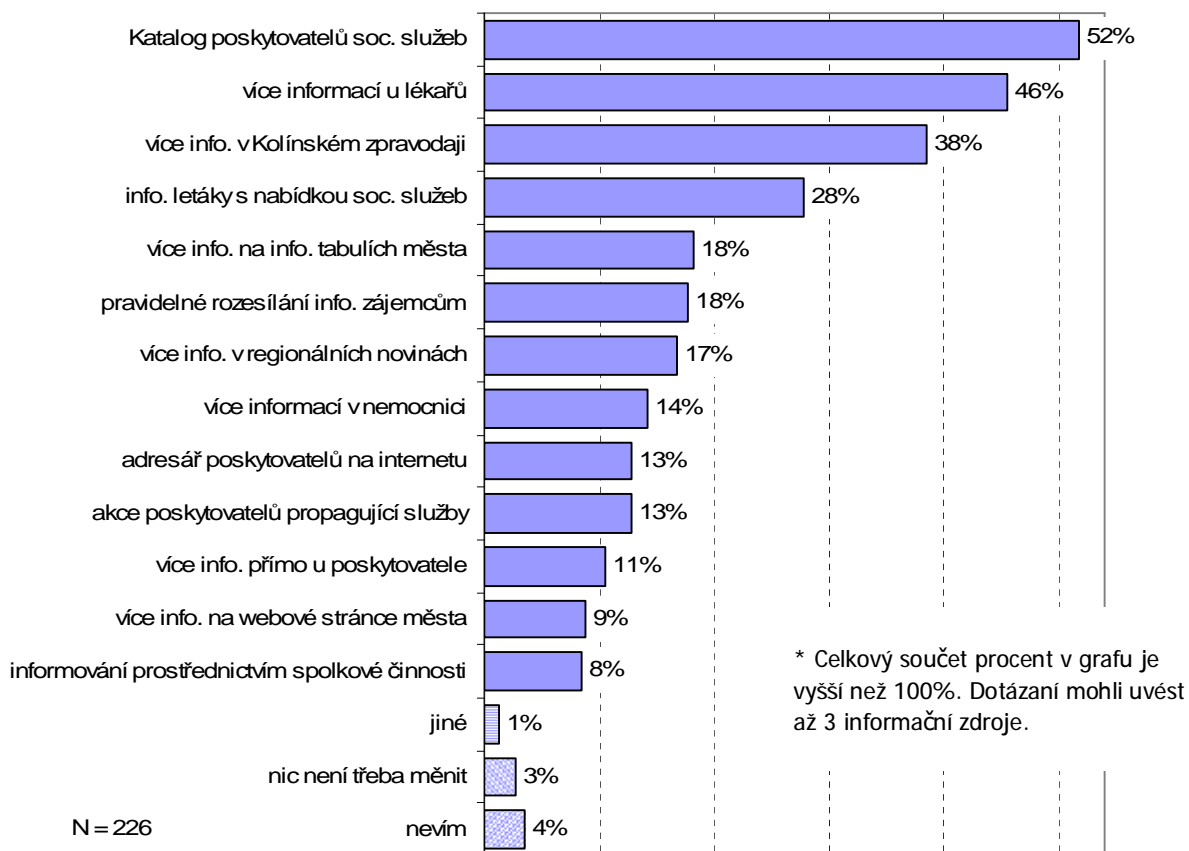
Další informační zdroje vidíte v grafu č. 9.

Graf č. 9 – Zdroje informací o stávajících službách*

Podívejme se, jak by si sami dotazovaní přáli zlepšit informovanost o stávajících službách i o nově zřizovaných službách a akcích organizovaných poskytovateli služeb v Kolíně. O málo více než polovina respondentů navrhuje pro zlepšení informovanosti vytvořit Katalog poskytovatelů sociálních služeb v Kolíně (event. v okolí). Téměř polovina by vítala možnost získat více informací od lékařů, se kterými jsou nejspíše v pravidelném kontaktu. Kolínský zpravodaj je zřejmě dobře dostupný všem, více než třetina dotázaných by uvítala, kdyby se v těchto novinách více psalo o sociálních službách, jejich nabídce, o nově zřizovaných službách a podobně. Více než čtvrtina dotázaných vidí dobrý informační zdroj v letácích s nabídkou služeb. Zájem o další informační zdroje najdete v následujícím grafu.

Graf č. 10 – Co by pomohlo k lepší informovanosti o soc. službách a akcích poskytovatelů*

Podívejme se podrobněji, kdo preferuje nejméně frekventované zdroje informací. Pohlaví při zájmu o katalog poskytovatelů nehraje roli, muži i ženy projevili stejný zájem. Co se týče věku – nejstarší respondenti ve věku nad 70 let mají podstatně menší zájem o katalog. Podle dosaženého vzdělání projevili menší zájem než ostatní vysokoškolsky vzdělaní respondenti. Z hlediska typu handicapu preferují katalog o něco častěji než ostatní respondenti s duševním onemocněním a přestože v dotazovaném vzorku jsou jen 3 respondenti se sluchovým postižením, je logické, že toto médium by bylo užitečné právě sluchově postižené občany města (to potvrdili všichni tři dotázaní).

Více informací u lékařů pro zlepšení informovanosti by uvítaly častěji ženy než muži. Z hlediska věku projevili zájem o informace u lékařů o něco častěji respondenti ve věku 40 – 49 let a 50 – 59 let. Stupeň dosaženého vzdělání zde nehraje významnější roli a o něco málo častěji by tento způsob informování vítali zrakově postižení respondenti.

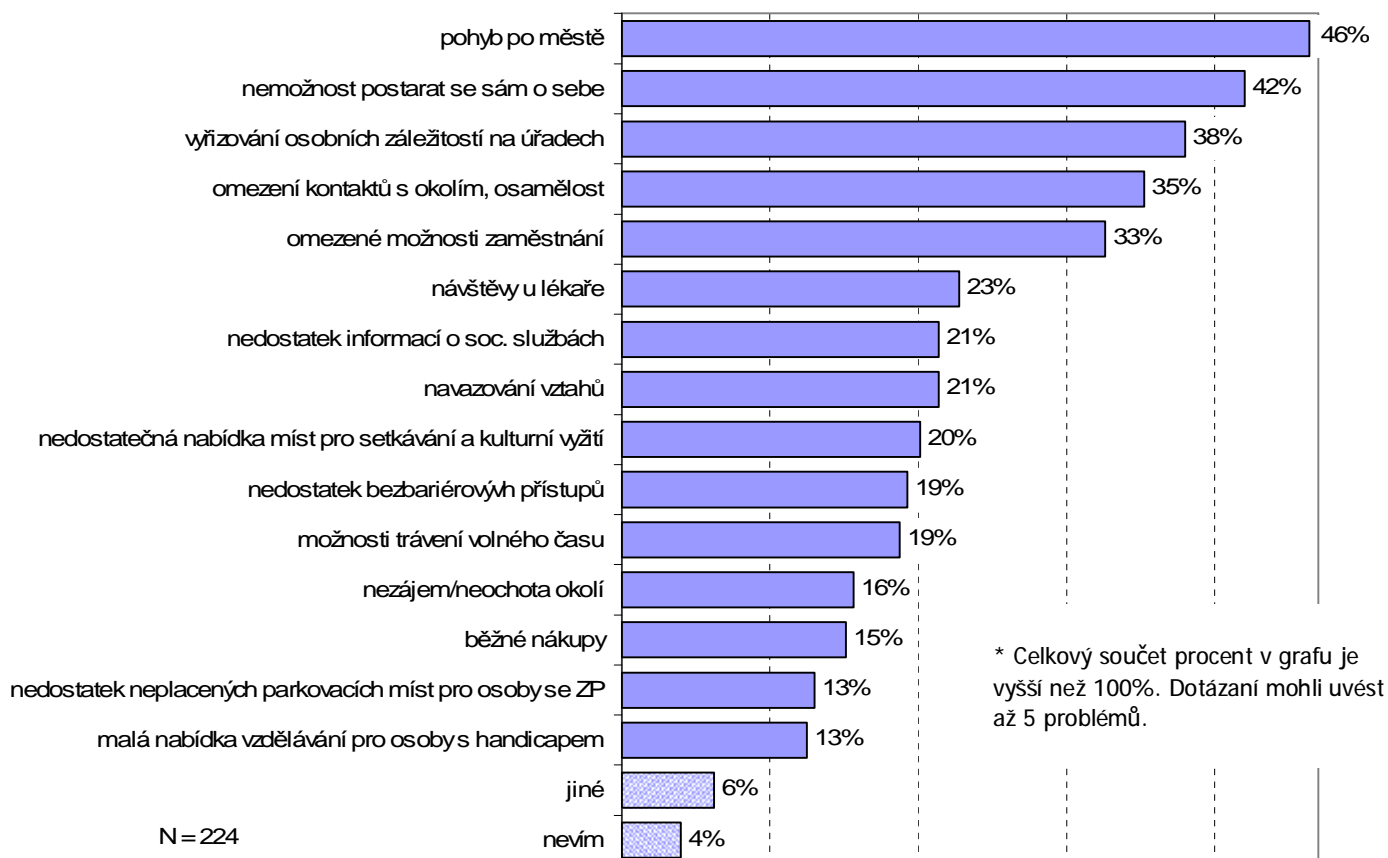
Kolínský zpravodaj jako nosič informací o sociálních službách připadá užitečný všem, respondenti, kteří jej preferují se podle získaných socio-demografických údajů nijak významně neliší. Snad jen podle typu postižení projevili o maličko větší zájem tělesně postižení respondenti.

4. Jak usnadnit zdravotně postiženým spoluobčanům jejich život

Nejprve se podívejme, co sami handicapovaní dotázaní považují jako největší problém ve svém životě. Pracovní skupina vytvořila přehled možných problémů a těžkostí, které trápí, nebo může trápit zdravotně postižené lidi v Kolíně. Téměř polovině dotázaných nejčastěji způsobuje vážný problém samotný pohyb po městě (např. chybí bezbariérové

přechody, problém s nastupováním do MHD apod.) Více než dvě pětiny dotázaných trápí nemožnost postarat se sám o sebe a tudíž závislost na jiné osobě. Pro více než třetinu dotázaných je problémem vyřizování osobní záležitostí na úřadech (tlumočení do znakové řeči, asistence či doprovod, v bankách nehlásí číslo klienta a přepážky apod.). O něco více než třetina respondentů trpí omezením kontaktů s okolím a osamělostí. Třetina vidí problém v možnosti najít zaměstnání – možnosti jsou značně omezené. Další problémy a podíl dotázaných, kterým tyto problémy komplikují život, vidíte v následujícím grafu.

Graf č. 11 – Největší problémy osob se zdravotním postižením

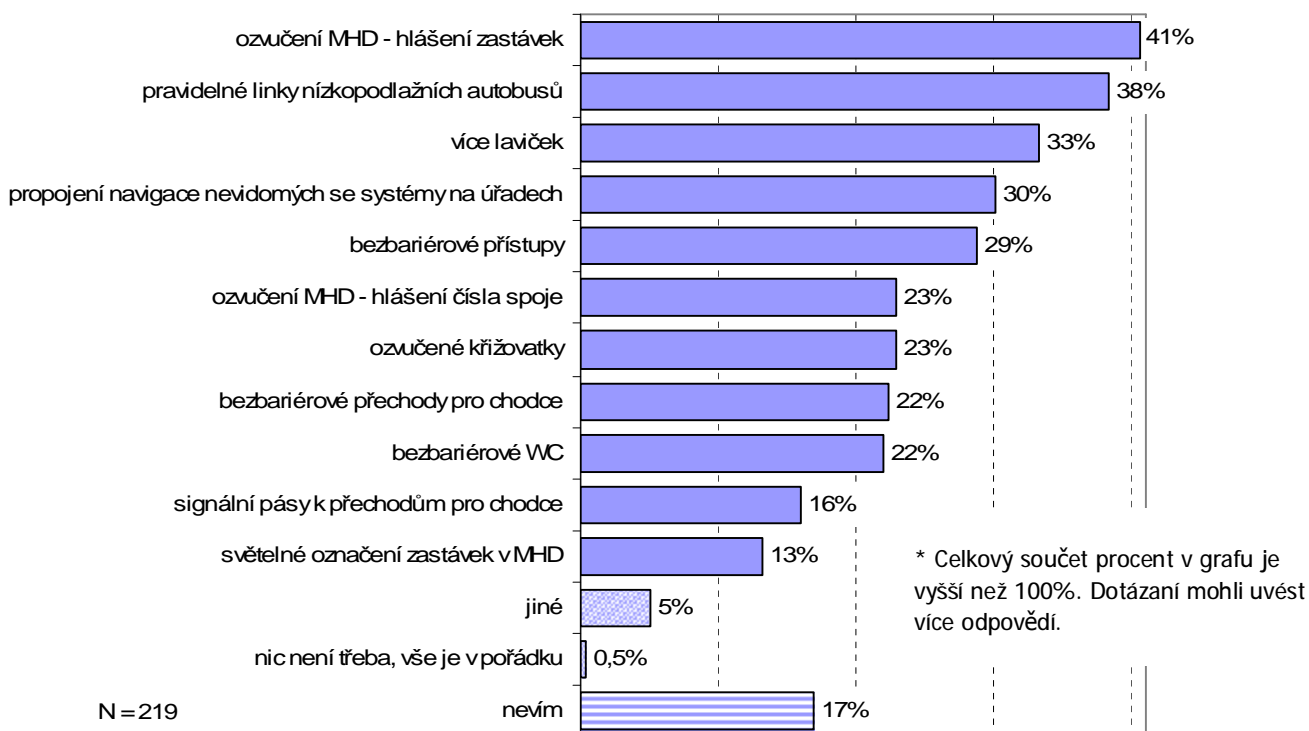
Někteří dotázaní (13 osob) uváděli i další problémy, které je trápí. Přikládáme doslovný přepis těchto odpovědí:

- zneužití handicapu jinými lidmi – okradení
- bydlení
- dostupnost lék. pohotovosti - chybí autobus. spojení
- hlášení stanic v autobuse, odstranit z chodníků bariéry - auta, stojany, reklamní tabule
- chráněná bydlení, ch. práce, akutní a dlouhodobá péče o duševně nemocné
- chybí další návaznost - terapie při léčbě - lékař pouze předepíše léky
- chybí zdraví
- lepší údržba chodníků - díry, výkopy
- nemohu dojít na poštu a nikomu to nedají ani na plnou moc
- nevhodné umístění lékařské pohotovosti - žádné autobusové spojení
- špatné předávání informací mezi lidmi s postižením - mezi sebou zároveň
- v Kolíně nedostatek psychologů

Vnímání problémů se samozřejmě liší podle typu postižení dotázaných. Největší podíl osob s tělesným postižením trápí nemožnost postarat se sám o sebe (více než polovinu) a pohyb po městě (téměř polovinu). A podobně problémy vnímají i osoby s kombinovaným postižením. Přestože je trápí více problémů současně, nejčastěji je to nemožnost postarat se sám o sebe a pohyb po městě. Respondenti se zrakovým postižením nejčastěji uváděli problém s pohybem po městě (více než dvě třetiny) a potřebu samostatně si vyřizovat osobní záležitosti na úřadech (polovina z nich). Dotázaní s duševním onemocněním nejvíce trpí omezením kontaktů s okolím (téměř dvě třetiny) a problematickým navazováním vztahů (více než polovina) – tedy osamělostí a omezenými možnostmi zaměstnání (téměř polovina).

Už z diskuse v rámci pracovní skupiny vyplynulo, že vážným problémem pro dotazovanou cílovou skupinu je existence bariér ve městě. Skupina připravila přehled nejvážnějších nedostatků resp. toho, co ve městě chybí a představitelé handicapovaných občanů vybírali, co postrádají ve městě nejvíce.

Graf č. 12 – Jak snížit bariérovost ve městě

Dvě pětiny dotázaných by uvítali ozvučení MHD tak, aby byly hlášeny zastávky. Téměř dvě pětiny postrádají pravidelné linky nízkopodlažních autobusů.

Třetina dotázaných by uvítala na území města více laviček. A to konkrétně: na autobusovém nádraží, na náměstí, v centru města, u autobusových zastávek, na Kmochově ostrově, podél Labe, na pěších zónách, v parcích, u nové polikliniky, na zastávce ČD i na Starém mostě (ve výklencích), na cestě z nádraží do města a z města do nemocnice a všude, kde je zeleň.

Téměř třetina postrádá komplexní systém, který by propojil navigaci nevidomých (VPN) se systémy v bankách, na poštách, úřadech, aby tyto budovy snadno našli a orientovali se uvnitř – např. poznali čísla přepážek a pořadová čísla obsluhovaných klientů.

Více než čtvrtina dotázaných postrádá bezbariérové přístupy všude tam, kde jsou nyní schody a jiné překážky. Konkrétně se jedná o tato místa: bývalá budova A okresního úřadu, OÚ soc.odbor (dveře nelze bez dopomoci otevřít - pro vozičkáře nemožné, na nájездеch často parkují auta), Úřad práce (do výtahu se nevejde kočár ani vozík), Kolínské

Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

2007

nádraží ČD, pošta na Náměstí Republiky (plošina bez tlačítka obsluhy), nová poliklinika (není přístup na psychiatrii), stará poliklinika. A obecně uváděli respondenti kruhové objezdy – nevidomý se nemá čím řídit, pošty, úřady, banky, školy, mateřské školy, dále chybí označení schodů na úřadech a veřejných budovách pro nevidomé a slabozraké.

A ještě se objevila doporučení „nekompromisně prověřit bezbariérovost již dříve kolaudovaných vstupů do úředních místností, které byly pořízeny z nákladů bezbariérovosti“ a „obecně větší důslednost při kontrole u nových i stávajících opravovaných staveb - nejsou vždy bezbariérové, spolupráce se ZTP občany“.

Respondenti rovněž měli možnost sami vypsát, jaké problémy v souvislosti s bariérami ve městě trápí:

- kde máme v Kolíně bezbariérové pánské nebo dámské stříhání vlasů
- lavičky, které jsou přizpůsobené starým lidem a postiženým
- lepší služby lidem z vesnic
- nedostatek soc. služeb v Kolíně a nemožnost je z důchodu využívat
- nevyrovnaná dlažba na chodníku
- nutný obchvat města Kolína - děti i ostatní obyvatelé špatně přecházejí silnici směr Praha - chudáci děti, které chodí do tzv.západní školy
- označení čísla linky MHD na obou čelech autobusů
- ozvučení autobusů je instalováno - je nutno aby bylo v provozu
- více míst na parkování u školy
- více parků ve městě včetně laviček
- zastřešená zast. MHD Kutnohor.ul. - PCP

Vzhledem k probíraným problémům nás dále zajímalo, co konkrétně by mohlo zdravotně postiženým obyvatelům Kolína v jejich stávající situaci pomoci, **co by jim usnadnilo život**. Nad touto otázkou se zamýšlela polovina dotázaných (118 osob) a ti vypsali zcela konkrétní druh pomoci. „Požadavky“ dotázaných jsme rozdělili do 7 skupin a v tabulce uvádíme doslovná znění výpisů respondentů:

Tab. č. 2 – Co konkrétně by vám pomohlo?

co by usnadnilo život....		počet uvedení
bariérovost	zavést navigaci VPN a ozvučit městskou dopravu	17
	odstranění bariér (např. poutače na chodnicích)	9
	zlepšit systém na poště (např. nám. Rep. - není vidět na čísla)	3
	bezbariérové vstupy a přístupy do obchodů, restaurací, kult. zařízení	4
	bezbariérové bydlení	1
	méně bariér pro nevidomé	1
	další ozvučení přechodu pro chodce	1
	nástup do MHD	1
	bankomaty - jsou vysoko	1
	více WC pro vozičkáře	1
	větší dohled policie na přechodech pro pomoc postiženým	1
služby a pomoc	chráněné dílny	29
	denní stacionář (např. pro osoby s kombinovanými vadami)	10
	chráněné bydlení	10
	kavárna na Půl cesty	9
	centrum denních aktivit	5
	doprovod (k lékaři, na poštu, na úřad apod.)	3
	služby psychologa - kvalitního (nedostatek psychologů v Kolíně)	3
	dostupné bydlení	2
	Linka důvěry	2
	průvodcovská činnost	2
	tišňová péče - AREION, Život 90	2
	vznik Kom.centra a všeho, co s tím souvisí pro DN	2
	soc.služby pro DN - vznik	1

Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

2007

	důstojné zařízení pro přech.pobyt	1
	hodiny v bazénu pro postižené lidi	1
	hospic	1
	chůva	1
	komunikační centra v době od soboty - neděle	1
	krizové centrum - pro akutní případy - soboty, svátky, neděle	1
	minibus na svážení občanů na akce	1
	možnost školené každodenní rehabilitace v některém zařízení	1
	možnost svozu autem	1
	občasné převzetí péče o děti s postižením	1
	odlehčovací služba přes noc	1
	člověka, který by mě zastupoval v případech nemoci apod.	1
	osobní asistent	1
	pečovatelská služba	1
	parkovací místa v areálu nemocnice	1
	pomoc při nástupu manželky do auta	1
	pořádání více pobytových a rekreačních akcí	1
	předčítání	1
	RHB - ne Český Brod, zařízení pro RS typu ZIRCC u Dvora Králové	1
	program komplexní péče o dlouhodobě duševně nemocné	1
	rozvoz léků - psaní receptů opakovaně	1
	větší možnost ind.dopravy - např. k lékaři	1
	zajistit službu psychologa pro případ náhlého relapsu pacienta	1
	zajištění lepšího stravování	1
	volba z několika druhů obědů - jídelníček	1
	získat potřebnou kompenzační pomůcku (např. 2 lehké pr. hole - s oporou pro loket)	1
práce a vzdělávání	možnost zaměstnání/práce	10
	podporované zaměstnání (pomoc při hledání zaměstnání)	3
	nabídka prac. možností	1
	nabídka vzdělávání	1
	přinutit zaměstnavatele, aby zaměstnali lidi se zdrav.problémem. (Můj syn nemusí pracovat v chrán.dílně.)	1
	práce v Diakonii CCE	1
	zahradnické práce	1
	zdokonalení práce s PC	1
	kurz psaní strojem pro slabozraké	1
informace a komunikace	informace u lékaře	2
	více informací	1
	informace v Kol. zpravodaji	1
	osvěta pro schizofreniky, kteří nemají náhled choroby	1
	vzájemné schůzky obdobně postižených bez nároku na finance a občerstvení	1
	možnost trávení volného času	1
	trávení volného času, sportovní vyžití s lidmi ze stejné komunity	1
	žít v kolektivu	1
	možnost kontaktu s ostatními v centru	1
lepší dostup k dění ve městě	1	
přístup okolí	ohleduplnost v běžném životě	4
	více zájmu okolí	1
	aby se s nevidomým jednalo jako s plnohodnotnou osobou	1
samostatnost	abych byla samostatná, mohla chodit	1
	větší samostatnost v pohybu	1
	získání větší samostatnosti	1
	možnost číst si	1
ostatní	přijatelné ceny za služby	2
	rovnoměrnější rozložení nákupní sítě - zaostávající Zálabí	2
	odstranění nápisu na ordinacích - některých v nemocnici pořadí určuje lékař - a čekám až 2 hod.	1
	pomoc soc. služeb - zlepšení zákona o soc.sluzbách	1
	rychlejší jednání na úřadech	1
	silniční obchvat	1
	zvýšení důchodu - bez pomoci rodiny nelze přežít	1
čistě a nehlukně prostředí	1	

Jaké služby a pomoc ve městě chybí?

Z dalších výpovědí dotázaných vyplývá, že ve městě zcela chybí některé služby a pomoc pro handicapované občany, nebo by některé služby měly být poskytovány ve větší míře při stávající poptávce.

Dotázaným byl předložen seznam možných postrádaných či nedostatečných služeb a pomoci v Kolíně (který vypracovala pracovní skupina) a dotázaní vybírali služby, které postrádají.

Téměř třetina dotázaných postrádá v Kolíně **denní popř. týdenní stacionář**. Někteří z těch, kteří by uvítali existenci stacionáře ve městě, dokonce blíže specifikovali, pro koho by měl tento stacionář být: pro psychiatrické pacienty (24 resp.), pro duševně nemocné (9 resp.), pro osoby/děti s kombinovaným postižením (2 resp.), pro seniory i zdravotně postižené (3 resp.), pro děti do 18 let (1 resp.), pro zrakově postižené (1 resp.).

Více než čtvrtina by uvítala nějaký typ **chráněného bydlení**. Mezi odpověďmi padly návrhy na vytvoření chráněného bydlení pro mentálně postižené obyvatele (10 resp.), dále pro duševně nemocné (9 resp.), pro psychiatrické pacienty (4 resp.), pro zrakově postižené (3 resp.), pro vozíčkáře (1 resp.).

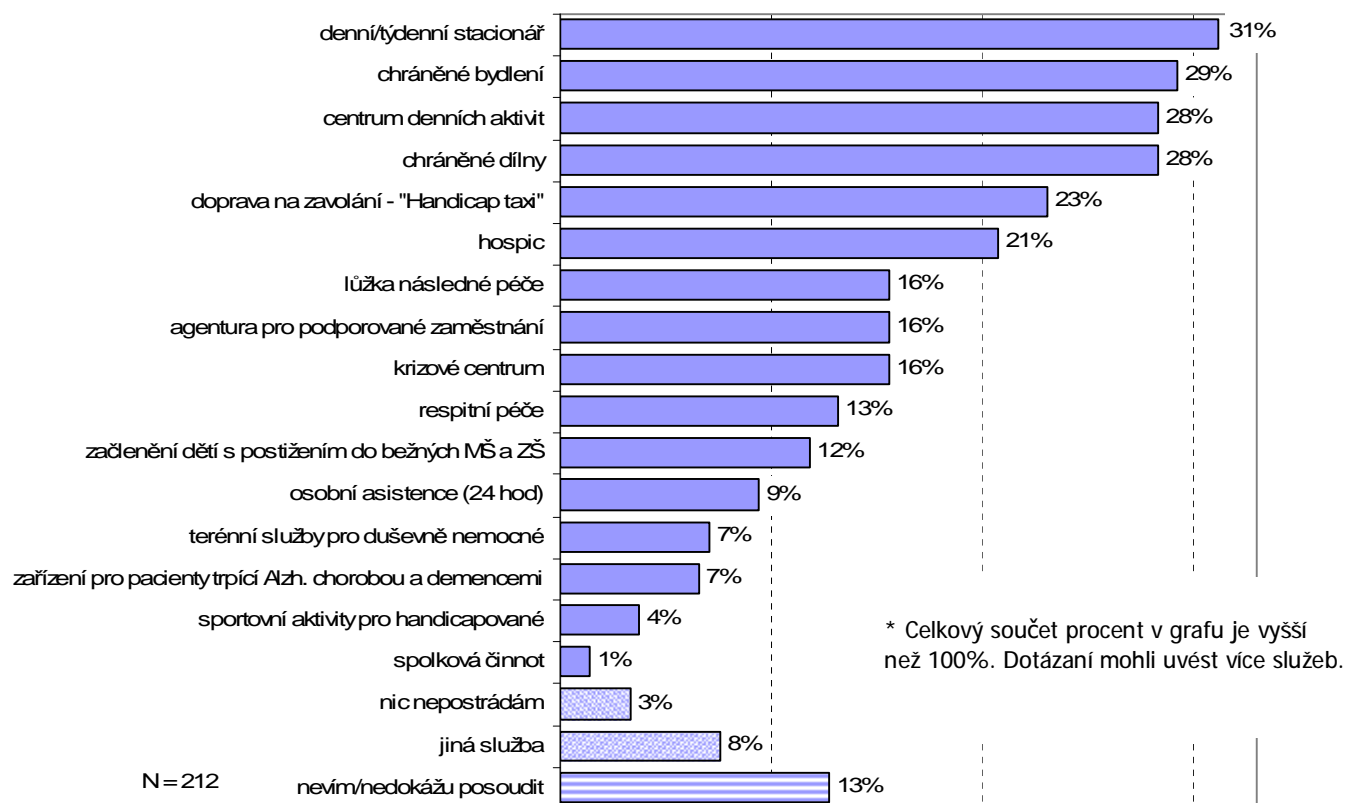
Rovněž více než čtvrtina vnímá jako chybějící službu **centrum denních aktivit**, které by zajišťovalo svým klientům náplň volného času, ať už by se jednalo o duševně nemocné, mentálně postižené, osoby s kombinovaným postižením, osoby osamělé nebo osoby starší 70 let.

Více než čtvrtině dotázaných chybí, resp. nejsou dostatečné, **chráněné dílny** (myšleno sociálně terapeutické).

Téměř čtvrtinu zaujala možnost dopravy na zavolání či objednání – „**Handicap taxi**“.

Další postrádané či nedostatečné služby a jejich preference vidíte v grafu č. 13.

Graf č. 13 – Postrádané služby a pomoc pro osoby se zdravotním postižením *

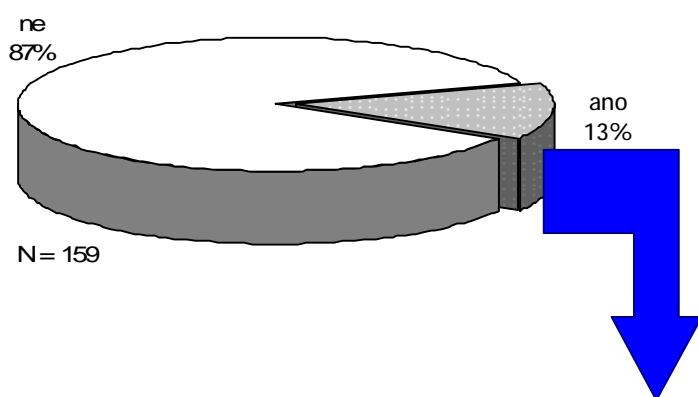
V grafu je vidět, že dotázaní postrádají i jiné služby než byly v seznamu pracovní skupiny. Jedná se o denní centrum pro seniory, program kompletní péče o duševně nemocné, Dům péče o duševní zdraví nebo Komunitní centrum pro duševní zdraví, speciální MŠ zajišťující i rehabilitace, vytvořit pracovní příležitosti pro nemocné (např. schizofrenie) - začlenit je do „obyčejné“ práce (výroba obalů, sklad) nebo zajištění klubové činnosti skupin se stejným postižením.

Přestože zájem o sportovní aktivity je až na téměř posledním místě, podívejme se, o jaké aktivity projevilo oněch 8 respondentů zájem - cyklistika, plavání, míčové hry, ping-pong, turistika, florball i fotbal.

Dotazník dále sledoval, zda mají dotázaní **problémy s využíváním některých služeb**, zda existují v Kolíně služby, které by chtěli využívat, avšak z nějakých důvodů nemohou.

Na tuto otázku zareagovaly jen necelé dvě třetiny dotázaných. A jen velmi malá část z nich (cca desetina) uvedla, že některá ze služeb je pro ně „nedostupná“.

Graf č. 14 – Existují služby, které nemůžete využívat?

Přestože o málo více než desetina dotázaných uvádí, že má s využitím některé služby problém, jen někteří vypsalí, o kterou službu se jedná a v čem je problém, proč ji nemohou využívat. V přehledu se také objevily 3 služby, které v Kolíně neexistují, přestože jsme se ptali na problémy v rámci stávající nabídky služeb. V tabulce jsme však tyto služby vypsalí, protože jejich absence již byla zmíněna a jeví se jako vážný problém pro některé dotázané.

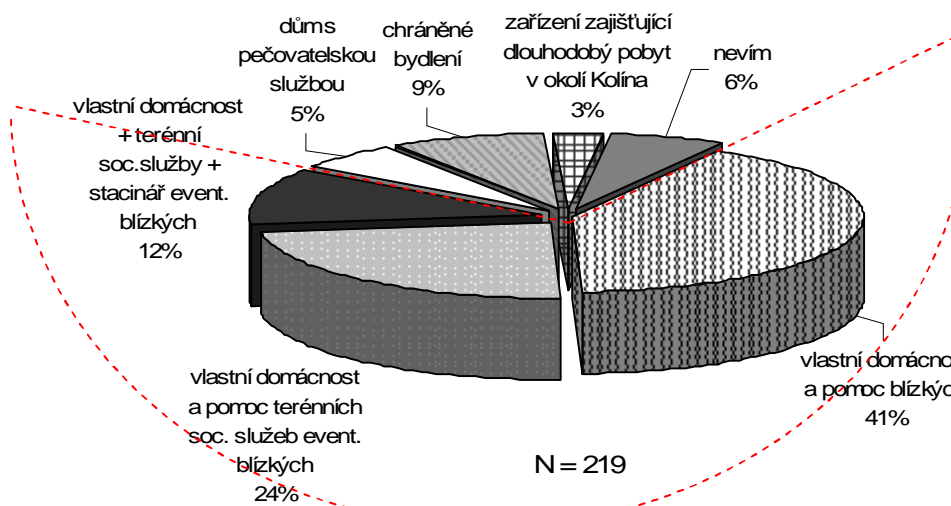
Tab. č. 3 – „Nedostupné“ služby

služba	důvod nedostupnosti
chráněná dílna	kapacitní důvody
chráněná dílna	kapacitní důvody
chráněná dílna	kapacitní důvody
centrum pro zdravotně postižené ve Sluneční ul.	dopravní problémy
terapie + pracovní příležitosti jsou možné až v Praze (omezeno časovým limitem 1 rok)	cesta vlakem - nevyhovuje mi cestování s tolika lidmi - finanční důvody - málo peněz za práci
práce v Diakonii CCE	kapacitní důvody, dopravní problémy, služba přijímá klienty podle místa bydliště
centrum denních služeb - Kouřim. ulice Kolín	kapacitní důvod
sociální byt, byt s pečovatelskou sl., penzion, chráněný byt	nejasný účel té které formy bytu, pro koho jsou
zapojení - na pomoc (při úrazu, nemoci)	bez udání důvodu
průvodcovství (jsem mimo Kolín)	služba přijímá klienty podle místa bydliště
akce SONS	časové důvody (konají se v době, kdy jsem v zaměstnání)
pedikúra	finanční důvody
denní stacionář pro duševně nemocné	není zřízen
všechny potřebné služby pro DN, Komunitní centrum pro DN, stacionář atd.	v Kolíně tyto služby zatím neexistují
denní stacionář pro seniory	chybí

Jaký způsob péče a pomoci preferují osoby se zdravotním postižením?

Pokusili jsme se získat předběžné informace, které by měly být dále rozvedeny v pracovní skupině, a to jakým směrem by se měly sociální služby ubírat, jaký typ služeb by měl být v Kolíně podporován a rozvíjen. Zda sami handicapovaní preferují život a péči v pobytových zařízeních (ústavech sociální péče) či je na místě podpořit rozvoj terénních služeb, které pomohou zdravotně postiženým občanům setrvat v jejich vlastních domácnostech a žít běžným životem.

Graf č. 15 – Preferovaný způsob pomoci a péče

Pokud by si dotazovaní občané Kolína s handicapem mohli vybrat způsob pomoci a péče o svou osobu, dvě pětiny z nich by daly přednost životu ve vlastní domácnosti s využitím pomoci blízkých (rodiny, přátel). Další čtvrtina by rovněž preferovala život ve vlastní domácnosti za pomoci terénních sociálních služeb a event. i blízkých. Cca desetina by žila ve vlastní domácnosti a

kombinovala by využití terénních služeb s pobytem ve stacionáři (a event. pomocí blízkých). Necelá desetina dotázaných by upřednostnila nějakou formu chráněného bydlení a 5% dotázaných by rádo bydlelo v domě s pečovatelskou službou. A jen zlomek respondentů (3%) by volil zařízení zajišťující dlouhodobý pobyt, a to v okolí Kolína. Méně než desetina dotázaných nad touto otázkou ještě nepřemýšlela, zatím nevědí, jaký způsob pomoci a péče by volili.

Pokud tedy výsledek shrneme, častěji dotázaní handicapovaní lidé (tři čtvrtiny) preferují život ve vlastní domácnosti za pomoci terénních služeb.

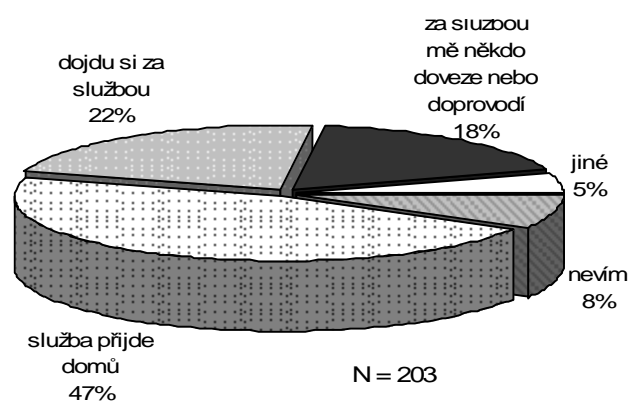
Podíváme-li se podrobněji, jak by volili dotázaní způsob pomoci a péče, vidíme, že pohlaví při výběru nehraje významnější roli. Naopak věk respondenty rozděluje. S přibývajícím věkem klesá zájem o bydlení ve vlastní domácnosti pouze za pomoci blízkých. Starší respondenti nechtějí spoléhat jen na pomoc blízkých a rádi by využili také terénní soc. služby. O kombinaci využití terénních služeb s pobytem ve stacionáři projevíli o něco častěji než ostatní respondenti ve věku 40 – 49 let. Dům s pečovatelskou službou nejčastěji volili respondenti starší 70-ti let. Z hlediska typu postižení by vlastní domácnost za pomoci blízkých nejčastěji volili respondenti s duševním onemocněním, využití terénních služeb a pobytu ve stacionáři by o něco častěji než ostatní volili respondenti (nebo jejich zástupci) s mentálním postižením nebo kombinovaným postižením. Dům s pečovatelskou službou nejčastěji volili respondenti s tělesným postižením. Chráněné bydlení nejčastěji volili respondenti s mentálním postižením.

V případě některých služeb, které je možné poskytovat jak v nějakém centru sociálních služeb, tak i v domácnosti klienta, by si klient mohl vybrat, zda mu více vyhovuje, když „služba přijde za ním domů“ nebo on půjde za službou (příkladem mohou být rehabilitace, krátkodobá placená asistence, pečovatelské služby apod.). Klient může dojít do

nějakého zařízení, kde je služba poskytována, „vyjít mezi lidi“, mezi další klienty anebo raději službu „čerpá“ v klidu své domácnosti.

V souladu s nejčastějšími problémy, které naši cílovou skupinu trápí (pochůzky po městě a velký počet bariér různého druhu), si v případě možnosti volby téměř polovina dotázaných osob se zdravotním postižením vybírá „čerpání“ služby ve své domácnosti. Necelá čtvrtina dotázaných by si za službou ráda sama došla a téměř pětina by vyhovovalo, kdyby za službou mohli vyjít, avšak s doprovodem nebo se zajištěným odvozem. A jen necelá desetina dotázaných se nedokázala rozhodnout, doposud takovou možnost neřešili. Viz následující graf.

Graf č. 16 – Preferovaná forma poskytování některých služeb

Podíváme-li se blíže na ty, kterým by vyhovovalo, aby služba „přišla“ za nimi domů, vidíme, že jsou to častěji ženy než muži, z hlediska věku nejsou patrné rozdíly, a podle typu handicapu se o něco častěji jedná o osoby s tělesným postižením a kombinovaným postižením. A pochopitelně jsou to také častěji lidé bydlící mimo Kolín. A naopak ty, kteří by si za službou rádi sami došli, představují častěji muži než ženy, lidé ve věku do 39 let a lidé s duševním onemocněním nebo také s mentálním postižením.

Většina poskytovatelů sociálních služeb by jistě uvítala ve svých řadách dobrovolníky, kteří by mohli po zaškolení poskytovat uživatelům určitou asistenci či pomoc, např. formou doprovodu k lékaři nebo na úřad, obstarávat nákupy a drobné pochůzky, ale také plnit funkci společníka. Jedná se o činnosti, které nevyžadují odbornou kvalifikaci, jsou uživateli žádané a poskytovatelé často nejsou schopni naplnit jejich potřebu pouze prostřednictvím svých zaměstnanců. S pomocí spolehlivých a zaškolených dobrovolníků, ochotných pomáhat potřebným občanům, by bylo možné poskytovat služby v širším rozsahu a pro větší počet uživatelů. Avšak v praxi se často objevuje problém nedůvěry. Klienti služeb se bojí pouštět do svých bytů osoby, které neznají a jsou ochotní využívat terénní služby pouze prostřednictvím pracovníků služeb, které již znají.

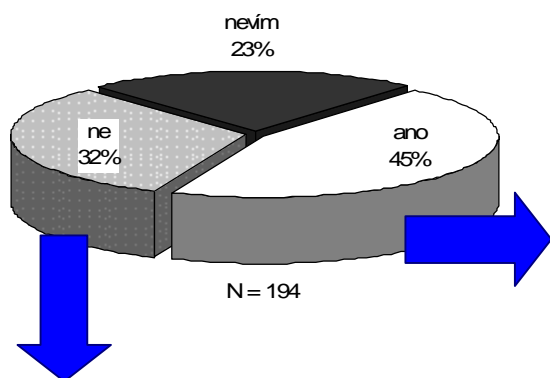
Zajímalo nás, jak práci s dobrovolníky vnímají ti, kteří by jejich pomoc mohli využít pro zkvalitnění nebo zjednodušení řešení svých každodenních potřeb. Zjistovali jsme, zda by vítali pomoc zacvičených dobrovolníků z akreditovaných organizací při užívání sociálních služeb. Nad touto otázkou se zamýšlely přibližně čtyři pětiny dotázaných osob se zdravotním postižením.

Pokud by tedy taková možnost byla, téměř polovina z nich by uvítala pomoc dobrovolníků. Přibližně třetina tuto možnost nevíta, nemá o pomoc dobrovolníků zájem. A téměř čtvrtina zatím není rozhodnuta, doposud tuto možnost neřešili.

Dále nás zajímalo, s čím konkrétně by osobám se zdravotním postižením mohl dobrovolník pomoci.

A naopak respondenti, kteří pomoc dobrovolníků nevítají, byli dále dotazováni, proč si myslí, že tato pomoc mezi osobami se zdravotním postižením není vítána.

Graf č. 17 – Uvítal(a) byste pomoc dobrovolníka?

Proč není pomoc dobrovolníka vítána?

- nedůvěra (a ostych) k cizím lidem (16 resp.)
- strach pustit někoho do bytu (3 resp.)
- nedůvěra v jejich schopnosti („nevím, zda by uměl správně pomoci např. poskytnutí první pomoci“) (5 resp.)
- špatné zkušenosti („raději bych uvítala pomoc fundovaných pracovníků“) (3 resp.)
- stud, pocit méněcennosti (2 resp.)
- z některých dobrovolníků se mohou vyklubat podvodníci

Tab. č. 4 – S čím by mohl dobrovolník pomáhat:

konkrétní pomoc	počet uvedení
doprovod - k lékaři, na úřad, na procházku, na různé akce	11
vyřízení drobných pochůzek (pošta, banka), nákupů	5
průvodcovská činnost	5
společník, pohovor s někým, kdo mě informuje o dění, něco mi přečte	4
pomoc s vyřizováním úředních záležitostí	4
krátkodobé hlídání	4
pomoc při denních činnostech	2
pomoc při přemístování osoby, o kterou pečují	1
pomoc s prací na zahradě	1
např. terapie - psychologické	1
občas v případě nenadálé situace péči v domácnosti, pohlídní	1
osobní asistence pro všechny potřebné úkony, které postižený sám nezvládne	1
pohrát si s dítětem	1
pomoc při hledání bydlení	1
pomoc při manipulaci s imobilním dítětem, procházky s kočárem	1
pomoc při nástupu do auta, pomoc při nástupu na el. vozík, pomoc při výstupu z auta	1
pomoc v rodině s MP osobou	1
rehabilitace	1
zacvičení - kontakt s úřady, běžná péče o domácnost, překonat bariéru v kontaktu s ostatními	1
zacvičení v zaměstnání	1

Zájem o pomoc dobrovolníka uvádějí o něco častěji muži oproti ženám a lidé ve věku 60 – 70 let ve srovnání s ostatními věkovými skupinami. Dále by pomoc dobrovolníků o něco málo častěji využili lidé, kteří pečují o blízkou osobu s handicapem (na rozdíl od samotných osob s handicapem) - dobrovolník by mohl pomoci s některými úkony při této péči.

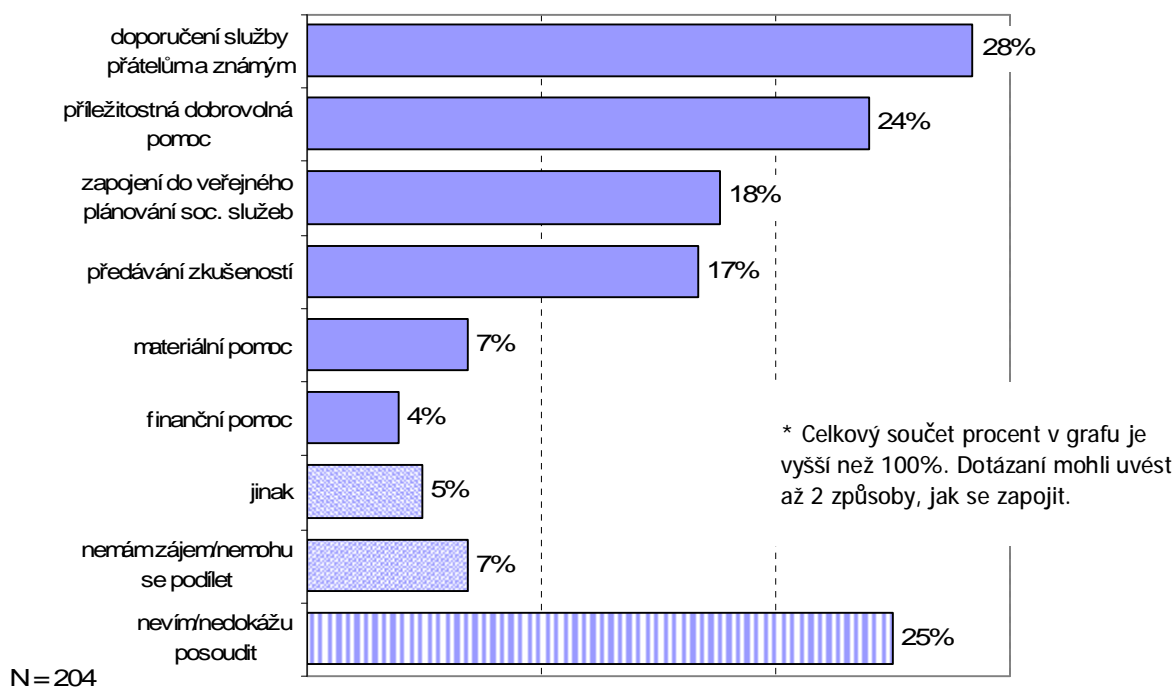
A naopak o jejich pomoc nestojí častěji ženy, lidé žijící v domácnosti sami a lidé s duševním onemocněním.

5. Osobní podíl na zlepšení sítě sociálních služeb v Kolíně

Prostřednictvím celého dotazníku se odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Kolín snažil zjistit, co handicapovaní obyvatelé Kolína postrádají, co je trápí, jak jim pomoci a zkvalitnit jejich život. A na závěr dotazování jsme se naopak pokoušeli zjistit, zda se mají možnost a chuť nějakým způsobem podílet na zlepšení nebo rozšíření sítě sociálních služeb v Kolíně samotní uživatelé sociálních služeb, nebo jejich rodiny.

Čtvrtina dotázaných se ještě nedokázala rozhodnout, zda a jak se zapojit. Nejčastěji by dotázaní (o něco málo více než čtvrtina) mohli přispívat k lepší informovanosti prostřednictvím doporučení služby dalším potřebným – přátelům a známým. Čtvrtina má zájem aktivně se zapojit a nabízí příležitostnou dobrovolnou pomoc potřebným osobám. Necelá pětina dotázaných deklaruje zájem o zapojení do veřejného plánování sociálních služeb a chuť spolupodílet se tak na diskusi o budoucnosti sociálních služeb v Kolíně. Méně než desetina uvádí, že nemá zájem nebo se nemůže podílet na zlepšování situace zdravotně postižených spoluobčanů. Viz graf č. 18.

Graf č. 18 – Zapojení se do rozvoje a zlepšení sítě sociálních služeb*

II B. Senioři

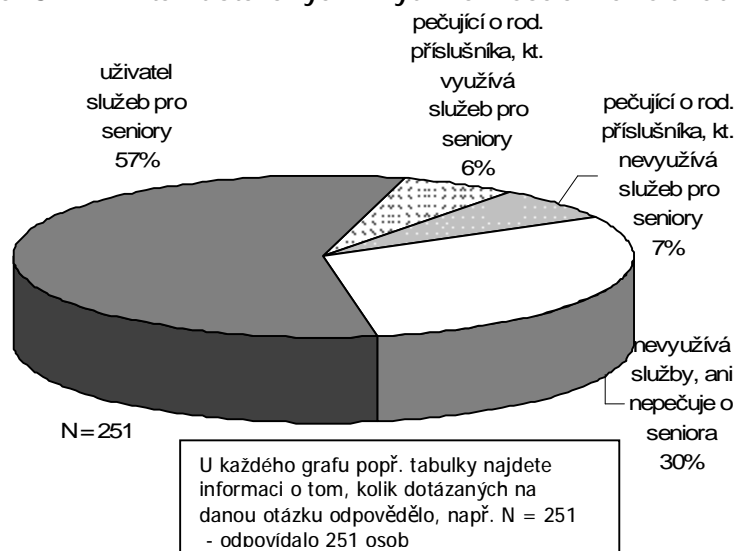
2. Struktura vzorku – aneb kdo nám odpověděl

Do dotazování se zapojilo 251 představitelů seniorů, získali jsme tedy názory a informace od osob, které mají vztah k životu seniorů v Kolíně a k sociálním službám, určeným právě seniorům.

Podívejme se blíže, jak se nám dotázaní rozdělili, nakolik odpovídali samotní senioři a nakolik jejich „zástupci“.

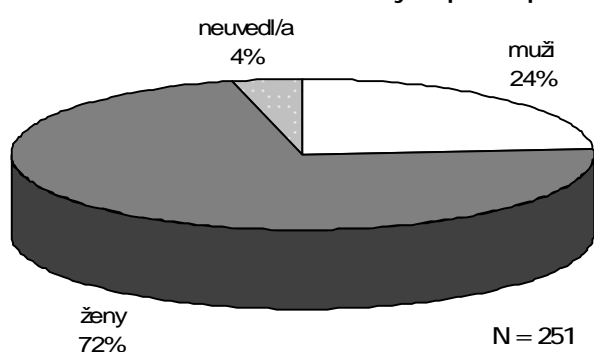
Graf č. 1 – Vztah dotázaných k využívání sociálních služeb

Více než polovinu dotázaných tvoří senioři (ve věku 60 let a více), kteří využívají některou ze sociálních služeb pro seniory. Necelou třetinu dotázaného vzorku představují lidé, kteří zatím nevyužívají služby pro seniory, ani o žádného blízkého seniora nepečují (dvě třetiny z nich jsou lidé starší 60-ti let). A zbývající, o něco více než desetinu vzorku, tvoří ti, kteří mají v rodině seniora, o kterého pečují, ať již „jejich“ senior využívá některou ze služeb či nikoliv.

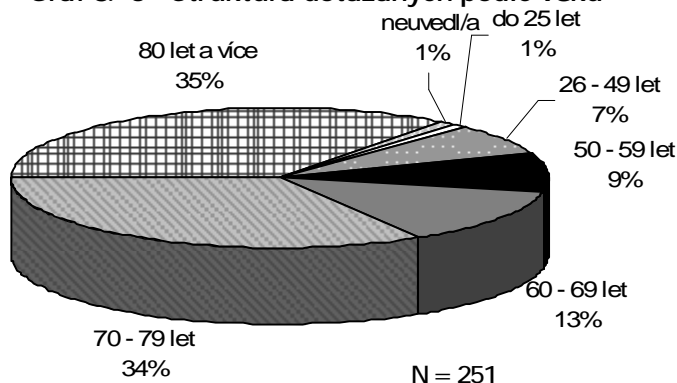

Jak můžete vidět v následujících grafech, častěji se s námi o své zkušenosti podělily ženy, představují téměř tři čtvrtiny, zatímco muži tvoří čtvrtinu vzorku dotázaných. Z hlediska věku tvoří čtyři pětiny respondentů lidé ve věku 60 let a více, tedy opravdu senioři, přičemž nejvíce zastoupena je věková kategorie 70 – 79 let a 80 let a více.

Graf č. 2 – Struktura dotázaných podle pohlaví

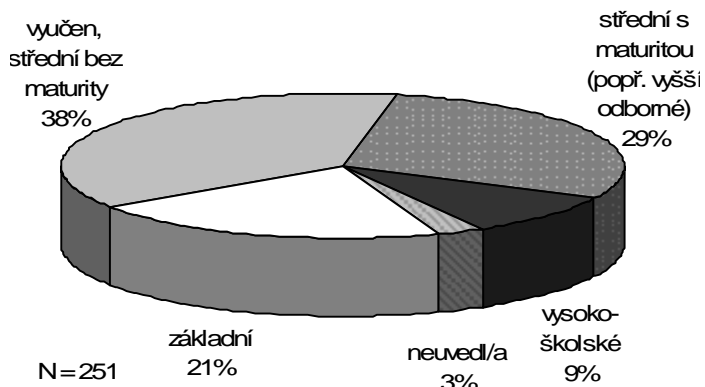

Graf č. 3 – Struktura dotázaných podle věku

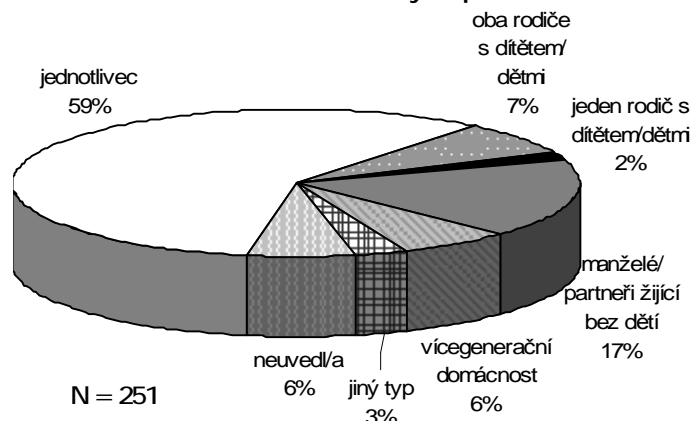

Co se týče nejvyššího ukončeného vzdělání, cca pětina dotázaných má základní vzdělání, více než třetina střední bez maturity (vesměs vyučení), více než čtvrtina střední s maturitou a přibližně desetina vysokoškolské. Z hlediska složení převládají jednotlivci – žijící v domácnosti sami – tvoří více než polovinu. Téměř pětinu vzorku představují manželé/partneři již žijící bez dětí. Ostatní typy domácností jsou zastoupeny méně než desetinovým podílem.

Graf č. 4 – Struktura dotázaných podle vzdělání

Graf č. 5 – Struktura dotázaných podle složení

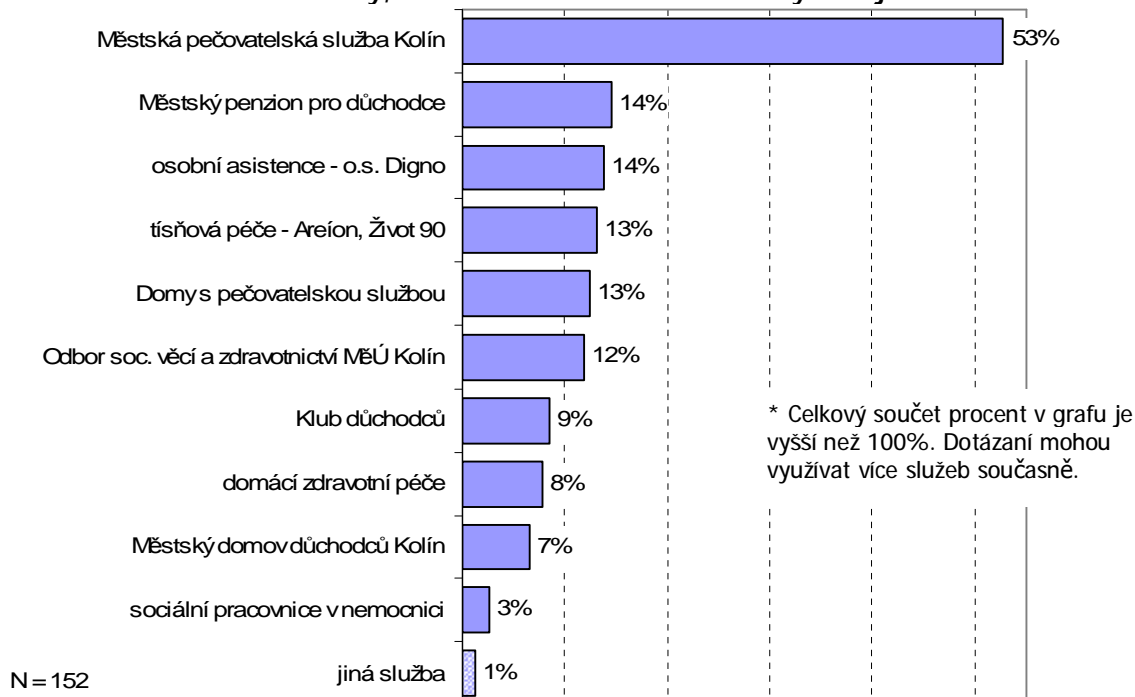
Více než tři čtvrtiny dotázaných seniorů, nebo jejich zástupců (78%), žijí přímo v Kolíně. Necelá pětina dotázaných žije v některé z okolních obcí a jen zlomek vzorku dotázaných (5%) žije „jinde“ nebo své bydliště nevedli.

2. Využívání a hodnocení stávajících služeb pro seniory

Téměř dvě třetiny seniorů z dotázaného vzorku mají osobní zkušenosti se službami usnadňujícími život seniorům, některou ze služeb v současnosti využívají – jedná se o 153 seniorů. Zkušenostem těchto lidí se nyní budeme detailněji věnovat.

V rámci pracovní skupiny vznikl přehled **10 služeb** (včetně odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ), které jsou určeny pro seniory, případně jejich rodiny. V následujícím grafu vidíte, které služby dotázaní senioři využívají.

Graf č. 6 – Služby, které v současnosti dotázaní využívají*

* Celkový součet procent v grafu je vyšší než 100%. Dotázaní mohou využívat více služeb současně.

Jako „jinou“ využívanou službu uvedl jeden respondent Svaz diabetiků.

Klienti jednotlivých služeb měli prostřednictvím dotazníku možnost vyjádřit svou spokojenost s využívanou službou. Mohli tuto službu z hlediska celkové spokojenosti oznámkovat jako ve škole - kdy 1 je nejlepší, výborné hodnocení a naopak 5 nejhorší, nedostatečné hodnocení. Jedná se samozřejmě jen o obecné hodnocení, které nemůže nahradit monitorování spokojenosti klientů jednotlivými poskytovateli.

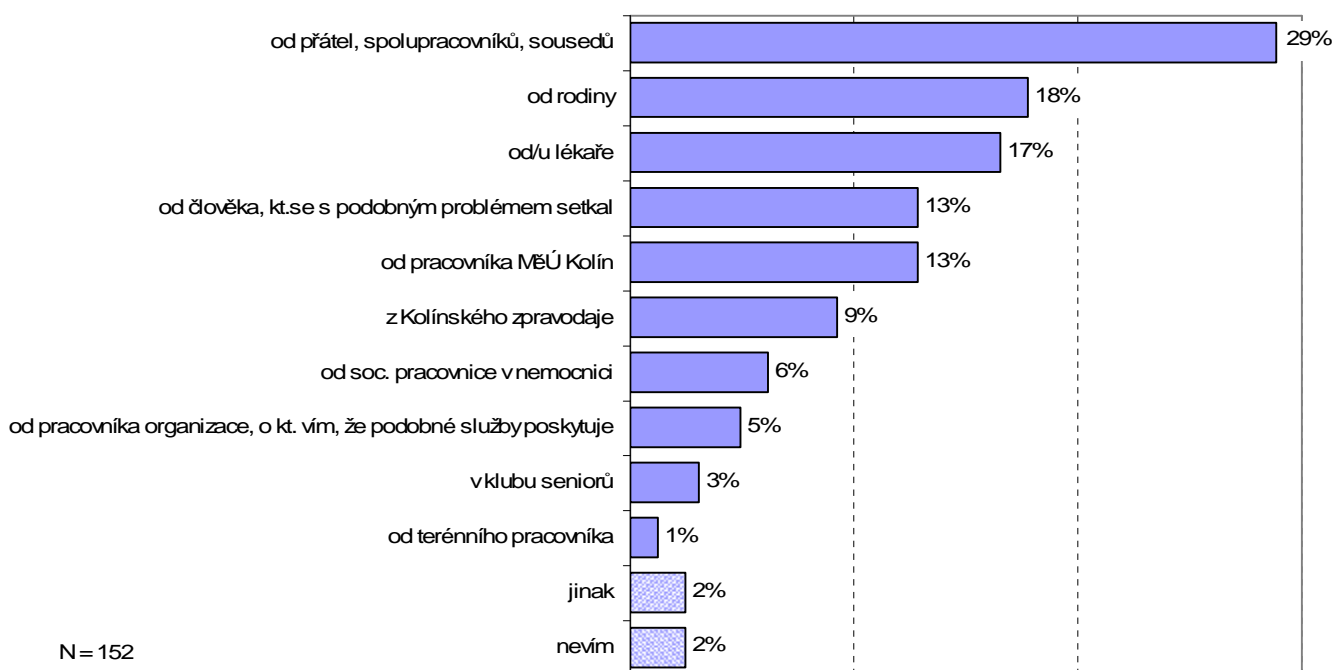
Tab. č. 1 – Hodnocení využívaných služeb

hodnocená služba	průměrná známka	počet hodnotících
Pečovatelská služba Kolín	1,2	47
Městský penzion pro důchodce	1,1	24
osobní asistence o.s. Digno	1,4	12
Městský domov důchodců Kolín	2,1	10
tisňová péče	1	10
dovoz obědů	1,5	6
Klub důchodců	2,6	5
Domy s peč. službou	1,5	4
některé úkony PS	1	4
soc. pracovníce v nemocnici	1,5	2
doprovod k lékaři	1	1
objednání pobytu v DD	2	1
poradenství a pomoc - Odbor soc. věcí a zdravotnictví	1	1
svaz Diabetiku	1	1

3. Informace a informovanost o službách

Následující graf přehledně zobrazuje nejčastější zdroje informací o stávajících sociálních službách, jak se stávající klienti o té které službě dozvěděli. Mezi seniory nejlépe fungují „ústní“ kanály přenosu informací – nejčastěji se o využívaných službách dozvěděli od přátel, spolupracovníků, sousedů nebo v rámci rodiny. Dalším, poměrně častým zdrojem informací jsou lékaři a ti „zkušenější“, lidé, kteří se již s podobným problémem setkali. A v neposlední řadě získali také senioři informace o službách na Městském úřadě.

Graf č. 7 – Zdroje informací o stávajících službách*

2007

Podívejme se nyní jen na klienty Městské pečovatelské služby (PS), odkud se o PS dozvěděli? Čtvrtina z nich od přátel, spolupracovníků, známých, pětina od člověka, který se setkal s podobným problémem, téměř pětina od lékaře. O něco více než desetina od pracovníka MěÚ, téměř desetina z Kolínského zpravodaje.

Stávající informovanost seniorů o sociálních službách

Nakolik jsou vlastně dotázaní spokojeni se stávajícími informačními toky resp. mají dostatek potřebných informací o sociálních službách?

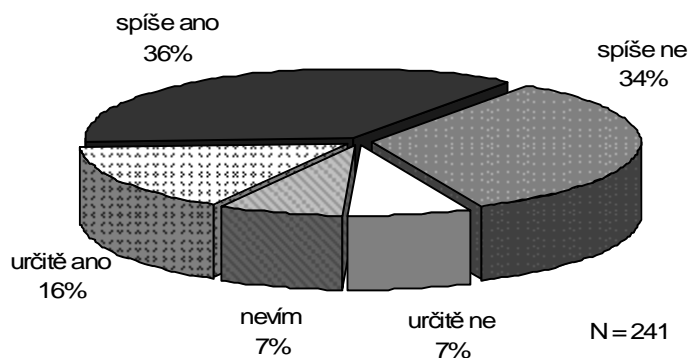
Z odpovědí dotázaných uživatelů služeb (či osob pečujících) vyplývá, že informovanost není úplně optimální. Jen necelá pětina z nich (16%) bez pochybností uvádí, že má dostatek informací o sociálních službách. Cca třetina má určité výtky, ale spíše se přiklání se k tomu, že informace má. Třetina se naopak cítí spíše bez informací a jen necelá desetina rezolutně tvrdí, že určitě nemá dostatek informací.

Sledované socio-demografické údaje nemají žádný významný vliv na spokojenost s úrovní informovanosti u respondentů.

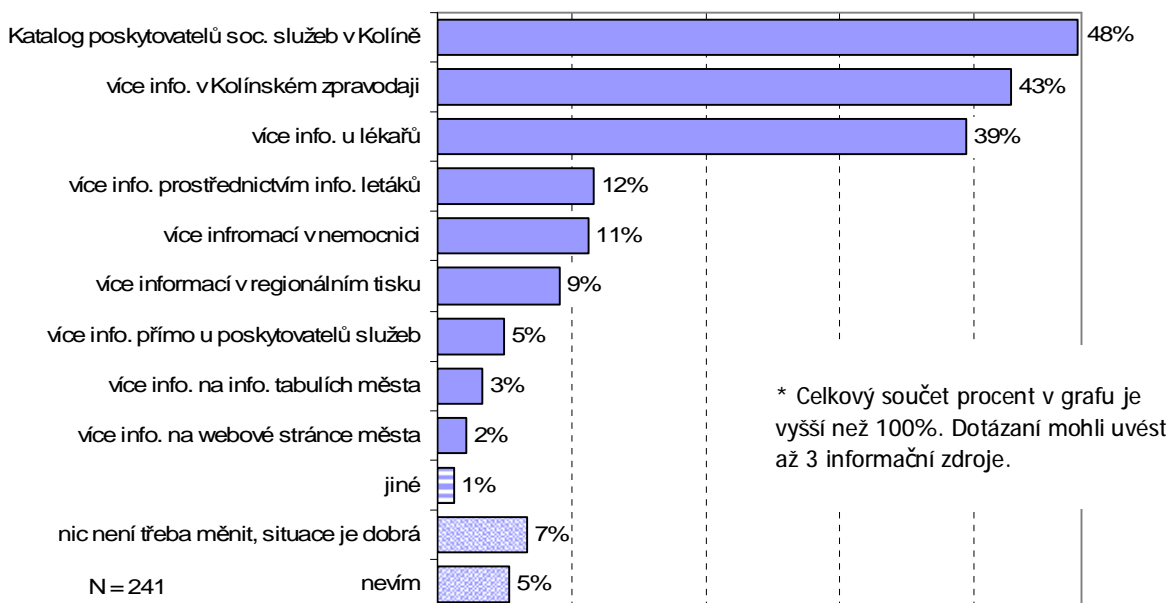
Jak vyplývá z předchozích odpovědí, informovanost v oblasti sociálních služeb není zcela optimální. Zjišťovali jsme dále, jak by si sami dotazovaní senioři a event. jejich rodiny přáli zlepšit informovanost o stávajících službách i o nově zřizovaných službách a akcích organizovaných poskytovateli služeb v Kolíně. Téměř polovina dotázaných navrhuje vytvořit Katalog poskytovatelů sociálních služeb v Kolíně. Kolínský zpravodaj je zřejmě dobře dostupný všem, více než dvě pětiny dotázaných by uvítaly, kdyby se v těchto novinách více psalo o sociálních službách, jejich nabídce, o nově zřizovaných službách apod. Dvě pětiny dotázaných vidí zlepšení informovanosti prostřednictvím lékařů, kteří by měli, nebo mohli poskytovat více informací o sociálních službách.

Zájem o další informační zdroje vidíte v grafu:

Graf č. 8 – Máte dostatek informací o soc. službách?

Graf č. 9 – Co by pomohlo k lepší informovanosti o soc. službách a akcích poskytovatelů*

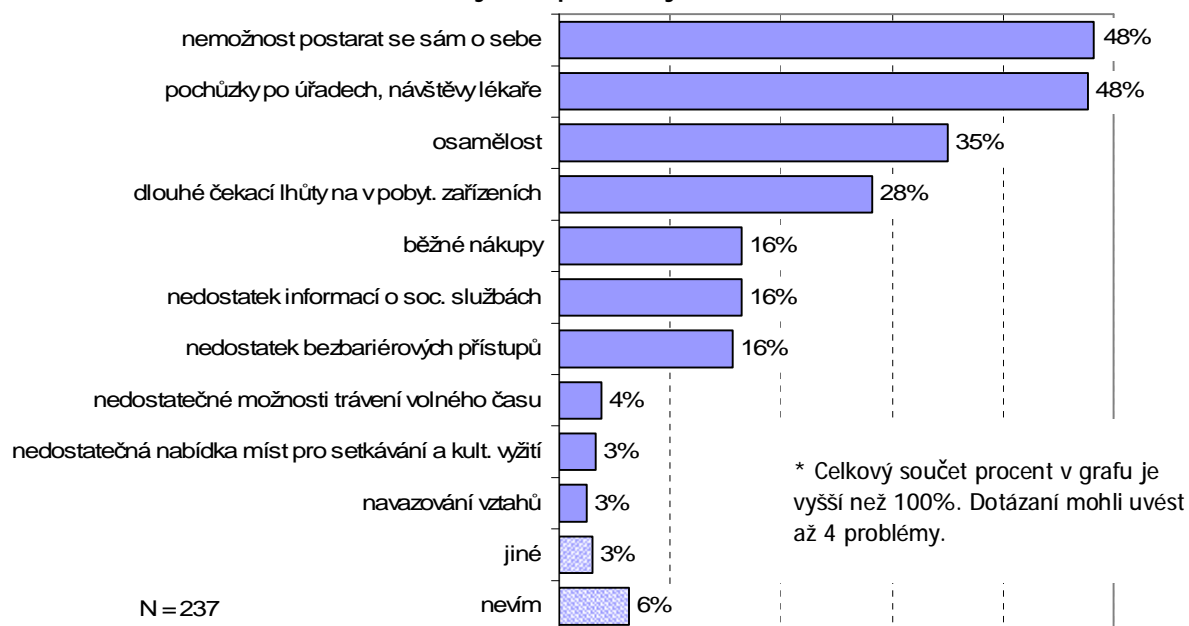
Katalog sociálních služeb by o něco častěji uvítaly ženy a dotázaní, kteří zatím o seniory nepečují, ani sami žádné služby nevyužívají. Stejně tak jako o katalog, tak i o častější informace v Kolínském zpravodaji mají větší zájem mladší respondenti – do 50-ti let. A podobně jako v případě katalogu, tak i informace v Kolínském zpravodaji preferují častěji „neuživatelé“ služeb. Kolínský zpravodaj jako informační zdroj logicky častěji preferují respondenti bydlící přímo v Kolíně oproti obyvatelům okolních obcí. Více informací u lékařů by častěji vyhovovalo obyvatelům okolí Kolína, kteří zřejmě za lékaři dojíždějí do Kolína.

4. Jak usnadnit seniorům jejich život

Zjišťovali jsme, co sami senioři považují jako největší problém ve svém životě, co je trápí. Pracovní skupina vytvořila přehled možných problémů a těžkostí, které seniory mohou trápit. Ukázalo se, že seniory trápí nejčastěji dva problémy, a to nemožnost postarat se sám o sebe a tudíž závislost na jiné osobě a pochůzky po úřadech, návštěvy u lékaře (tedy záležitosti, které musejí jít vyřídít osobně). Dalším problémem je (a to pro třetinu seniorů) osamělost. Již zaznělo, že více než polovina dotázaných seniorů žije ve své domácnosti sama. O trochu více než čtvrtina vnímá jako problém dlouhé čekací lhůty na volné místo v pobytových zařízeních (Dům s pečovatelskou službou, Domov důchodců apod.).

Další problémy a podíl dotázaných, kterým tyto problémy ztrpčují život, vidíte v následujícím grafu.

Graf č. 10 – Největší problémy seniorů

Oba nejfrekventovanější problémy jdou napříč celým spektrem dotázaných, socio-demografické ukazatele zde nehrají významnou roli.

Osamělost trápí častěji ženy než muže. A přestože velký podíl dotázaných žije ve své domácnosti sám, není osamělost jejich nejčastějším problémem. Naopak na osamělost si častěji stěžují obyvatelé Kolína oproti obyvatelům okolních obcí. O něco častěji než samotní senioři vnímají osamělost jako problém ti, kteří pečují o seniora, který ale nevyužívá žádných sociálních služeb.

Vzhledem k uvedeným problémům nás dále zajímalo, co konkrétně by mohlo seniorům v jejich stávající situaci pomoci, co by jim usnadnilo život. Nad touto otázkou se zamýšlela třetina dotázaných seniorů (90 osob) a ti vypsalí zcela konkrétní druh pomoci. Viz následující tabulka.

Tab. č. 2 – Co konkrétně by vám pomohlo?

konkrétní pomoc	počet uvedení
pomoc při domácích pracích, s úklidem, mytí oken apod.	33
nákupy	18
doprovod na procházky, k lékaři apod.	8
doprava k lékaři (třeba "senior taxi") a na koupání	7
pomocník, (např. "dobrovolník, kt. by za mnou docházel")	7
vyprání prádla	7
pomoc při koupání, sprchování	5
lékař domů	4
pomoc na zahrádce, sekání trávy apod.	4
kratší čekání u lékaře	3
vaření	3
fungování asistenční služby, občasná asistenční služba	3
"abych chodila", "nové nohy", lepší zdravotní stav	3
méně papírování na úřadech, přednost pro důchodce na úřadech	3
donáška léků, vyzvednutí pošty	2
obědy (i v neděli)	2
osobní asistence	2
rehabilitace doma	2
společník/společnice	2
více přechodů	2
vymetení sněhu před domem	2
bezbariérové přístupy v činžácích, výtahy	1
donáška uhlí a dřeva	1
doprava do Prahy	1
doprava na akce seniorů	1
doprava ve městě	1
levnější léky a bydlení	1
parkování pro pacienty lékaře	1
pomoc při převozu maminky do nemocnice	1
pomoc při těžších pracích	1
pomoc s mytím a kmením manžela	1
procházky	1
půjčovna zdravotních pomůcek	1
umístění v DD	1
v zimě doprovod na cesty k lékaři atd.	1
více míst v domech s pečovatelskou službou	1
vykolení popelnic	1
vyřešit rodinné a finanční problémy	1
vyvenčení psa	1
zavedení kadeřnické služby na pečovatelské	1

Pracovní skupina dále připravila seznam možností **jak celkově zlepšit život seniorů v Kolíně**. Podívejme se, jaké byly preference jednotlivých možností a zda senioři sami navrhli další možnosti.

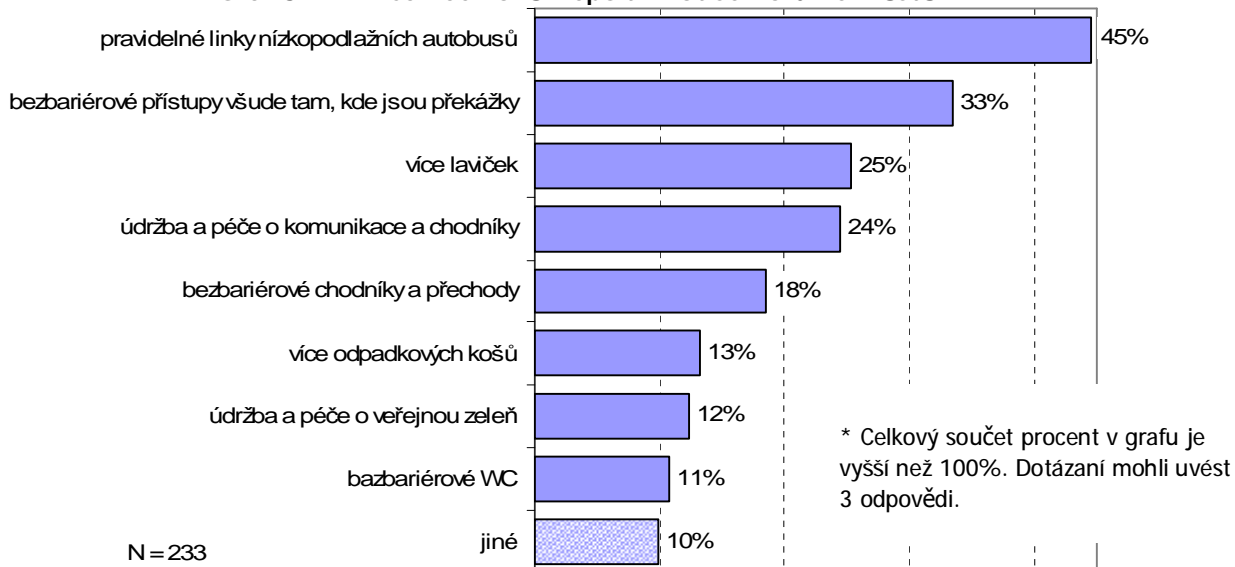
Nejčastěji dotázaní senioři vybírali pravidelné linky nízkopodlažních autobusů pro celkové zlepšení jejich života ve městě – téměř polovina dotázaných. Další zlepšení by podle třetiny dotázaných přinesly bezbariérové přístupy všude tam, kde jsou nyní schody a jiné překážky – např. na úřady, do obchodů, na nádraží ČD, v obchodních domech, na poštu, chybí nájezdy na chodníky, je potřeba bezbariérový vstup na odběrové centrum v nemocnici, výtahy v některých domech a lidé by uvítali návrat poštovní schránky na náměstí.

Čtvrtina dotázaných by ocenila více laviček na území města – a to na náměstí, na nádraží, na autobusových zastávkách a autobusovém nádraží, u Kauflandu, u polikliniky, na Kmochově ostrově, na sídlišti, obecně v centru města, ve Štítarech, na Zálabí.

A rovněž čtvrtina seniorů by uvítala údržbu a péči o komunikace a chodníky.

Další viz graf č. 11.

Graf č. 11 – Jak celkově zlepšit život seniorů ve městě

Někteří respondenti (23 osob) navrhovali ještě další zlepšení: častější jízdy autobusů v sobotu a neděli, linka MHD k plicnímu a očnímu, doprava po městě, více veřejných WC, nádoby na tříděný odpad, rekonstrukce Domova důchodců nebo výstavba nového, větší bezpečnost, větší zájem Městské policie, noční klid, více parků a zeleně, více přechodů, více parkovacích míst pro lidi s postižením, oprava chodníků ve Štítarech, více hodin péče, výtah v domě.

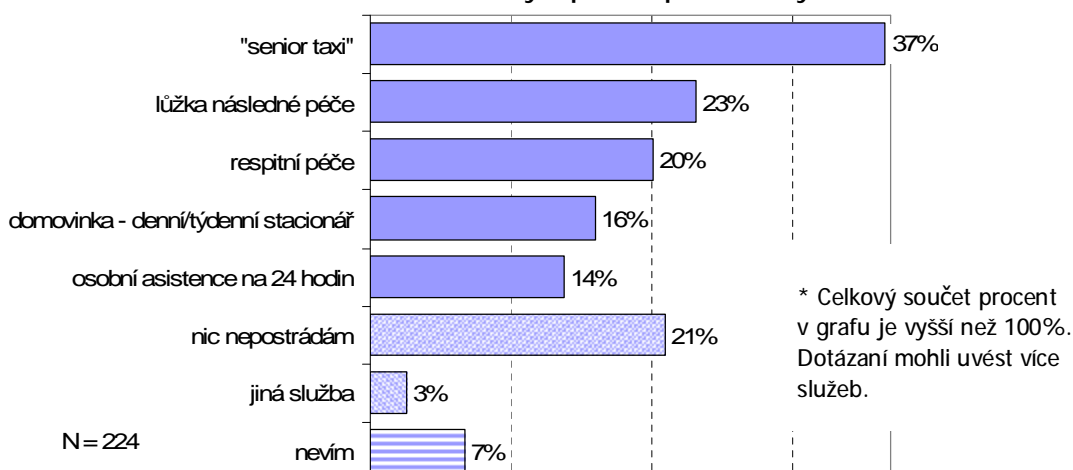
Jaké služby a pomoc ve městě chybí?

Z dalších výpovědí dotázaných vyplývá, že ve městě zcela chybí některé služby a pomoc pro seniory, nebo některé služby nejsou dostačující při stávající poptávce.

Dotázaným byl předložen seznam možných postrádaných služeb a pomoci v Kolíně (který vypracovala pracovní skupina) a dotázaní vybírali služby, které postrádají.

Poměrně velký podíl dotázaných – pětina – žádnou službu nepostrádá. A naopak nejpostrádanější službou (chybí téměř dvěma pětina) je doprava k lékaři na zavolání/na objednání – „senior taxi“. Téměř čtvrtina postrádá lůžka následné péče – po opuštění nemocnic v případě nemožnosti postarat se sám/a o sebe. Pětina dotázaných vnímá jako nedostatečnou respitní (odlehčovací) službu a desetina postrádá tzv. domovinku – denní/týdenní stacionář. A o něco více než desetina dotázaných vidí jako nedostatečnou osobní 24-ti hodinovou asistenci.

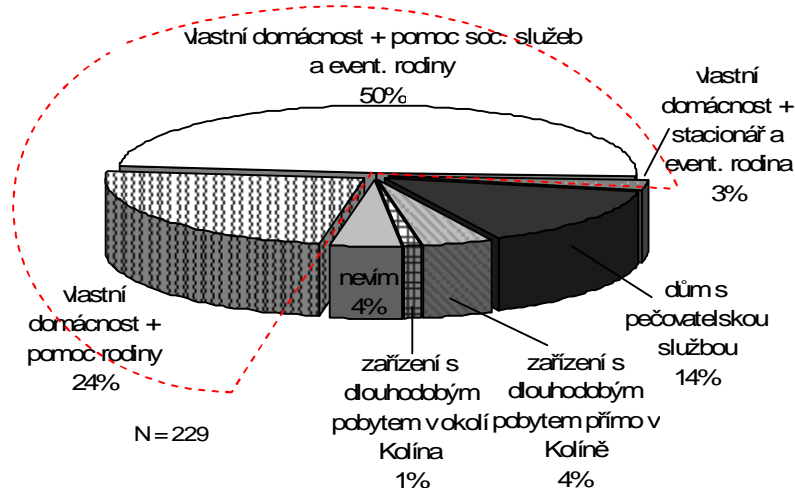
Graf č. 12 – Postrádané služby a pomoc pro seniory *

Jaký způsob péče a pomoci preferují senioři?

Získali jsme předběžné informace, které by měly být dále rozvedeny v pracovní skupině. Jedná se o další rozvoj sociálních služeb, jakým směrem by se měly ubírat, jaký typ služeb ve městě dále rozvíjet. Zjišťovali jsme, zda sami senioři preferují život a péči v pobytových zařízeních (domovech pro seniory, ústavech sociální péče) či je na místě podpořit rozvoj terénních služeb, které pomohou seniorům setrvat co nejdéle v jejich domácnostech.

Graf č. 13 – Preferovaný způsob pomoci a péče

Čtvrtina dotázaných by upřednostnila život ve vlastní domácnosti s využitím pomoci rodiny, blízkých. Polovina by rovněž ráda žila ve své domácnosti s využitím pomoci sociálních služeb a případně rodiny. Zlomek respondentů by k životu ve vlastní domácnosti ještě přidal možnost pobytu v denním stacionáři. O něco více než desetina dotázaných by zvolila život v domě s pečovatelskou službou. A jen

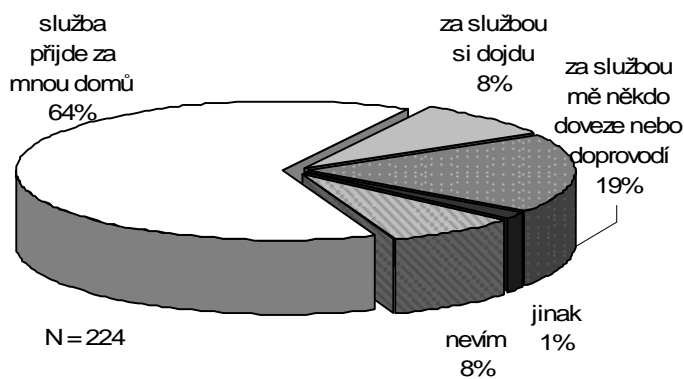
velmi malý podíl seniorů (5%) by si zvolil možnost bydlet v pobytovém zařízení zajišťujícím dlouhodobý pobyt (např. Domov důchodců) ať již přímo v Kolíně, nebo někde v okolí. 4% dotázaných nad touto otázkou ještě nepřemýšlela, zatím neví, jaký způsob pomoci a péče by volila.

Pokud tedy výsledek shrneme, dotázaní senioři jednoznačně preferují pomoc terénních služeb v jejich domácnostech event. v bytech zvláštního určení.

V případě některých služeb, které je možné poskytovat jak v nějakém centru sociálních služeb, tak i v domácnosti klienta, by si klient mohl vybrat, zda mu více vyhovuje, když „služba přijde za ním domů“ nebo on půjde za službou (příkladem mohou být rehabilitace, krátkodobý placená asistence, pečovatelské služby apod.). Klient může dojít do nějakého zařízení, kde je služba poskytována, „vyjít mezi lidi“, mezi další klienty anebo raději službu „čerpá“ v klidu své domácnosti.

Graf č. 14 – Preferovaná forma poskytování některých služeb

Téměř dvě třetiny dotázaných seniorů či jejich blízkých by si přály, aby služba přišla (přijela) za klientem do jeho domácnosti. Bezmála desetina dotázaných si ráda za službou sama dojde. Pětina by uvítala, kdyby je za službou někdo dovezl nebo doprovodil. Necelá desetina se nedokázala rozhodnout, doposud takovou možnost neřešili. Určitou roli tu hraje věk dotázaných, ti „mladší“ si za službou raději dojdou, zatímco ti starší uvítají, když služba přijde za nimi domů.

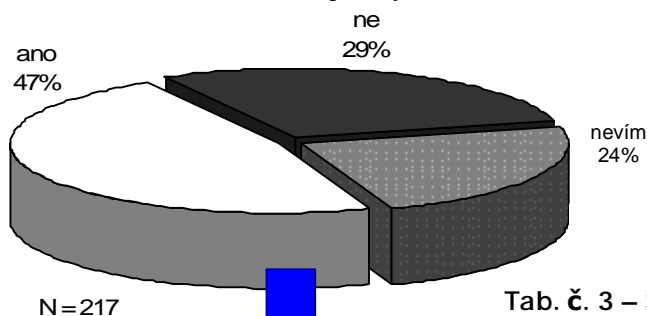

Stejně jako v případě služeb zaměřených na osoby se zdravotním postižením i většina poskytovatelů sociálních služeb určených seniorům by jistě uvítala ve svých řadách **dobrovolníky**, kteří by mohli po zaškolení poskytovat uživatelům určitou asistenci či pomoc, např. formou doprovodu k lékaři nebo na úřad, obstarávat nákupy a drobné pochůzky, ale také plnit funkci společníka. Jedná se o činnosti, které nevyžadují odbornou kvalifikaci, jsou uživateli žádané a poskytovatelé často nejsou schopni naplnit jejich potřebu pouze prostřednictvím svých zaměstnanců. S pomocí dobrovolníků, ochotných pomáhat potřebným občanům, by bylo možné poskytovat služby v širším rozsahu a pro větší počet uživatelů.

Zajímalo nás, jak práci s dobrovolníky vnímají samotní senioři, zda by vítali pomoc dobrovolníků při užívání sociálních služeb. Nad touto otázkou se zamýšlelo o něco více než čtyři pětiny dotázaných seniorů a jejich blízkých.

Pokud by taková možnost byla, téměř polovina z nich by uvítala pomoc dobrovolníků. O něco málo víc než čtvrtina tuto možnost neví, nemá o pomoc dobrovolníků zájem. A čtvrtina dotázaných seniorů zatím není rozhodnuta, doposud tuto možnost neřešili.

Graf č. 15 – Uvítal(a) byste pomoc dobrovolníka?

Tab. č. 3 – S čím konkrétně by mohl pomoci dobrovolník N = 85

konkrétní pomoc	počet uvedení
doprovod k lékaři, na nákup, na úřad, do divadla a za kulturou apod.	21
popovídání si s někým, společnost, komunikace, rozptýlení	19
nákupy	11
pomoc s úklidem, drobné práce v domácnosti, mytí oken apod.	12
procházky venku	9
pomoc při jednání na úřadech	5
zařízení pochůzek - úřady, pošta apod.	3
pomoc s hygienou	3
pomocník	3
to co sám nezvládám	3
pomoc na zahrádce	2
pomoc s matkou v noci	2
rehabilitace	2
doprava mimo město	1
doprava na léčebný pobyt	1
dovoz jídla	1
drobné opravy	1
pochůzky kam nedojdu	1
pomoc na cestách	1
uklizení společných prostorů v domě	1
pomoc při rekonstrukci	1
vaření	1
vymalovat	1
vyvenčit pejska	1
zdravotní pomoc	1

Zájem o pomoc dobrovolníka uvádějí častěji lidé, kteří pečují o seniora. A častěji se jedná o seniora, který žádné soc. služby nevyužívá. Pohlaví na zájem o dobrovolníka nemá vliv. Z hlediska věku se nejvstřícněji staví k pomoci

dobrovolníků lidé ve věku 50 – 59 let. Větší zájem o pomoc dobrovolníka byl zaznamenán mezi dotázanými žijícími v okolí Kolína, může to být proto, že za službami dojíždějí a pomoc dobrovolníka by jim situaci usnadnila.

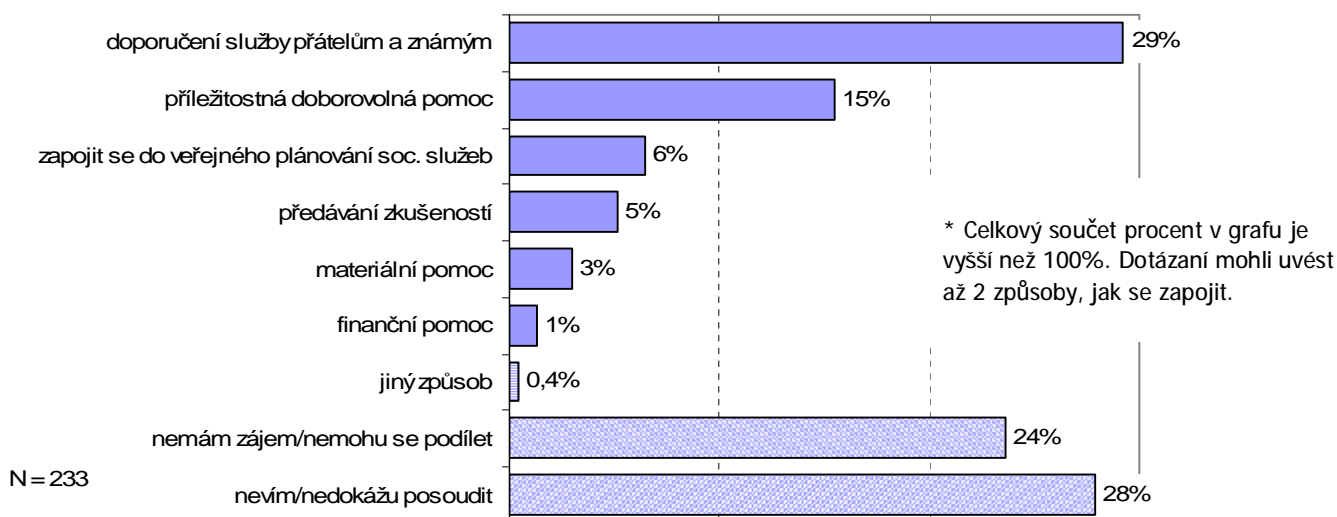
5. Osobní podíl na zlepšení sítě sociálních služeb v Kolíně

A stejně jako v případě osob s zdravotním postižením i v případě seniorů zajímá odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ, zda se mají sami senioři či jejich blízcí možnost a chuť nějakým způsobem podílet na zlepšení nebo rozšíření sítě sociálních služeb v Kolíně.

Více než čtvrtina dotázaných se ještě nedokázala rozhodnout, zda a jak se zapojit a čtvrtina uvádí, že nemá zájem, nebo se nemůže podílet na zlepšování situace seniorů. Nejčastěji by dotázaní mohli přispívat k lepší informovanosti prostřednictvím doporučení služby dalším potřebným. Méně než pětina má zájem aktivně se zapojit a nabízí příležitostnou dobrovolnou pomoc.

Viz graf č. 16.

Graf č. 16 – Zapojení se do rozvoje a zlepšení sítě sociálních služeb*

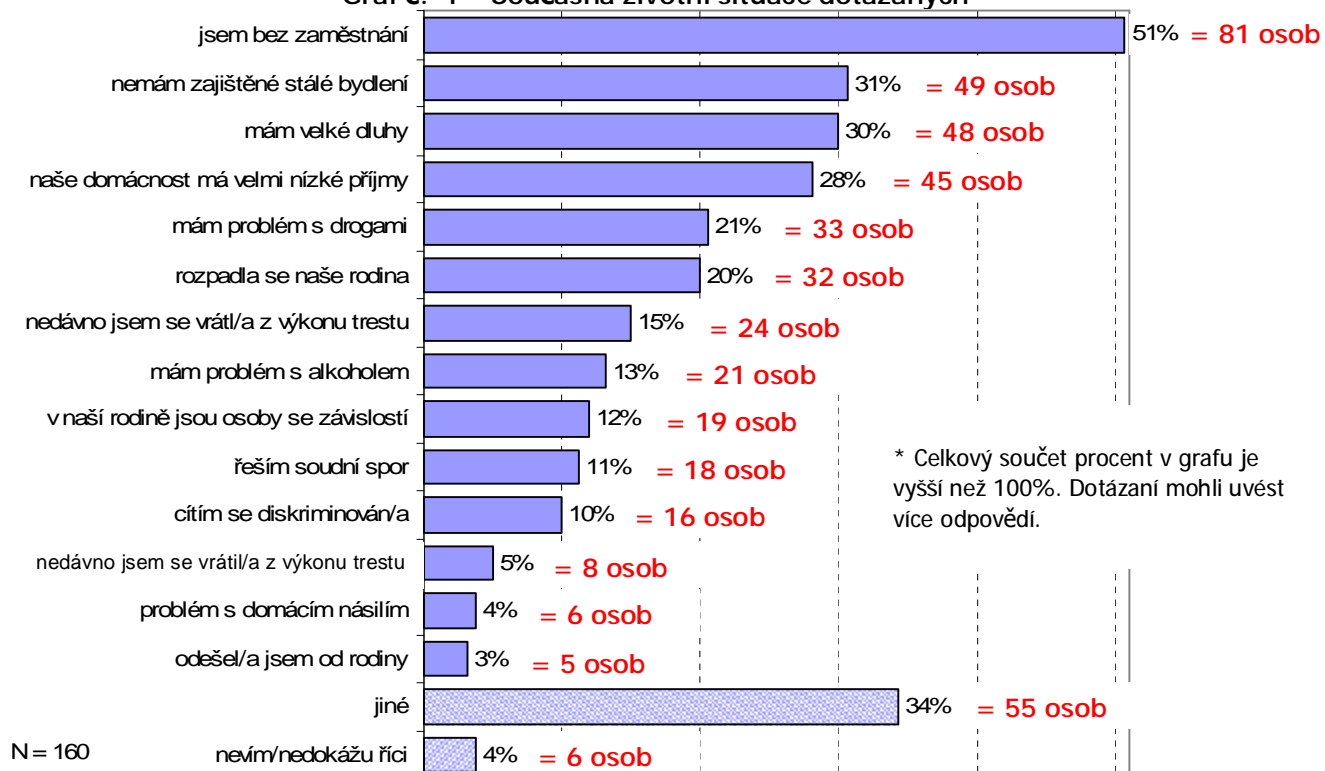
II C. Osoby v přechodné sociální krizi, osoby nepřizpůsobivé, osoby ohrožené závislostmi, nezaměstnaní

Cílové skupiny uživatelů sociálních služeb, na které se zaměřuje tato pracovní skupina jsou poměrně obtížně „uchopitelné“ - předpokládá se, že mezi nimi nebude příliš velký zájem o vyplnění dotazníku a otevřené vystupování. Některé služby jsou navíc poskytovány anonymně. Přesto se pracovní skupina shodla na tom, že se pokusí tyto obyvatele města oslovit dotazníkem. Podařilo se získat **163 vyplněných dotazníků**, což nám umožní získat alespoň základní přehled o potřebách osob v této různorodé cílové skupině.

Životní situace

Podíváme-li se na současnou životní situaci dotázaných, polovina z nich je momentálně bez zaměstnání. Dále se často nacházejí v situaci, kdy nemají zajištěné stálé bydlení, mají velké dluhy a jejich domácnost velmi nízké příjmy.

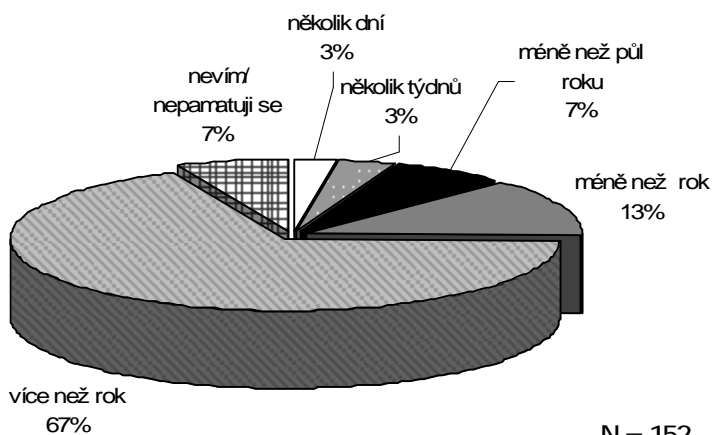
Graf č. 1 – Současná životní situace dotázaných

U každého grafu popř. tabulky najdete informaci o tom, kolik dotázaných na danou otázku odpovědělo, např. N = 160 - odpovídalo 160 osob/respondentů.

Podívejme se, s jakými dalšími problémy (současně s některou situací v předchozím grafu) se dotázaní potýkají: „jsem v podmínce/končí mi podmínka“ (17 resp.), dohled Probační a mediální služby (10 resp.), výkon obecně prospěšných prací (6 resp.), záznam v rejstříku trestů (6 resp.), zákaz řízení (5 resp.), „druh je ve vězení“ (2 resp.), „čekám na nástup do vězení“, „mám nízký invalidní důchod“, „děti jsou v dětském domově“, „jsem HIV pozitivní“, „strach z návratu do výkonu trestu“, „syn je ve vězení“, „jsem důchodce“, „jsem na mateřské dovolené“, „mám zhoršený zdravotní stav“, „mám dvě děti a potřebuji práci na zkrácený úvazek“.

Graf č. 2 – Jak dlouho trvá obtížná životní situace

Dvě třetiny dotázaných se v tíživé situaci nacházejí již déle než rok, zatímco čtvrtina se do nepříznivé situace dostala před méně než rokem. Samozřejmě, čím déle tato situace trvá, tím hůře se hledá cesta zpět do běžného života.

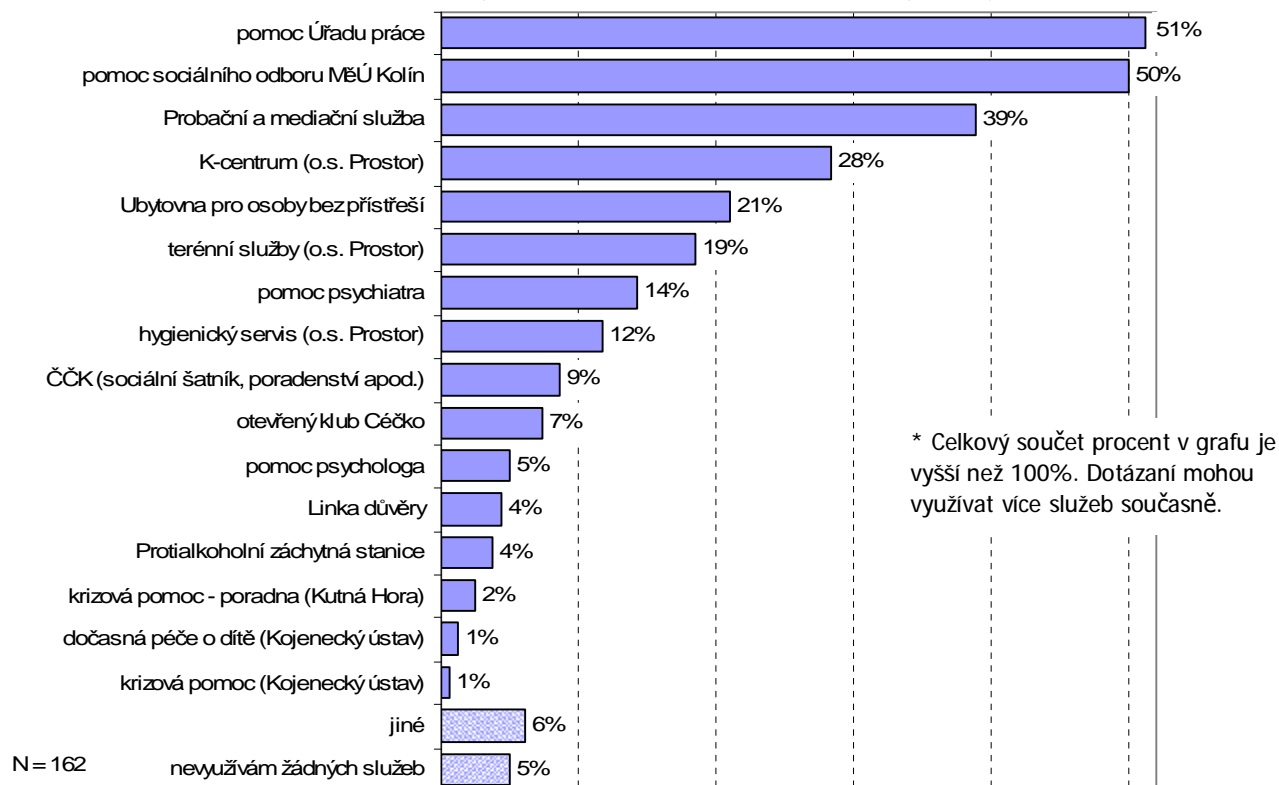
Podívejme se blíže na ty respondenty, kteří jsou v tíživé situaci déle než rok. Mnohem častěji se jedná o muže oproti ženám, dvě třetiny z nich jsou lidé ve věku do 39 let, nejčastěji jsou to jednotlivci, žijící sami v domácnosti – třetina z nich, dvě třetiny žijí v Kolíně a třetina v okolí Kolína. Dvě pětiny pobírají sociální dávky, téměř čtvrtina má stálý plat v zaměstnání a

téměř čtvrtina příležitostný výdělek. Téměř třetina z nich bydlí u rodičů či příbuzných, čtvrtina na ubytovně, necelá desetina z nich je bez domova.

Využívané služby

V rámci pracovní skupiny byl vytvořen přehled služeb, které se zaměřují na tyto cílové skupiny potřebných. V grafu č. 3 jsou uvedeny služby, které využívají osoby, jež nám vyplnily dotazník.

Graf č. 3 - Služby, které v současnosti dotázaní využívají*

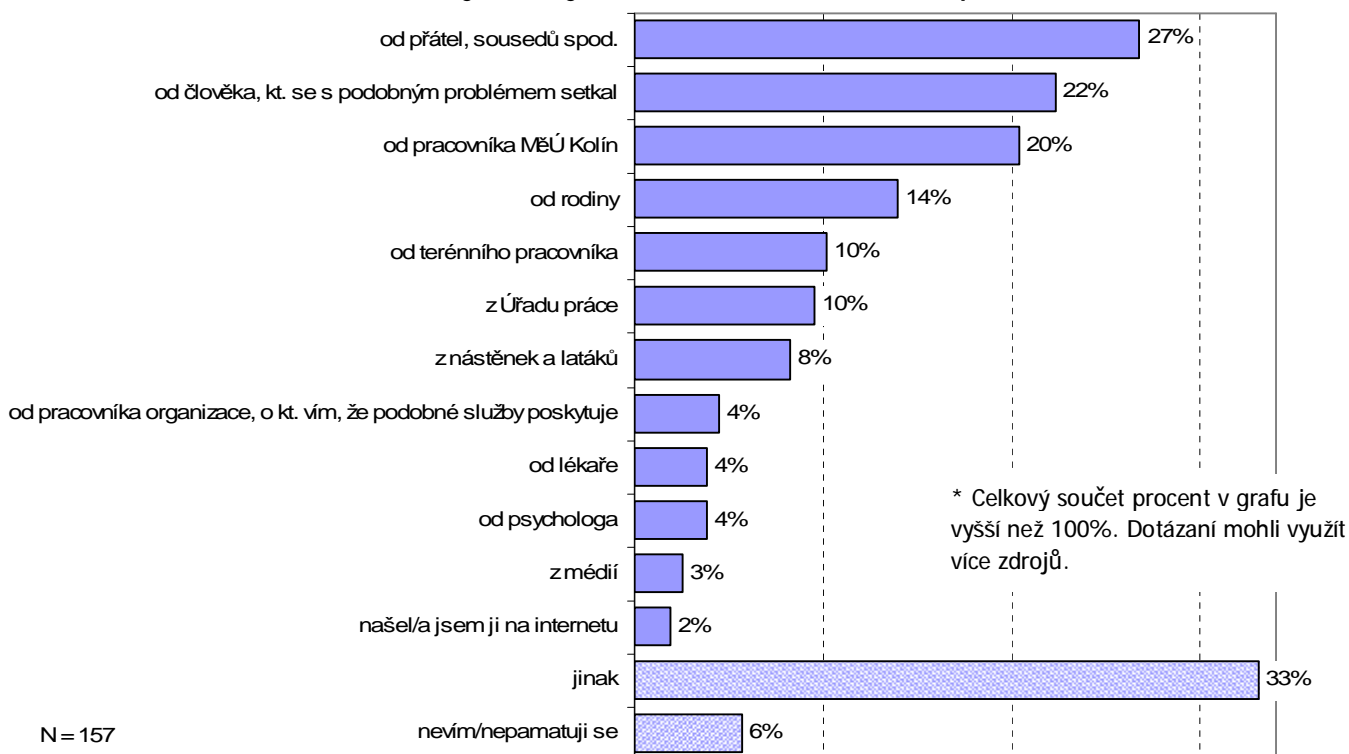
Logicky jsou v této skupině nejvíce využívány služby Úřadu práce a pomoc odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Kolín, jejichž služby využívá polovina dotázaných.

Dotázaní (6%) uváděli využívání i jiných služeb, než bylo na seznamu: Laxus Hradec Králové – následná péče, K- centrum Praha, logopedie, pomoc mentora, OSSV, Prev-centrum Praha, Středisko vých. péče Kolín.

Informační zdroje o sociálních službách

Důležitou roli při využívání sociálních služeb a zejména možnosti je využít, hrají informace. Zajímali jsme se o to, odkud se klienti o dané službě dozvěděli. Zdroje informací a jejich důležitost shrnuje následující graf:

Graf č. 4 - Stávající zdroje informací o soc. službách a pomoci*

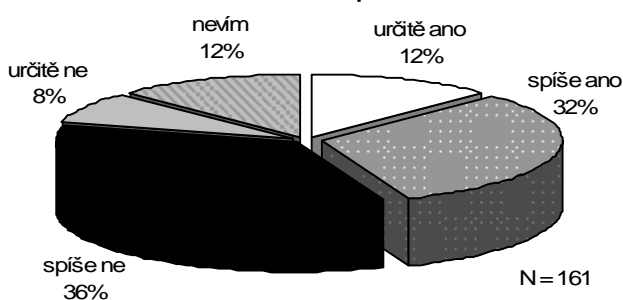

Nejčastěji mezi našimi dotazovanými fungují neformální „ústní“ kanály přenosu informací – cca čtvrtina se o potřebných službách dozvěděla od přátel, sousedů apod., téměř čtvrtina od těch „zkušenějších“ – od člověka, který se s podobným problémem setkal. Významnou informační roli tu plní také pracovníci Městského úřadů. Naopak není příliš významným zdrojem informací v naší cílové skupině klientů internet a média.

Třetina dotázaných uvádí, že se o využívaných službách dozvěděla z jiných zdrojů: nařízeno soudem (44 resp.), někteří byli kontaktováni přímo PMS, od posledního zaměstnavatele, na základě vlastních zkušeností.

Ať už je dostupnost informací jakákoli, klíčové je, jaký mají subjektivní dojem o její dostupnosti sami klienti, či potenciační uživatelé. Zajímali jsme se proto, nakolik považují dostupnost informací o sociálních službách za dostačující respondenti v tomto průzkumu.

Graf č. 5 - Máte dostatek informací o soc. službách a možnostech pomoci?

Jen cca desetina dotázaných je jednoznačně přesvědčena, že ve své situaci má dostatek informací o soc. službách a možnostech pomoci. Třetina se spíše přiklání k dostatečné informovanosti. Dvě pětiny hodnotí přísun informací negativně. Cca desetina dotázaných se nedokázala rozhodnout, nedokázala svou informovanost zhodnotit.

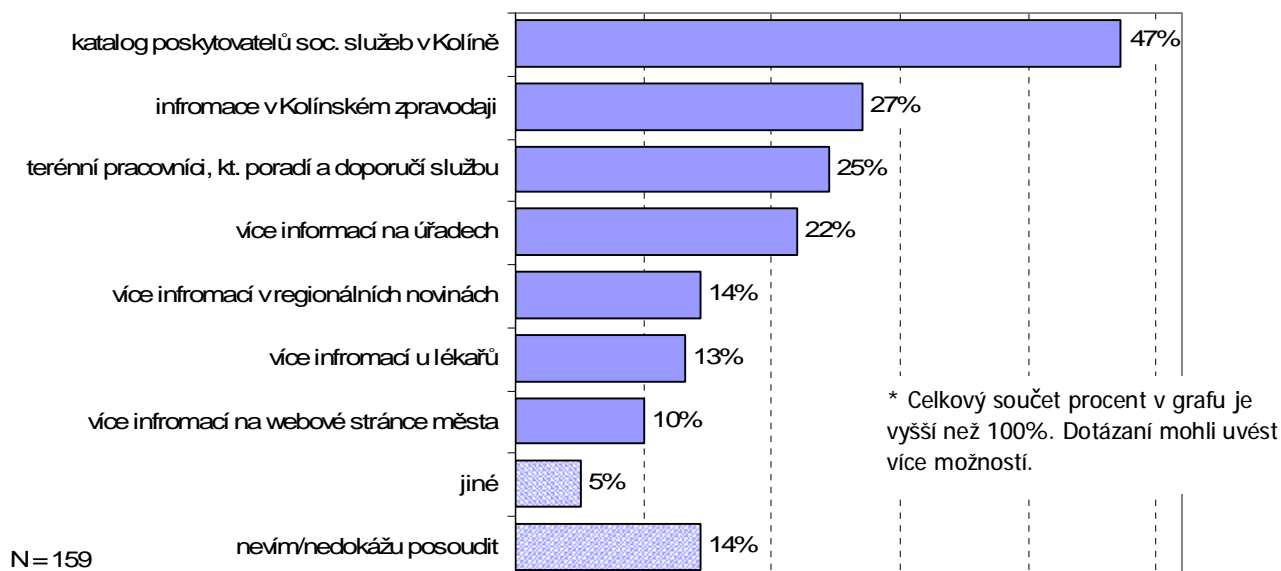
Informování o sociálních službách je tak stále oblastí, která vyzývá k další optimalizaci, alespoň co se této těžce

zachytitelné cílové skupiny tyče.

Jak zlepšit informovanost?

Zajímalo nás tedy dále, jaké informační kanály by mohly přispět ke zlepšení úrovně informovanosti potřebných, jaké způsoby informování jsou efektivní a dostupné pro naši cílovou skupinu.

Graf č. 6 - Jak zlepšit informovanost o soc. službách a možnostech pomoci*

Ze získaných údajů vyplývá, že to, co uživatelům opravdu chybí, jsou komplexní informace dostupné z jednoho zdroje. Téměř polovina dotázaných by totiž přivítala, kdyby informace o sociálních službách byly shrnuty v katalogu poskytovatelů sociálních služeb v Kolíně. Cca by uvítala informace o službách a pomoci v Kolínském zpravodaji, který je pro zřejmě dobře dostupný. Informovanost by také mohli zlepšovat terénní pracovníci, kteří poradí a doporučí službu – podle čtvrtiny dotázaných. Představitelé sledované cílové skupiny nejsou zcela spokojeni s informacemi, které získají na úřadech a téměř čtvrtina z nich by ráda na úřadech získala více informací. Nutno poznamenat, že někteří z nich čekají více informací a jednoduché řešení své situace právě od úřadů.

Objevily se i ojedinělé náměty na další informační zdroje - info tabule a vývěsky, lepší komunikace na úřadech, zdarma přístup na internet – omezený přístup jen na služby a práci.

Jak zlepšit situaci osob v krizi a nouzi

V rámci dotazování této cílové skupiny jsme se také snažili zjistit, co by respondentům pomohlo změnit jejich obtížnou životní situaci, co by jim usnadnilo život. Více než čtyři pětiny dotázaných se nad touto otázkou zamyslely a vypsaly možnost/pomoc, která by konkrétně jim zlepšila život. Přestože nejčastěji by jim pomohla práce (70 resp.), finanční prostředky (68 resp.) a vyřešení otázky bydlení (53 resp.), objevily se i další oblasti např. ukončení trestu (26 resp.), rodinné zázemí (18 resp.), zdraví (13 resp.), odborná pomoc (11 resp.), vypořádání se se závislostí (8 resp.). Seznam všech jednotlivých odpovědí, které dotázaní v dotazníku uvedli, znázorňuje tabulka č. 1. Mnohé z položek tohoto seznamu mohou sloužit jako dobrá inspirace pro další kroky v komunitním plánování. Pro úplnost uvádíme všechny odpovědi, které klienti do dotazníku napsali.

Ojediněle se objevily i výpovědi, kdy respondenti nežádají žádnou pomoc, ale spíše naopak: „člověk si pomůže sám, ale musí chtít“, „uspět v životě – sám“, „více peněz - to musím sám“.

Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

2007

Tabulka č. 1 – Co by pomohlo zlepšit vaši současnou situaci?

N = 140

konkrétní pomoc		počet dotázaných, kt. tuto pomoc potřebují
práce/zaměstnání	zaměstnání/práce (najít si práci, najít dobře placenou práci, vhodné zaměstnání)	44
	změna zaměstnání, lepší práce, nové zaměstnání, lépe placené zaměstnání	5
	zaměstnání na zkrácený úvazek	2
	stálé zaměstnání	7
	pomoc při hledání zaměstnání, pomoc při uplatnění na trhu	6
	nepřijít o práci, udržet si práci	3
	najít zaměstnání - mám částečný invalidní důchod, práce pro zdrav. postižené	2
	brigáda placená týdně	1
otázka financí	peníze (více peněz, větší plat, větší příjem peněz)	41
	nemít dluhy, oddlužení, splatit dluhy, zbavit se dluhů	14
	získat důchod/zvýšit důchod	3
	vyhrát v loterii a zbavit se dluhů	3
	možnost půjčky	2
	vyšší soc.dávky	1
	plat umožňující elementární život	1
	stálý zdroj peněz	1
	snížení nájemného	1
	prostředky na léky	1
vyřešit otázku bydlení	vlastní bydlení (vlastní byt, garsonka, získat byt)	22
	najít bydlení	12
	stálé bydlení	7
	pomoc s bydlením	3
	samostatné bydlení	3
	bydlení v Kolíně	2
	bydlení v pečovatelském domě	2
	pomoc při hledání bydlení	1
nástup do Domova důchodců	1	
ukončení trestu	konec podmínky - osvědčení	6
	abych nemusel do vězení	1
	výkon trestu - ukončení	3
	ukončit dohled - osvědčit se	3
	vykonat OPP (najít poskytovatele OPP)	4
	výmaz RT	3
	slušné chování	3
ukončit soud. řízení, rozhodnutí soudu, dobré rozhodnutí soudu	3	
rodina a zázemí	rodina/ rodinné zázemí (komunikace s rodinou, podpora rodiny, obnovit vztah s dcerou)	10
	návrat syna z vězení, propuštění syna, návrat přítele z vězení a dětí z DD	3
	partnerka	1
	manželství	1
	kamarád	1
	osamostatnit se od původní rodiny	1
	rozvod	1
zdravotní stav	zdraví/zlepšení zdravotního stavu	13
odborná pomoc	kvalitní psychologická pomoc (na Kolínsku zatím špatné)	3
	léčebna	3
	ochotní lékaři, lepší péče lékařů	2
	kvalitnější léčba HIV i v Kolíně	1
	psychoterapeut	1
	poradenství	1
vypořádat se se závislostí	přestat fetovat, přestat "brát", přestat s drogama	4
	nemít problém s drogama, nebýt závislý	2
	přehodnotit svůj život	1
	zbavit se závislosti na alkoholu	1

Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

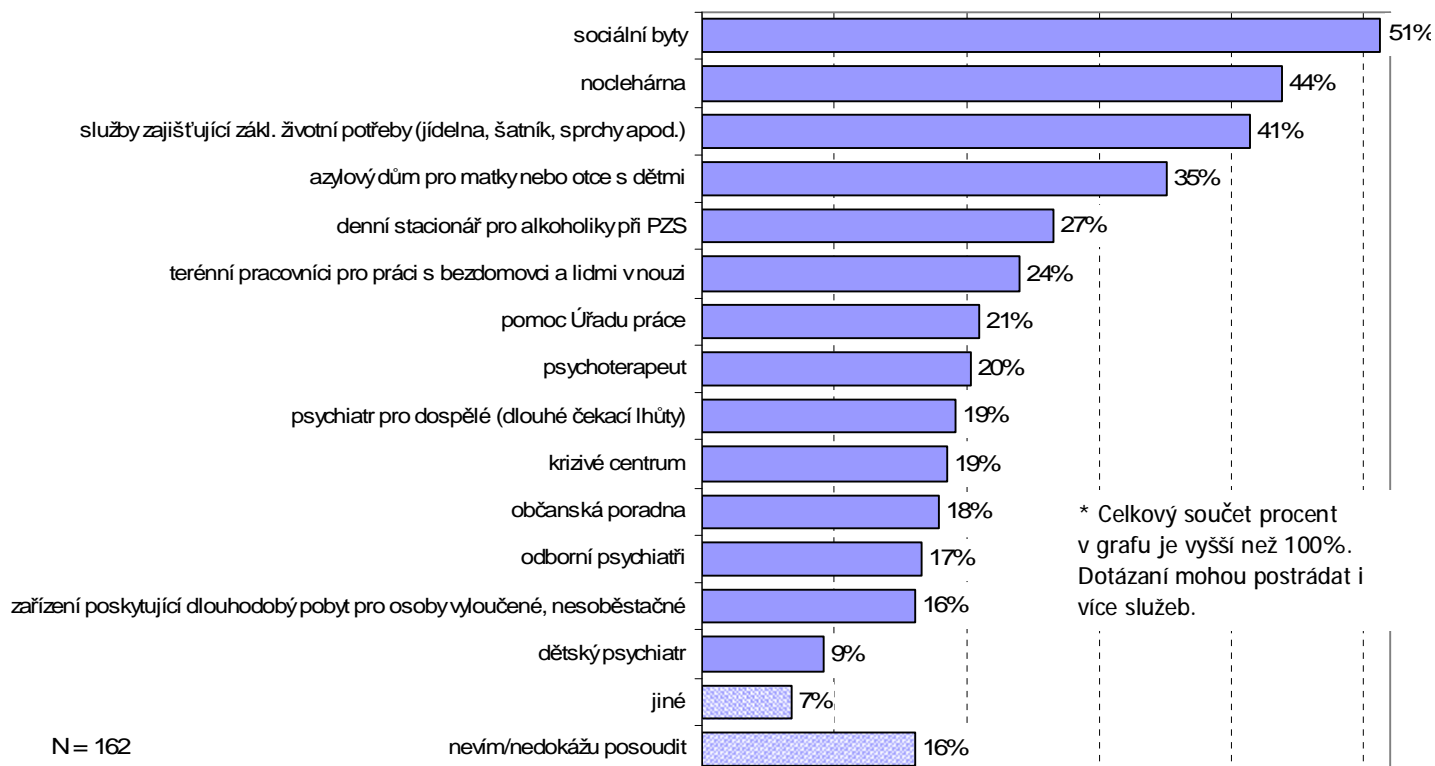
2007

doklady	řidičský průkaz (mít zpět ŘP)	5
	zařídít si doklady	1
	občanský průkaz	1
úřady	lepší komunikace na úřadech	1
	pochození ze strany MěÚ	1
vzdělání/kvalifikace	dokončit školu	1
	vyučit se a najít si práci	1
různé/ostatní	více center pro mládež - jako Céčko	1
	taneční parket v Céčku	1
	dobrá tělocvična, která by nám sloužila k tanci	1
	sponzor na taneční kroužek	1
	přes prázdniny družina	1
	větší bezpečnost ve městě	1
	větší informovanost	2
	lepší péče pro malé děti	1
	lepší přístup k nabízeným službám	1
	lepší přístup ze strany majoroty	1
	klid od ostatních lidí	2
	dobrý vztah s okolím, lidi by si měli pomáhat	2
	tip na vyřešení všech problémů	1
	odjet do zahraničí	1
	možnost vypadnout z Kolína - alespoň 1-2 měsíce	1
	auto	2
	lepší dopravní spojení	2

Chybějící a nedostatečné služby

Ne všechny služby určené pro sledované cílové sociální skupiny jsou v Kolíně poskytovány v dostatečné míře nebo jsou dokonce zcela postrádaný. Sociální služby, které dotázaným nejvíce chybí, jsou uvedeny v grafu č. 7.

Graf č. 7 – Nedostatečné a chybějící služby

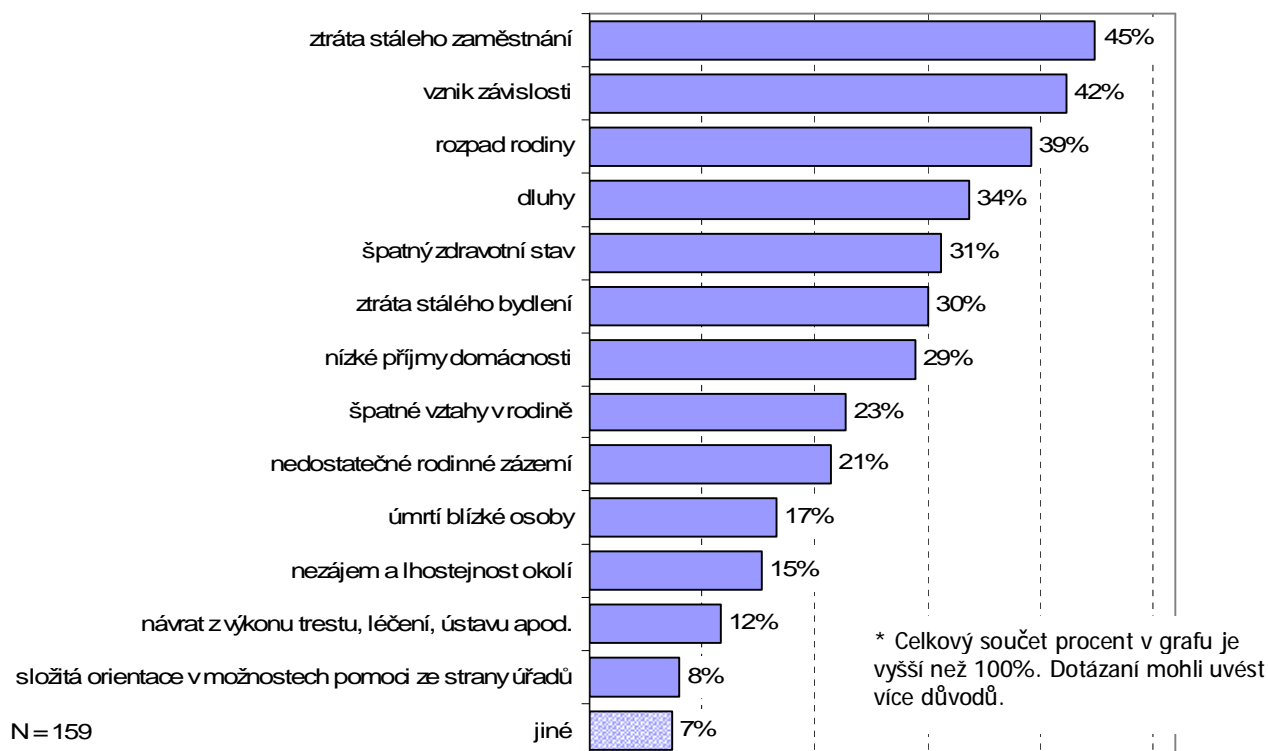
V průzkumu se ukázalo, že nejcitelněji jsou na straně dotázaných občanů postrádány sociální byty. Tento způsob bydlení by ocenila polovina dotázaných. Rovněž významný podíl dotázaných (více než dvě pětiny) postrádá noclehárnu a služby zajišťující základní životní potřeby (jidelna, šatník, sprchy apod.). O trochu více než třetina dotázaných postrádá v Kolíně azylový dům pro matky nebo otce s dětmi.

Jak je vidět v grafu, necelá desetina dotázaných postrádá i „jiné“ služby než byly uvedeny v přehledu. Jednotlivě byly uváděny: agentury práce i pro trestané, doléčovací centrum – pro lidi, kteří prošli léčbou, herna pro děti ve věku 15 – 18 let, kvalitnější léčba, lepší ošetření v nemocnici, psycholog, Prev-centrum, veřejná prádelna.

Příčiny obtížné životní situace

V rámci průzkumu jsme také chtěli zjistit, jak se občané z cílové skupiny osoby v přechodné sociální krizi, osoby nepřizpůsobivé, osoby ohrožené závislosti a nezaměstnaní dívají na příčiny pádu do obtížné životní situace. Tyto příčiny jsou shrnuty v grafu č.

Graf č. 8 - Co může člověka dostat do obtížné životní situace

Jako zcela úhlavní příčina se v tomto průzkumu jeví ztráta zaměstnání, což je poměrně logické, bývají-li jejím následkem finanční obtíže – dluhy a nízké příjmy domácnosti. Mezi hlavními příčinami se dále umístily vznik závislosti a rozpad rodiny – což jsou příčiny, které jsou velmi úzce provázány.

Pozitivní zprávou zde však je, že respondenti jako příčinu obtížné životní situace osob uvádějí neochotu úředníků pomoci a složitou orientaci v možnostech ze strany úřadů jen minimálně.

Většina dotázaných uváděla kombinaci příčin, v praxi nebývá příčina jen jedna, často se prolínají a jedna spouští druhou.

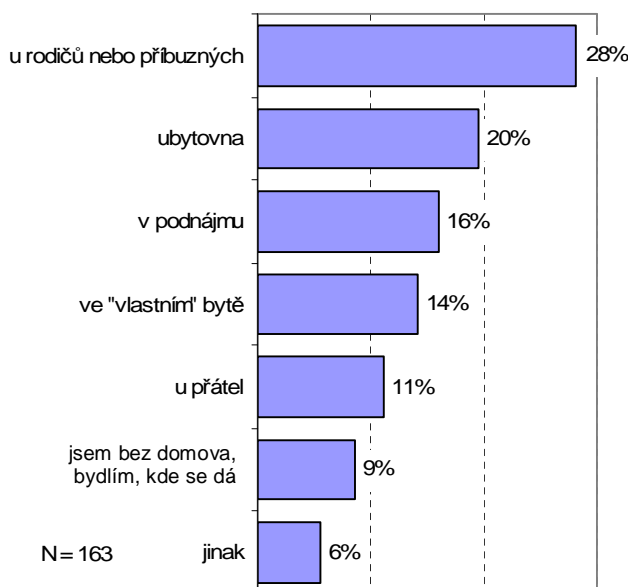
Pozitivní je rovněž sebekritický přístup zlomku dotázaných (7%), kteří uvádějí ještě „jiné“ příčiny pádu do obtížné situace: „člověk si většinu zavinil sám“, „vlastní hloupost“, „kamarády“, „každý sám svého štěstí strůjcem“, „vlastní nezodpovědnost“, „neznalost zákona“, „podcenění zákazu řízení“, „romská gheta“ či „násilí ze strany manžela“.

Vzhledem k tomu, že nejčastěji se respondenti nacházejí v situaci, kdy nemají vyřešeno bydlení a postrádají práci, tedy resp. postrádají finanční prostředky, ptali jsme se, jak v současnosti bydlí a jaké jsou zdroje jejich příjmů.

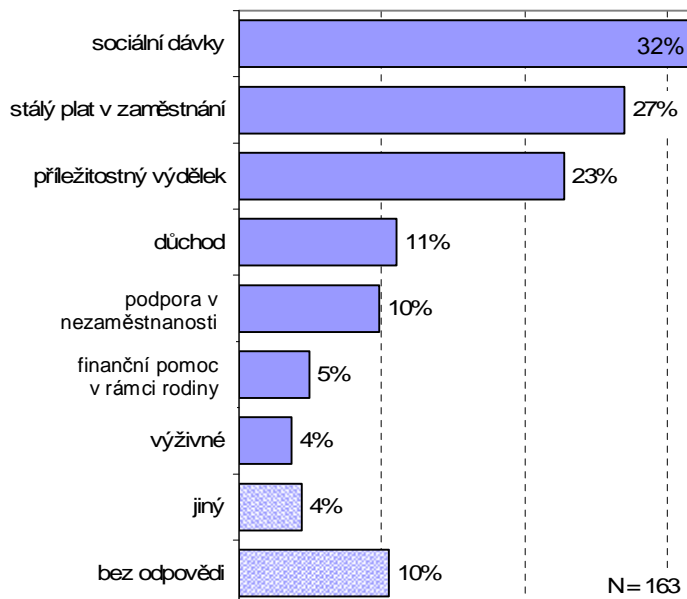
Největší podíl dotázaných (více než čtvrtina) žije u rodičů či příbuzných, pětina žije na ubytovně, necelá pětina bydlí v podnájmu, jen o něco více než desetina má vlastní bydlení, cca desetina přebývá u přátel a přibližně desetina je bez domova.

Co se týče zdrojů příjmu, nejčastějšími zdroji jsou sociální dávky. U čtvrtiny dotázaných je to stálý plat v zaměstnání, téměř čtvrtina je závislá na příležitostných výdělcích, desetina shodně pobírá důchod či podporu v nezaměstnanosti.

Graf č. 9 – Způsob bydlení

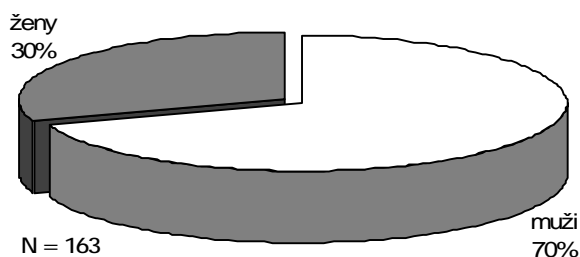
Graf č. 10 – Zdroje příjmů

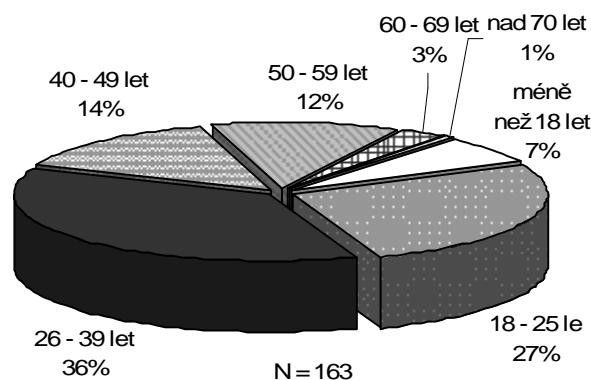
Sociodemografické údaje

Aby byl přehled výsledků průzkumu úplný, podívejme se v závěru na základní sociodemografické údaje o těch, kdo nám v rámci skupiny osob v přechodné sociální krizi odpověděl. Téměř tři čtvrtiny, tedy dominantní část, tvořili muži. Respondenty byly osoby spíše mladší, převažovali lidé ve věku 18-39 let, kteří představovali téměř dvě třetiny dotázaných. Z hlediska složení domácnosti převažovali mezi respondenty jednotlivci, žijící sami, dále oba rodiče s dětmi. Téměř dvě třetiny dotázaných žijí přímo v Kolíně a ti zbývající většinou v okolí Kolína.

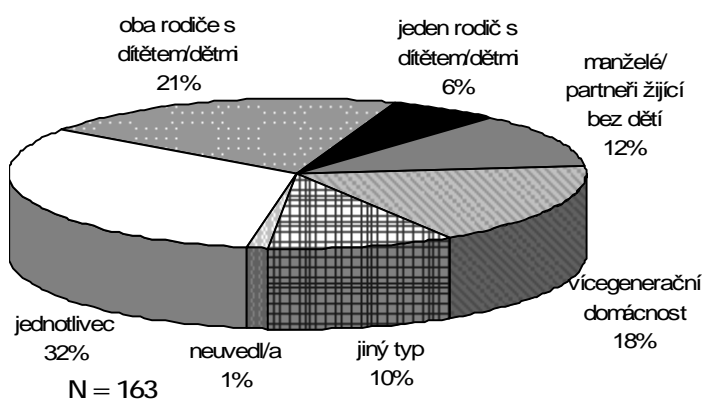
Graf č. 11 - Rozdělení dotázaných podle pohlaví

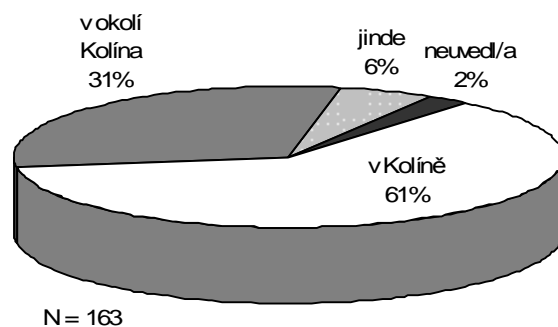
Graf č. 12 - Rozdělení dotázaných podle věku

Graf č. 13 - Rozdělení dotázaných podle složení domácnosti

Graf č. 14 - Rozdělení dotázaných podle bydliště

II C. Rodina, děti a mládež

Struktura vzorku – aneb kdo nám odpověděl

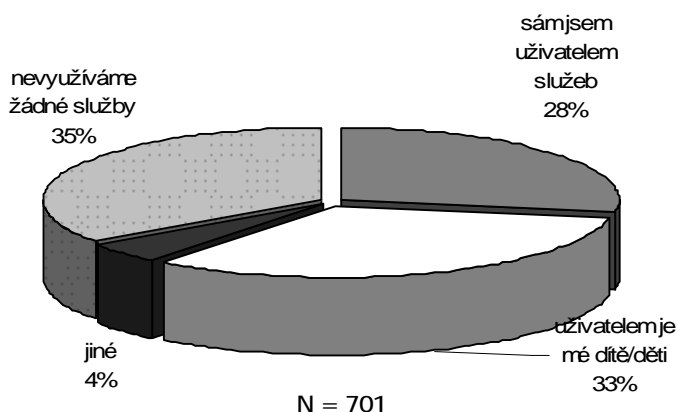
Podarilo se nám získat názory a informace od **701 osob**, které se prostřednictvím dotazníku vyjádřily ke stávajícímu systému sociálních služeb (a nejen sociálních služeb) určených pro rodinu, děti a mládež a k dalším otázkám týkajícím se volného času mládeže a problematiky drog ve městě.

Tato skupina je mírně odlišná od předchozích. Nejedná se zde jen o uživatele sociálních služeb, ale především o představitele rodin s dětmi a samotnou mládež.

Podívejme se blíže na strukturu respondentů.

Téměř dvě třetiny dotázaných (61%) jsou ti, kteří mají vazbu na některé ze služeb pro rodiny, děti a mládež – ať již jsou to **samotní uživatelé** (nejčastěji mladí lidé ve věku do 19 let), nebo **rodiče dětí**. Ti mají často zkušenost se službami prostřednictvím svých dětí, které některou ze služeb využívají. Cca **třetina dotázaných (35%) žádné služby nevyužívá** – jsou to vesměs představitelé úplných rodin, z poloviny se jedná o mládež do 19 let a z poloviny o dospělé/rodiče. Zlomek dotázaných uvádí, že má ke sledovaným službám „jiný“ vztah – jsou to lidé, kteří některé služby využívají jen příležitostně, nebo je využili někdy v minulosti, služby využívají jejich vnoučata, děti příbuzných, přátel, známých nebo někdo z příbuzných a známých. Viz graf č. 1.

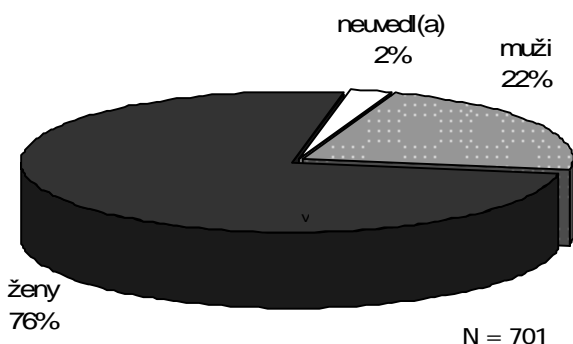
Graf č. 1 – Vztah dotázaných osob k sociálním službám

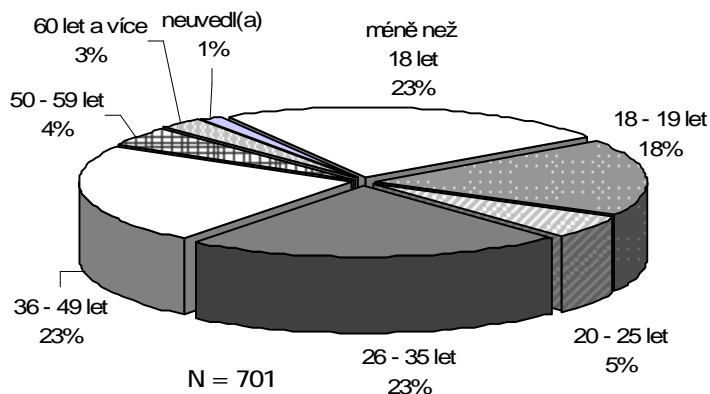
U každého grafu popř. tabulky najdete informaci o tom, kolik dotázaných na danou otázku odpovědělo, např. N = 701 - odpovídalo 701 osob/respondentů.

Jak můžete vidět v následujících grafech, častěji se s námi o své zkušenosti podělily ženy (představují tři čtvrtiny dotázaných), které mají k této oblasti blíže než muži. Z hlediska věku tvoří dvě pětiny dotázaného vzorku děti a mládež do 19 let, 5% mladí lidé ve věku 20 – 25 let, téměř čtvrtinu lidí ve věku 26 – 35 let a téměř čtvrtinu lidí ve věku 36 - 49 let. Zbývající necelá desetina dotázaných jsou lidé starší 50-ti let.

Graf č. 2 – Struktura dotázaných podle pohlaví

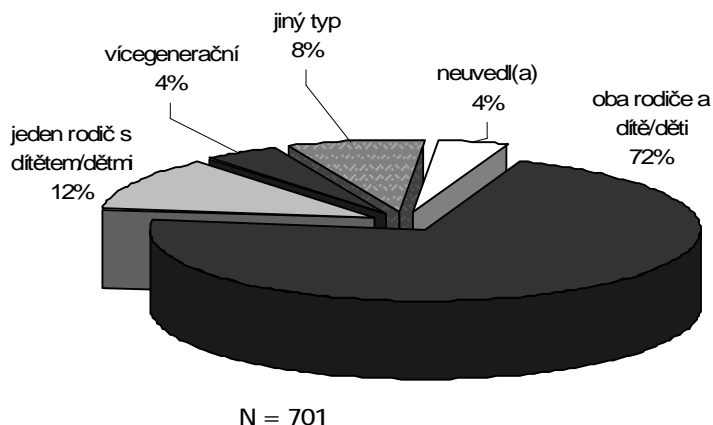
Graf č. 3 – Struktura dotázaných podle věku

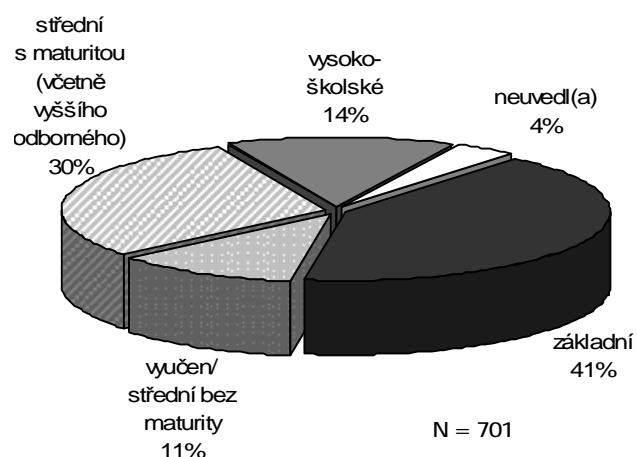
Většina dotázaných – téměř tři čtvrtiny - žije v úplné rodině, neúplných rodin (s jedním rodičem) je podstatně méně – o trochu více než desetina. Menšinově jsou zastoupeny i další typy domácností, jak naznačuje graf č. 4.

Vzhled k velkému podílu mládeže v dotázaném vzorku mají také dvě pětiny dotázaných nejvyšší dokončené vzdělání základní – ještě studují střední školu. Desetinu vzorku tvoří lidé se středním vzděláním bez maturity (vyučení), téměř třetinu lidí s úplným středním vzděláním a o něco více než desetinu představují respondenti s vysokoškolským diplomem.

Graf č. 4 – Složení domácnosti dotázaných

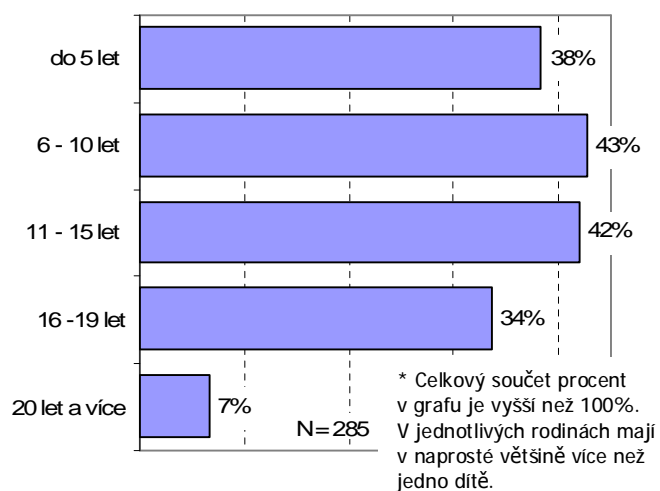

Graf č. 5 – Struktura dotázaných podle vzdělání

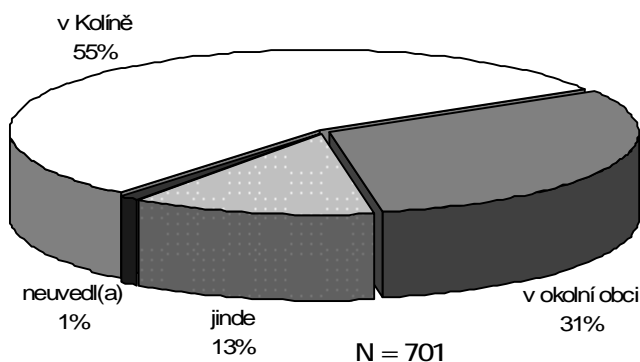

Osm výpovědí z deseti je od lidí reprezentujících rodiny s dětmi, většinou rodiny úplné a v mnohem menší míře rodiny neúplné (jeden rodič s dítětem/děťmi) – to znamená celkem 585 rodin s dětmi. Avšak jen asi polovina rodin uvedla i věk dětí. Jak je patrné z grafu č. 6, zastoupení rodin s jednotlivými věkovými kategoriemi dětí do 19 let je rovnoměrné. Samozřejmě, že v rodinách žijí děti v různém věku a vždy dochází v rodině ke kombinaci věku dětí.

Graf č. 6 – Struktura rodin podle věku dětí*

Graf č. 7 – Struktura podle bydliště

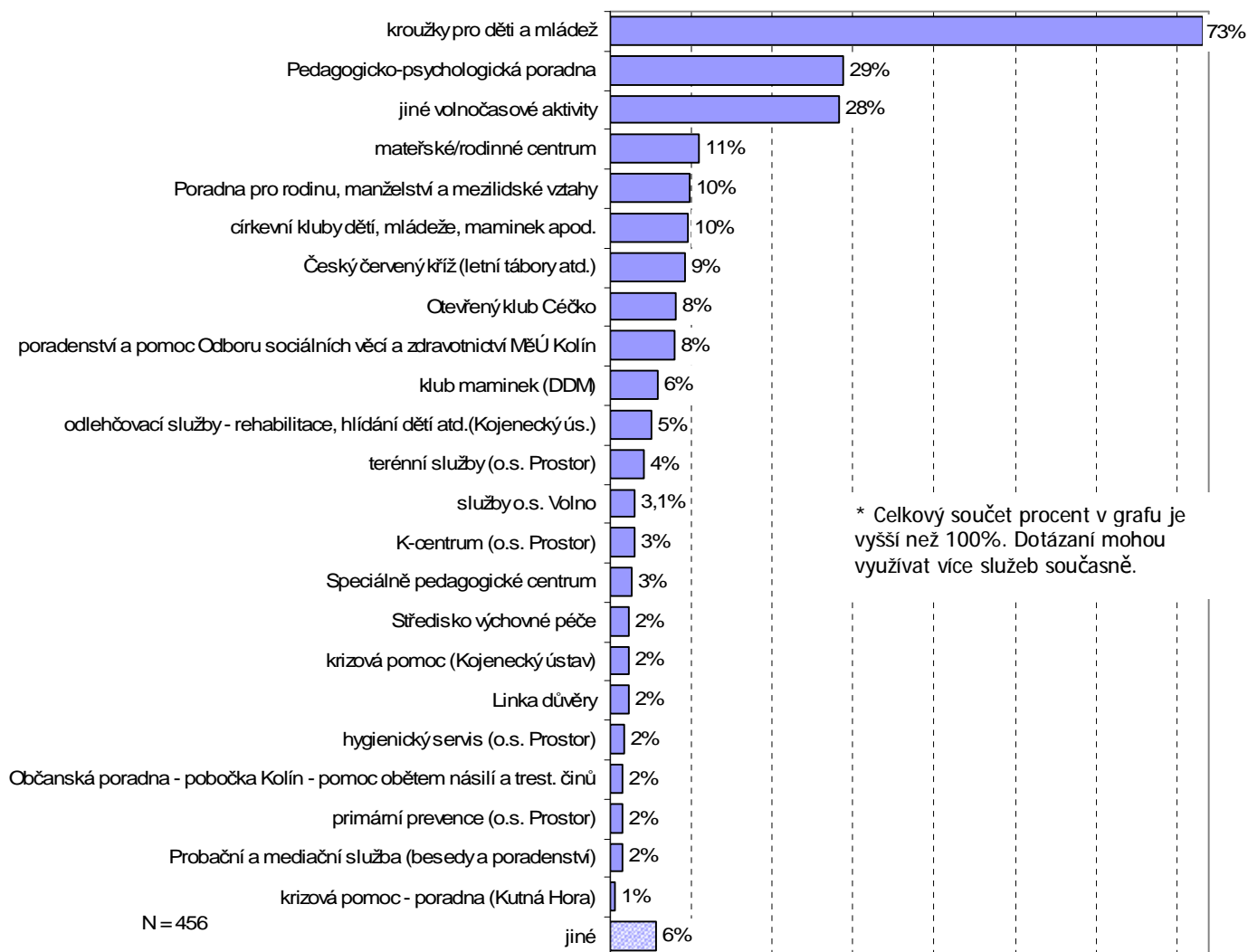
O něco více než polovina dotázaných bydlí přímo v Kolíně, ostatní uvedli jako své bydliště některou z okolních obcí (31%) nebo jsou „odjinud“, ze vzdálenějších míst (13%). S ohledem na věk dotázaných tvoří polovinu těch, kteří bydlí mimo Kolín, děti a mládež studující v Kolíně.

Využívání stávajících služeb

V rámci pracovní skupiny byl připraven přehled 23 sociálních i ostatních, úzce souvisejících služeb v Kolíně, které se zaměřují na rodinu, děti a mládež. Dotazník měl také sloužit jako informační nástroj a předložit rodinám, do kterých se dostane, přehled služeb, které by je mohly zajímat, nebo jejichž pomoc by mohly potřebovat.

Následující graf tedy nabízí přehled stávajících služeb a zároveň je vidět, uživatele, kterých služeb se podařilo prostřednictvím dotazníku oslovit. Na tuto otázku odpovídaly dvě třetiny dotázaných, kteří buď sami nebo jejich děti, využívají některé ze služeb pro rodinu, děti a mládež.

Graf č. 8 – Služby, které dotazovaní (nebo jejich děti) využívají*

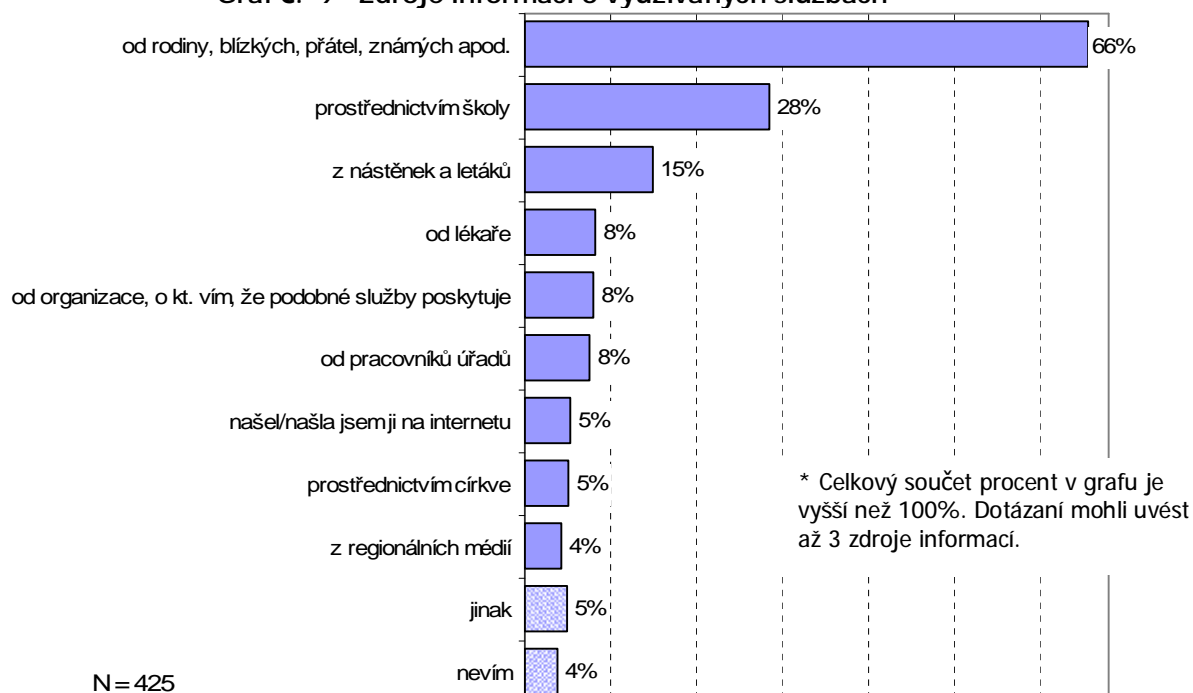

Nejvíce oslovených rodin, resp. jejich dětí, využívá nabídku nejrůznějších kroužků pro děti a mládež (sportovní aktivity, ZUŠ, DDM apod.) a jiných volnočasových aktivit (Skaut, Pionýr, Sokol atd.). Dále byly podchyceny rodiny využívající služeb Pedagogicko psychologické poradny. Zastoupení uživatelů dalších služeb viz graf č. 8.

Kromě připraveného výčtu služeb využívají některé rodiny i „jiné“ služby: jazyková škola, logopedie, kojenecké plavání, organizované sporty (tenis, hokej, kopaná, házená, basketball apod.), dopravní hřiště, cvičení s dětmi, bazén, poradna pro volbu povolání či nabídku městské knihovny.

Informace a informovanost o službách

Podívejme se nyní, jaké fungují informační zdroje mezi uživateli různých služeb v Kolíně. O službách, které v současnosti sami respondenti využívají, nebo je využívají jejich rodinní příslušníci, se nejčastěji informují neformálními kanály – informace se dozívají v rámci rodiny, od blízkých, od přátel, známých apod. – dvě třetiny dotázaných. Vzhledem k povaze služeb a věku dotázaných je častým zdrojem informací škola, jak uvádí více než čtvrtina dotázaných. Více než desetina získala informace z nástěnek a letáků. Shodně téměř desetina uživatelů své informace obdržela od lékaře, od organizace, o které vědí, že podobné služby poskytuje nebo od pracovníků úřadů. Další méně frekventované zdroje najdete v grafu č. 9.

Graf č. 9– Zdroje informací o využívaných službách*

Dotazník dále zjišťoval, a to již mezi všemi dotázanými – uživateli služeb i těmi, kteří momentálně žádné služby nevyužívají - **jakým způsobem zlepšit informovanost** o stávajících a nově vznikajících službách a akcích určených rodinám, dětem a mládeži, jaké způsoby informování preferují dotázaní.

K lepší informovanosti o stávajících i nových službách a aktivitách pro rodiny, děti a mládež by podle více než dvou pětín dotázaných přispělo více informací v Kolínském zpravodaji, který je pro rodiny zřejmě dobře dostupný. Třetina dotázaných by ráda získávala více informací prostřednictvím škol – jedná se především o studenty. Bezmála třetina dotázaných by uvítala existenci katalogu poskytovatelů sociálních služeb v Kolíně. Podle názoru téměř třetiny dotázaných představitelů rodin jsou dobrým informačním zdrojem nejrůznější letáky s nabídkou služeb.

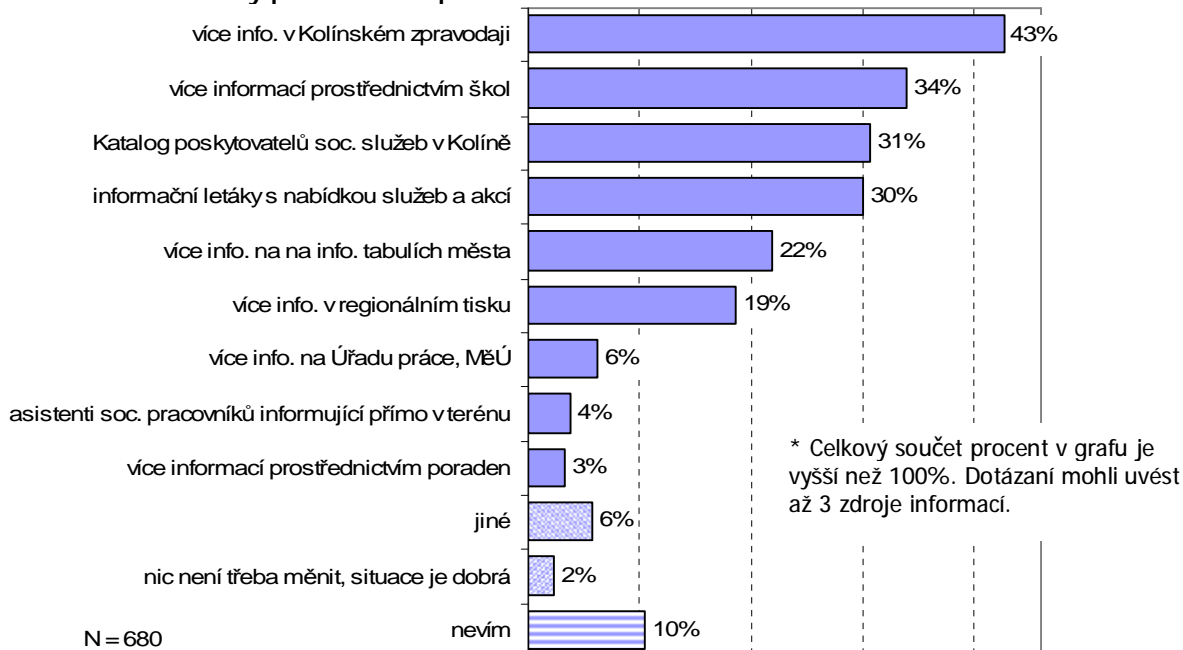
Další možné informační zdroje a jejich preference najdete v následujícím grafu č. 10.

Podívejme se blíže, kdo preferuje více informací o službách v Kolínském zpravodaji. Z hlediska pohlaví není patrný významný rozdíl. S rostoucím věkem mírně roste i zájem o informace ve zpravodaji. S vyšším stupněm dosaženého vzdělání také stoupá zájem o informační využití tohoto média. Samozřejmě tento zdroj je zajímavý pro obyvatele Kolína, méně již pro obyvatele okolních obcí.

Katalog poskytovatelů sociálních služeb častěji zajímá ženy oproti mužům. Z hlediska věku se katalog jeví zajímavý respondentům od 26 do 59 let. Dále by uvítali častěji než ostatní katalog rodiny s dětmi v předškolním věku ve věku od 6 do 10 let.

2007

Graf č. 10 – Co by pomohlo k lepší informovanosti o sociálních službách*

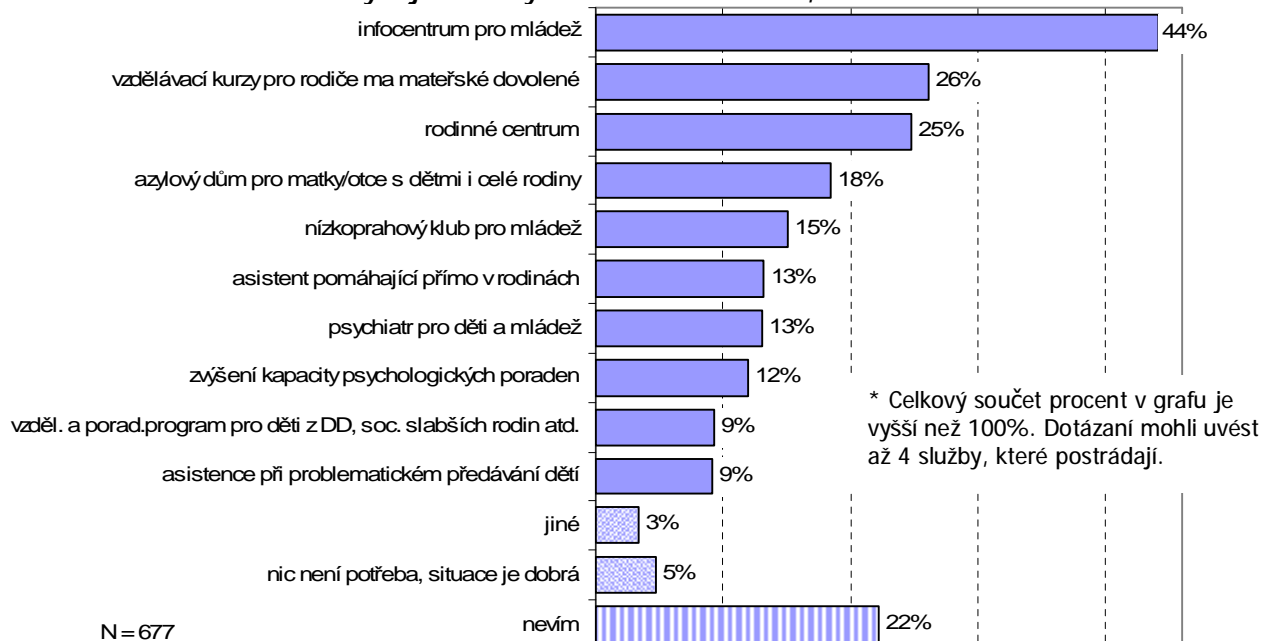

Necelá desetina respondentů uvádí i jiné způsoby informování, mají na mysli především využití širokých možností internetu.

Chybějící služby

V rámci pracovní skupiny byl sestaven přehled služeb pro rodiny s dětmi, mládež a případně další potřebné, které na základě zkušeností členů skupiny v Kolíně chybí, nebo nejsou dostatečné při stávající poptávce. Dotázaní vybírali maximálně čtyři služby, které podle jejich názoru chybí nejvíce.

Graf č. 11 – Chybějící služby zaměřené na rodinu, děti a mládež

Více než dvě pětiny představitelů rodin by uvítaly v Kolíně infocentrum pro mládež (poskytující např. informace o kurzech, brigádách, studijních pobytech apod.). S odstupem jsou postrádány další služby – čtvrtině dotázaných chybí vzdělávací kurzy pro rodiče na mateřské dovolené (např. výuka jazyků spojená s hlídáním dětí) a rovněž čtvrtina

postrádá rodinné centrum poskytující krátkodobé hlídání dětí, programy pro celé rodiny, výlety apod. To jsou služby pro běžné fungující rodiny. Až na dalších místech s nižšími preferencemi jsou služby sociální pomáhající rodinám, které se dostaly do obtížné situace – podle pětiny dotázaných chybí v Kolíně azylový dům pro matky/otce s dětmi i celé rodiny, více než desetina postrádá nízkoprahový – otevřený, volně přístupný klub pro neorganizovanou mládež. O něco více než desetina vidí jako užitečnou pomoc asistenta přímo v potřebných rodinách (běžné fungování rodiny - pomoc dětem s učením a domácími úkoly, volnočasový program apod.) A v neposlední řadě je v Kolíně nedostatečná psychologická a psychiatrická pomoc.

Infocentrum by častěji než ostatní uvítali dotázaní ve věku do 25 let, respondenti, kteří ještě studují střední školu a zástupci rodin, kde mají děti ve věku 16 – 19 let.

Vzdělávací kurzy pro rodiče na rodičovské dovolené logicky postrádají častěji ženy než muži, dále dotázaní ve věku 26 – 35 let, dotázaní s vysokoškolským vzděláním a samozřejmě představitelé rodin s dětmi v předškolním věku.

Podobné charakteristiky mají i ti, kteří postrádají rodinné centrum. Jen k nim přibyli zástupci rodin s dětmi ve věku 6 – 10 let.

Azylový dům v Kolíně chybí častěji podle názoru dotázaných žen oproti mužům a podle obyvatel Kolína ve srovnání s obyvateli okolních obcí.

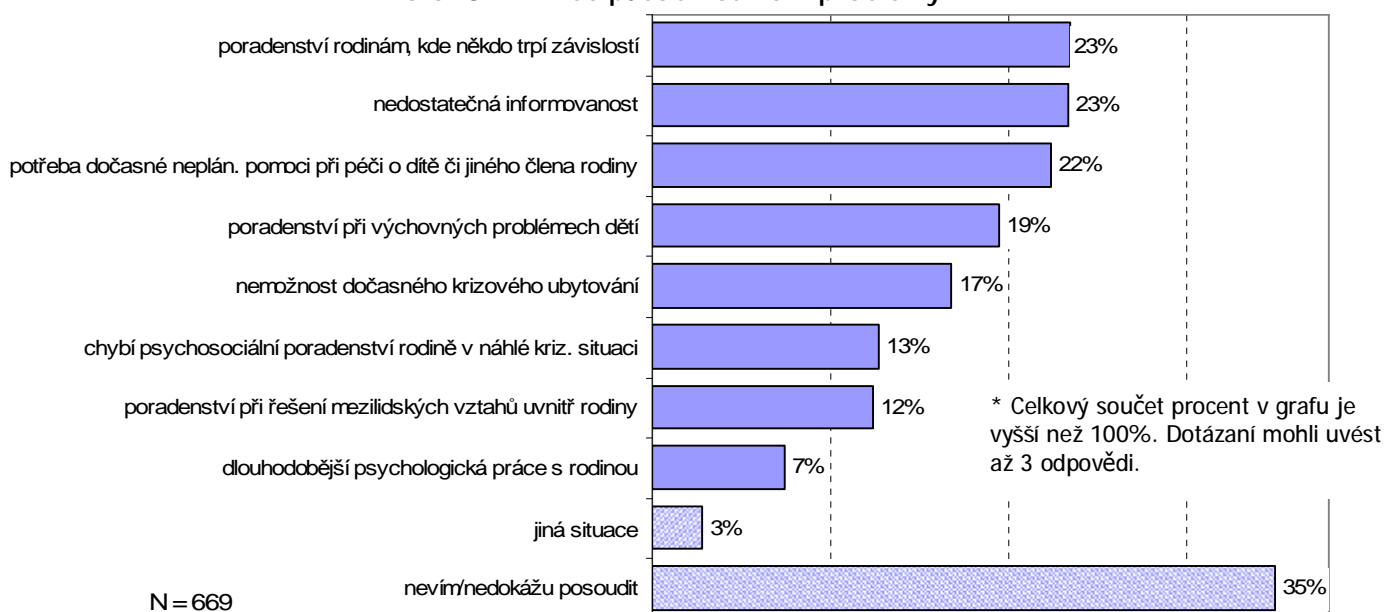
Zájem o nízkoprahový klub pro mládež jde napříč celým spektrem dotázaných, snad jen z hlediska věku je mírně patrný větší zájem mezi dotázanými ve věku 20 – 25 let.

Jak usnadnit život rodinám s dětmi a mládeži ve městě

V prvním kroku se dotazník pokoušel odhalit největší problémy a úskalí života rodin ve městě a dále zjistit, co by rodinám pomohlo, jak jim usnadnit a zpříjemnit život v Kolíně.

Nejprve se podíváme, jak vnímají problémy, které nadefinovala pracovní skupiny na základě svých zkušeností a jaké jsou další problémy, které uváděli samotní respondenti. Více než třetina dotázaných představitelů rodin uváděla, že neví, nedokáže tuto otázku posoudit. Přesto všechno se jako nejfrekventovanější problémy jeví poradenství rodinám, ve kterých někdo trpí závislostí (na drogách, hracích automatech, alkoholu apod.), nedostatečná informovanost a potřeba dočasné neplánované pomoci při péči o dítě nebo jiného člena rodiny (v případě náhlé krize, pobytu v nemocnici apod.) - uvádí shodně téměř čtvrtina dotázaných. Další problémy viz graf č. 12.

Graf č. 12 – Co působí rodinám problémy

Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

2007

Někteří představitelé rodin uváděli i jiné problémy, stěžují si na nedostatečnou bezpečnost ve městě, mají strach o děti, obávají se šíření drog ve městě.

Dále byli představitelé rodin a mládeže dotazováni, **co konkrétně by jim v jejich situaci pomohlo, co by jim usnadnilo život.** Nad touto otázkou za myslela téměř polovina dotázaných (324 resp.) a vypsala konkrétní pomoc, kterou by uvítali. Někteří i více potřeb. Potřeby respondentů byly shrnuty do 16 kategorií - vyřešení dopravní situace ve městě a dopravní bezpečnost, bezpečnost a klid ve městě, pomoc a služby pro rodiče s nejmenšími a mladšími školními dětmi, MHD a doprava, sportovní zařízení (Často také byly zmiňovány cyklostezky, respondenti upozorňují na jejich nedostatek, a to jednak v centru města, do okrajových částí města i do okolních obcí. Tyto stezky by měly být také vhodné pro bruslaře. Tuto problematiku jsme zařadili do oblasti sportovních zařízení, ale stejně tak souvisí s vyřešením bezpečnosti a dopravy ve městě.), čistota a pořádek ve městě, chybějící a nedostačující (sociální a související) služby, dětská hřiště, trh práce, úpravy ve městě, bydlení, nabídka obchodů a služeb, informace, dostupné volnočasové aktivity pro děti a mládež, spolupráce/komunikace s úřady, vzdělávání. Někteří respondenti také zmiňovali problémy, které je těžko řešit v rámci celého města, poukazují na nedobré mezilidské a sousedské vztahy mezi obyvateli Kolína, převážně postrádají ohleduplnost a slušnost. A v neposlední řadě uváděli respondenti velmi osobní potřeby - spokojenost v rodině, změna vztahů v rodině, lepší studijní výsledky, lepší finanční situaci, přístup rodičů, kamarádi a blízcí přátelé apod.

Výpovědi respondentů jsou seskupeny v následující tabulce.

Tab. č. 1 – Co by vám usnadnilo život?

konkrétní pomoc		počet uvedení
dopravní situace a bezpečnost	obchvat Kolína, vyřešení dopravní situace - lepší průjezdnost městem	63
	vyřešit a zlepšit dopravní situaci, omezit dopravu po městě	9
	dopravní bezpečnost (po celém Kolíně)	7
	více parkovacích míst	2
	zvýšit bezpečnost cyklistů a chodců	2
	oprava hl. komunikace	1
	dokončení průtahu Kolinem - zvýšení bezpečnosti sil.provozu a zlepšení ovzduší	1
	snížení nákladního provozu v Kolíně	1
	lépe značené přechody	1
zlepšit kruhový objezd	1	
bezpečnost a klid ve městě	větší bezpečí na ulicích, hřištích a veřejných prostranstvích, na nádraží, více hlídek MP	25
	větší bezpečnost (při procházkách s dětmi, na hřištích, na přechodech, na silnicích, celkově ve městě)	11
	větší aktivita ze strany policie ke snížení kriminality (MP i státní)	9
	vyřešit romskou otázku ve městě	6
	vyčistit Kolín od narkomanů a bezdomovců, město bez tuláků, bezdomovců a individuí	6
	více policistů v ulicích, kontroly mládeže v parcích - užívání drog, kontrola potulných teenageru - drogy, alkohol	3
	více policejních hlídek v okolí škol a dětských hřišť, asistence dětem na přechodech	3
	je zde stále více heren a automatů - potřeba zrušit (problém hlavně blízko škol)	3
	aby kolínská policie monitorovala Zálabí - mé děti chodí do 5.ZŠ a denně musí koukat na zfetované lidi	2
	aby moje dítě mohlo navštěvovat kroužky bez doprovodu - obava z dopravy vedoucí městem	1
	městská policie má stanici naproti Komenského parku a právě park je místem kolínských feťáků	1
	přednášky pro děti - bezpečnost v ulicích	1
	policijní ostraha nebezpečných částí města	1
noční klid po diskotékách	1	
více nočních kontrol městské policie	1	
pomoc rodičům s nejmenšími a mladšími školními dětmi	centrum poskytující krátkodobé hlídání dětí (i večerní)	10
	delší prac. doba v MŠ (min. 6 -17:15, skloubit práci a děti ve školce, MŠ a škol. družina do 18.hod.)	5
	dětské koutky v obchodech, restauracích apod.	5
	více prostoru pro matky s dětmi - parky, hřiště, klidná místa, vnitřní dětský koutek	4
	kurzy a vzdělávání pro matky s dětmi (i s hlídáním)	3
	zajistit dostatek míst pro děti do mateřských škol (i pro nekolínské)	3
	aktivity pro malé děti, více kroužků pro malé děti (např. cvičení rodičů s dětmi ve věku 6 měs.-3 roky)	2

Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

2007		
	volnočasové aktivity pro rodiče a děti, výlety pro rodiče s dětmi	2
	mateřské centrum s dostatečnými prostorami, kurzy atd.	2
	cvičení pro maminky s hlídáním dětí, dětským koutkem	1
	školky fungující i o letních prázdninách	1
	profesionální hlídání dětí - 0-3 let	1
	restaurace nebo jídelna, kde vaří také pro děti - nekuřácká - s dětským koutkem	1
	více možností na umístění malých dětí do jeslí - pokud matka musí do práce	1
	centra městského denního tábora o prázdninách	1
	více akcí pro děti o víkendu - oregon	1
	více aktivit pro předškolní děti - v dostupný čas po prac. době po 17. hod.	1
	příměstský tábor - hlavně o prázdninách - od rána do odpoledne	1
	školní družina pro žáky vyšších ročníků	1
	možnost pobytu dětí někde, než jim pojede autobus - na družinu už nárok nemají - hned po škole	1
	sportovní aktivita nebo kroužek časově navazující na vyučování	1
MHD a doprava	MHD - častější jízdy (i o víkendech)	15
	prodloužení doby MHD - do 23.00 - všechny linky	1
	levnější MHD pro studenty	1
	zlevnění MHD, nebo snížení zpoždění u ranních spojů	1
	lepší návaznost MHD a vlaku CD	1
	lepší spoje vlaku směr Praha a Pardubice - i v noci	1
	održování jízdních řádů - vlaky	1
	aby spoje jezdily pravidelně ze stejných nástupišť a ne pokaždé od jiného čísla	1
	autobus, který by jezdil častěji v mém místě bydliště	1
	možnost se dostat z Kolína v nočních hodinách hromadnou dopravou - 23 -4 hod.	1
	označení nízkopodlažních autobusů	1
	změna vlakových spojů	1
	více dopravních spojů	2
	více autobusů MHD do Veltrub a V. Oseka	1
	častější spoj trasy Konárovice - Kolín	1
	větší dostupnost MHD ve večerních hodinách - účast na akcích	1
	vlak okolo 2.00 na Nymburk - alespoň v SO, NE	1
snadnější spoje do okolních vesnic	1	
lepší uspořádání autobusového nádraží - platné jízdní řády	3	
hodiny na každé zastávce	1	
sportovní zařízení	cyklostezky po Kolíně, do blízkých obcí, v centru (i pro bruslaře), stojany na kola	29
	více hřišť - basket, volejbal a víc klidných míst ke hrám a sportu	2
	víceúčelová hala	1
	umělá stěna v Kolíně	1
	promyšlená cyklopolitika - propojenost s okolím	1
	veřejné koupaliště s plavčíkem (třeba z písáků u Hradiška)	1
	cvičiště agility, fristu, florbalu	1
	snížení vstupného do Vodního světa v Kolíně	1
čistota a pořádek	čistota a pořádek na hřištích, v parcích, na sídlištích, na chodnicích, po městě, chybí odpadkové koše	10
	více zeleně, parků, stromů, laviček apod.	8
	důsledné pokutování pejskařů, kteří neuklízí po psech	6
	koše a sáčky na výkaly psů, stroje na vysávání vykalů	4
	více míst bez kuřáků na veřej. prostranstvích, omezení kouření v restauracích	3
	zkultivovat okolí od nádraží do centra, žádná temná místa u nádraží	2
	místo, kam psi nesmí, aby si tam mohly děti hrát	1
chybějící a nedostačující (sociální) služby	infocentrum pro mládež (brigády, kurzy, pobyty, vysoké školy)	7
	více smysluplných volnočasových aktivit pro teenagery	4
	klub pro děti a mládež	3
	péče o seniory, když jsme v práci, aby o prarodiče bylo postaráno (např. školka pro seniory)	3
	dostupné, kvalitní, lidské poradenské služby - vyšší obsazení a pružnější prac. doba rodinné poradny	2
	azylový dům pro týrané ženy s dětmi	1
	dětská diabetologická poradna	1
	klub pro osamělé lidi s řízeným programem	1
	odlehčovací služby	1
	pomoc při hlídání mentálně postižené dcery	1
	pomoc při péči o seniory	1
poporodní péče - asistentka - zdr. sestra - hrazena pojišťovnou	1	

Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

2007

	poradna práce	1
	právní poradna zdarma	1
	psychosociální poradna	1
	jednorázové výpomoci v domácnosti a na zahradě	1
	lépe zorganizovaná knihovna - více titulů, přehlednější, aktuálnější	1
	domov důchodců je v nevyhovující lokalitě	1
hřiště pro děti	dětská hřiště - lepší vybavení, čistota, pod kontrolou, pokuty nezodpovědným majitelům psů	10
	volně přístupná místa - sportoviště, plácky - pro děti (bez placení)	6
	hřiště pro děti (poblíž Zengrovy ul., na Zálabí, v blízkosti Zengrovy)	5
	dobře vybavené, bezpečná, zabezpečená dětská hřiště i s možností posezení pro rodiče	5
	chráněná pískoviště, více pískovišť	2
	zprovoznit místa ke hraní dětí	1
	sportovní areál pro děti všeho věku	1
	neuzavírání prostor pro sportovní vyžití	1
trh práce	lepší nabídky práce, lepší pracovní možnosti	6
	více prac. příležitostí pro studenty	5
	získání práce	3
	brigády a příležitostné práce	3
	možnost získat práci na zkrácený úvazek - za slušné finance	2
	zaměstnání na 1 směnu se slušným výdělkem	1
	větší nabídka práce pro lidi se základním vzděláním	1
	stálé zaměstnání	1
	pomoc při shánění pracovního místa	1
	najít si lépe placenou práci	1
lepší uplatnění, více peněz v práci	1	
úpravy ve městě	bezbariérovost komunikací, vstupy do úřadů, obchodů, institucí apod.	10
	celková rekonstrukce Kmochova ostrova	2
	kanalizace a situace v naší ulici	1
	méně rozkopané ulice	1
	spravená dlažba - úprava náměstí a přilehlých ulic - neodpovídá vynaloženým nákladům	1
	smysluplnější a rychlejší rekonstrukce města s koncepcí	1
	úprava podchodů a cesty k nádraží	1
	prostory, místa pro zvířata - psy	1
větší nabídka pro využití volného času	1	
bydlení	bytová situace - dostat byt, zajistit bydlení pro rodinu, potřeba většího bytu, lepší bydlení	15
	sociální byty	3
nabídka obchodů a služeb a jejich kvalita	rychlé občerstvení (MC Donald)	8
	obchodní centrum	4
	kvalitnější a zodpovědnější služby - řemesla, pošta	1
	levnější služby	1
	delší otevírací doba obchodů a služeb	1
	chybí prodejna	1
informace	informace	2
	místa s vývěskami brigád	2
	přístup k internetu	2
	komplexní infoleták o všech službách v Kolíně	1
	informovat o akcích na okrese Kolín v místním tisku	1
	možnost propagace stávajících aktivit na 1 místě	1
	více info o dění ve městě	1
	větší informovanost o soc. službách pro děti a důchodce	1
	větší informovanost o různých volnočasových klubech a organizaci	1
přehled všech možných aktivit na Kolínsku sjednocených do katalogu - všichni nemají přístup na internet	1	
dostupné volnočasové aktivity pro děti a mládež	bezplatný vstup studentům do bazénu a jiná sportoviště	1
	finančně dostupnější kroužky a ZUŠ	1
	finanční podpora - Sokol karate Kolín	1
	levnější zájmové kroužky	1
	širší nabídka volnočasových zájmových kroužků, kurzů, oddílů - symbolické ceny členství, rekreační - ne výkonnostní	1
	společné vyžití rodičů a dětí	1
	sport. oddíly i pro sportovně nenadané děti	1

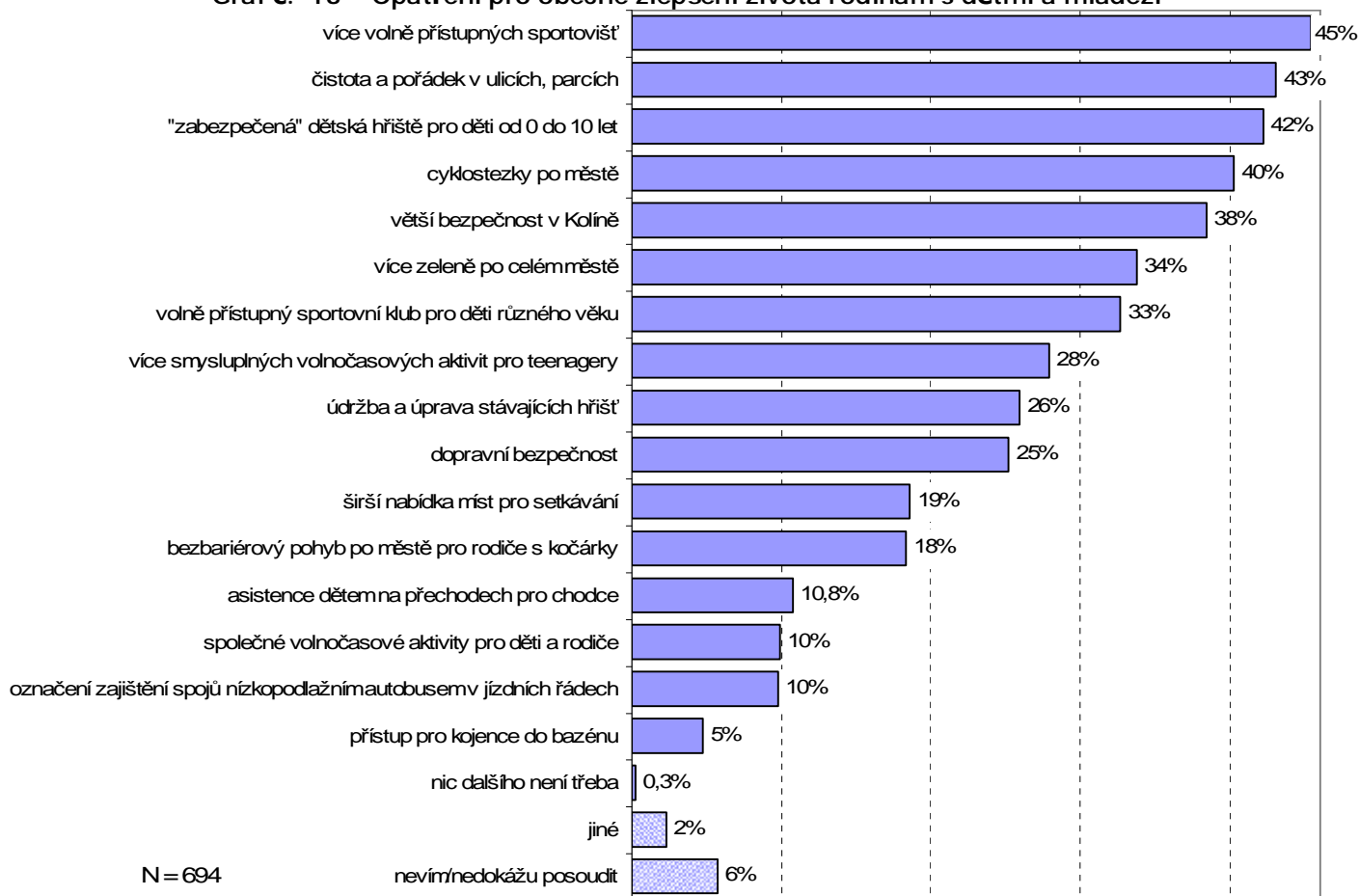
Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

2007		
	více druhů sportu	1
	více fin. dostupných aktivit a kroužků pro děti	1
	více slev na stud. průkazy, ISIC - větší informovanost o těchto možnostech	1
	dětské kroužky a sport. aktivity v centru města	1
	parkování u objektů, kde se děti věnují zájmové činnosti	1
spolupráce/ komunikace s úřady	lepší pomoc na úřadech, více informací i lepší jednání	3
	lepší komunikace na úřadech a s policií	2
	lepší spolupráce se soc. odborem - péče o dítě	1
	snížení byrokracie	1
	vyšší zájem úřadu	1
	komunikace s obyvateli	1
	více úředních dní	1
vzdělávání	zlepšení nabídky jazyk. kurzu	1
	vzdělávací kroužky	1
	více možností k učení nových jazyků	1
	bezplatné vzdělávací kurzy - počítače	1

V rámci pracovní skupiny vznikl seznam možných opatření ve městě, která by mohla vést ke zvýšení kvality života rodin a dětí a mládeže v Kolíně. Zjišťovali jsme, nakolik jsou zajímavá tato opatření pro dotázané zástupce rodin. Preference jednotlivých opatření vidíte v následujícím grafu. Je patrné, že navrhovaná zlepšení korespondují s potřebami respondentů, které sami formulovali v otevřené otázce (viz tabulka č. 1).

Shodně téměř polovina dotázaných by uvítala více volně přístupných sportovišť, čistotu a pořádek v ulicích, parcích, "zabezpečená" dětská hřiště pro děti od 0 do 10 let. Dvě pětiny dotázaných postrádají cyklostezky po městě, téměř dvě pětiny se zřejmě necítí příliš bezpečně – byli by rádi, kdyby se zvýšila bezpečnost ve městě. Třetina podporuje více zeleně ve městě a volně přístupný sportovní klub pro děti různého věku s možností vyzkoušet si různé sporty.

Graf č. 13 – Opatření pro obecné zlepšení života rodinám s dětmi a mládeží

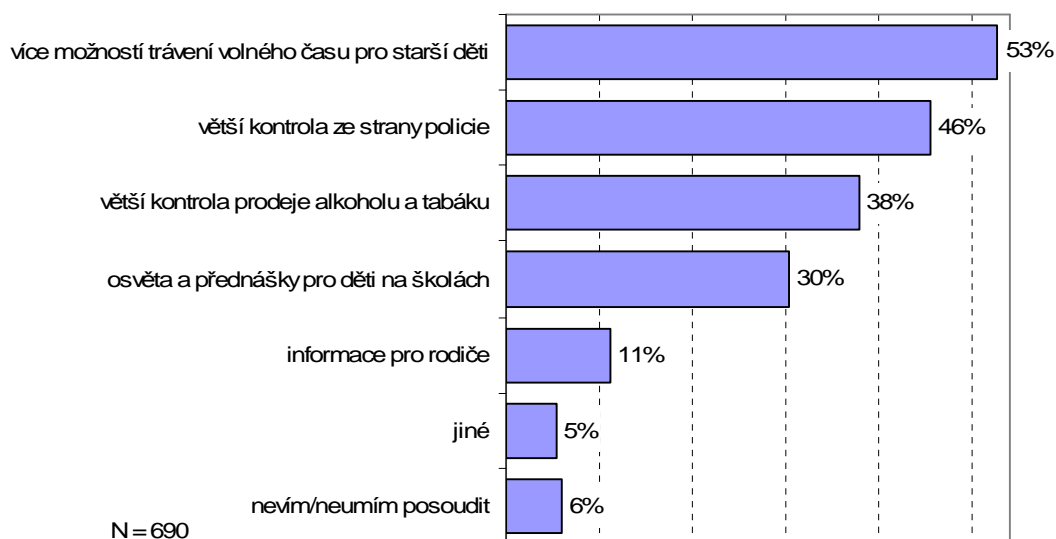

Volný čas dětí a mládeže

Také v Kolíně jsou problémem drogy resp. ohrožení dětí a mládeže závislostmi na alkoholových i nealkoholových drogách. Zjišťovali jsme, jaký názor mají jak rodiče, tak i samotná mládež na to, jak snížit riziko ohrožení dětí a mládeže drogami a alkoholem.

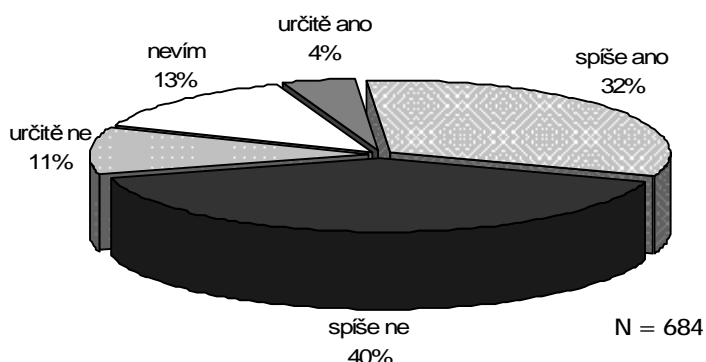
Více než polovina dotázaných vidí velkou šanci v prevenci, tedy myšleno tak, že děti a mládež je třeba „zaměstnat“, nabídnout jim dostatek možností trávení volného času.

Téměř polovina dotázaných se přiklání k represí, uvítali by větší kontrolu ze strany policie (např. na místech, kde se uživatelé drog scházejí). Více než třetina podporuje větší kontrolu prodeje alkoholu a tabáku a téměř třetina spoléhá na školu, která by podle jejich názoru měla dětem poskytnout osvětu a přednášky o hrozbě závislosti apod. Viz graf č. 13.

Graf č. 14 – Jak snížit riziko ohrožení dětí a mládeže drogami a alkoholem

Více možností pro trávení volného času dětí a mládeže častěji podporují rodiče dětí školou povinných oproti rodičům dětí předškolních. Dále ženy, vysokoškolsky vzdělaní respondenti a samotná mládež ve věku do 19 let a rodiče ve věku od 36 do 49 let. S rostoucím věkem roste mezi respondenty i podpora větší kontroly ze strany policie. S věkem dětí v rodinách roste u rodičů preference větší kontroly prodeje alkoholu a tabáku. Ženy častěji než muži vidí řešení v kontrole prodeje alkoholu a tabáku. Osvětu a přednášky ve školách častěji preferují rodiče dětí v předškolním věku a ve věku 6 – 10 let.

Vzhledem k tomu, že více než polovina dotázaných vidí protidrogovou prevenci v dostatečné nabídce volnočasových aktivit pro děti a mládež, podívejme se, jak dotázaní představitelé rodin a samotná mládež hodnotí možnosti pro trávení volného času v Kolíně.

Graf č. 15 – Mají děti a mládež dostatek vyžití

Jen zlomek dotázaných je bezvýhradně přesvědčen o dostatečnosti nabídky volnočasových aktivit a možností trávení volného času, třetina se spíše přiklání k tomu, že možností je dost přestože má nějaké výhrady. Poměrně velká část dotázaného vzorku – dvě pětiny – se spíše přiklání k nedostatečné nabídce možností a vyžití a přibližně desetina je jednoznačně přesvědčena o tom, že děti a mládež nemají dostatek možností pro smysluplné trávení volného času ve

městě.

Srovnáme-li hodnocení nabídky samotnou mládeží a dospělými (vesměs rodiči), vidíme, že mezi nimi není rozdíl, v obou skupinách stejný podíl hodnotí nabídku jako spíše dostatečnou (cca třetina) a stejný podíl spíše nedostatečnou (cca dvě pětiny).

Jako spíše dostačující nabídku hodnotí častěji muži než ženy a naopak ženy hodnotí jako spíše nedostačující. Z hlediska ostatních sledovaných sociodemografických ukazatelů nejsou patrné významné rozdíly.

Jelikož je nabídka volnočasových aktivit a možnosti trávení volného času dětí a mládeže vnímána spíše kriticky, podívejme se, co konkrétně – jaké aktivity pro děti mládež v Kolíně chybí podle téměř poloviny dotázaných, kteří vypisovali, co jim konkrétně v nabídce chybí.

Tab. č. 2 - Jaké aktivity pro děti a mládež v Kolíně chybí

postrádaná aktivita pro děti a mládež	počet uvedení
vybavená dětská hřiště a sportoviště	23
volně přístupná hřiště a sportoviště	23
více hřišť a sportovišť	15
více sportovního využití a akcí	13
zelená místa a plácky pro děti na ježdění na kole, na obyčejné hry s míčem atd.	3
zabezpečená dětská hřiště	3
přístupná hřiště i po skončení vyučovací doby	1
bojové sporty (např. thajbox, kick box)	9
horolezecká stěna	7
cyklostezky	6
bruslařská dráha pro kolečkové brusle	4
centrum adrenalinových sportů - umělá stěna, lanové centrum	4
bobová dráha	4
víceúčelová sportovní hala	4
bowling centrum	2
předškolní výcvik v plavání (i pro nejmenší děti)	2
hřiště na házenou (více)	1
hřiště na paintball	2
více basketbalových hřišť	3
petanque	3
air soft klub s hřištěm	1
rugby	2
florball	1
skatepark	3
hala na stolní tenis	2
downhillová trať	1
kvalitní běžecký ovál - dobře dostupný	1
bezplatné kurzy sebeobrany	1
výuka jízdy na koni, jezdecký klub	4
rekreační sporty	3
sportovní klub, který není zaměřen jen na jeden druh sportu	2
více sportovních oddílů	2
více zájmových organizací	1
taneční kroužek, kurzy tance a jiné pohybové aktivity, sportovní tancování, hip-hop, rap, latino	15
ekologické aktivity, zoologický kroužek, chovatelský kroužek	5
dramatický kroužek, amatérské divadlo	3
amatérské pěvecké kroužky	2
turistický kroužek	1
modelářský kroužek	1
zájmové kroužky pro různě staré děti (předškolní, 1. stupeň, 2. stupeň)	10
kroužky a aktivity - volně přístupné, dobrovolné, amatérské, rekreační	1
PC centrum, přístup na internet	4
hudební kluby pro poslech - ne diskotéky	1

Mapování potřeb uživatelů sociálních služeb v Kolíně

2007

hudební kluby	2
kluby pro děti a mládež	8
klub pro teenagery - typu Klídek v Hr.Králové	2
otevřený klub pro teenagery - nejen pro malé nebo problémové děti	2
nízkoprahový klub	1
více prostoru pro scházení mládeže	2
kavárna, čajovna pro mládež	2
zkušební prostory pro hudbu a tanec	1
taneční klub s romskou hudbou	1
více kulturního využití, koncertů apod.	4
letní kino	4
zábavní centrum (i s dětským koutkem)	7
lepší využití Kmochova ostrova	2
vzdělávací kurzy (např. PC, informující o nebezpečnosti drog a alkoholu)	4
jazykové kurzy	5
jednorázové brigády (i pro děti mladší 15-ti let)	3
více akcí konané městem Kolín pro děti	1
sportovní akce, kulturní akce, společné aktivity pro děti a rodiče - výlety	1
tábory, hry na hřišti	1
jednodenní nebo víkendové kurzy přímo v Kolíně pro děti - cílené - ekologické, sportovní, výtvarné, pořádkové - spojené s úklidem města	1
více zeleně a pěkných parků	6

Závěrem jsme zjišťovali, jaká je úroveň praktické informovanosti, povědomí o možnostech pomoci či získání rady v obtížných situacích, do kterých se mohou dostat jak dospělí resp. rodiče, tak i děti.

Pro další zpracování jsme si dotazovaný vzorek rozdělili na respondenty ve věku do 19 let – studenty (288 respondentů) a na dospělé ve věku 20 let a více (404 respondentů).

V obou skupinách byly navrženy problémové situace, kdy by dotázaní mohli potřebovat externí pomoc. Byly dotazováni, kam by se v těchto situacích obrátili o pomoc či radu. Kromě pár výjimek, neuváděli respondenti konkrétní instituci či službu v Kolíně či okolí, ale obecně typ služby či osoby, které by kontaktovali.

a) finanční problémy, dluhy

- q K této oblasti se vyjádřila o něco málo více než polovina respondentů ve věku do 19 let. V této situaci vidí nejčastěji řešení prostřednictvím banky (34 resp.), dále by hledali pomoc v rámci rodiny (30 resp.), přímo u rodičů (28 resp.) či přátel (15 resp.). Někteří by hledali pomoc na finančním úřadě (6 resp.), u finančního poradce (4 resp.) či na úřadě práce (3 resp.). Ojedinele se objevily i návrhy – najít si lepší zaměstnání, navštívit poradnu či sociální odbor, nebo požádat o pomoc zaměstnavatele.
- q Polovina dospělých uvedla, kde by hledala pomoc v případě finančních problémů. Nejfrekventovanější variantou je hledání pomoci v rámci rodiny (97 resp.). Dále by se pokusili využít pomoci bank (42 resp.) nebo by hledali pomoc mezi přáteli a známými (20 resp.). Další zmiňovanou možností je pomoc oficiálních institucí jako jsou Městský úřad (např. odbor soc. věcí a zdravotnictví), Úřad práce, státní sociální podpora apod. (17 resp.). Někteří respondenti by využili služeb daňového, finančního, ekonomického poradce (7 resp.). Šest dotázaných uvedlo, že není kde hledat pomoc, že v této situaci si musí poradit sami. Sedm respondentů by kontaktovalo poradnu nebo přímo právníka.

b) problémy v zaměstnání

- q Přestože tento problém se zatím mladých respondentů – studentů netýká, o něco více než třetina z nich uváděla náměty, kde by hledali pomoc. Při problémech v zaměstnání by se nejčastěji obraceli na Úřad práce (37 resp.), hledali by pomoc v rámci rodiny (27 resp.) nebo by problémy řešili přímo v zaměstnání s vedoucím či kolegy (22 resp.). Někteří dotázaní by vyhledali odbornou pomoc specializovaných poraden či psychologů event. právníků (14 resp.) nebo by své podlému řešili s přáteli a známými (9 resp.).

- q Polovina dospělých respondentů vypsala, kde by hledali pomoc při řešení problémů v zaměstnání. Stejně jako mládež i dospělí by se v této situaci obraceli nejčastěji na Úřad práce (86 resp.). S větším odstupem byla navrhována další možná řešení – pomoc v rámci rodiny (25 resp.), pomoc odborníků prostřednictvím specializovaných poraden, právních specialistů., psychologů apod. (23 resp.) nebo řešení problémů přímo v zaměstnání s vedením firmy, s vedoucím, nadřízeným apod. (22 resp.). Dále by respondenti vyhledali pomoc psychologa (9), pomoc přátel (8), změnili by zaměstnání (9) nebo se obrátili na odbory (4).
- c) šikana ve škole
- q Na tuto otázku odpovídaly téměř dvě třetiny studentů, vypisovaly, kde by hledaly pomoc. Nejvíce studentů by tento problém řešilo přímo na půdě školy se svým třídním nebo jiným učitelem (47 resp.), s vedením školy či s ředitelem (31), obrátili by se na výchovného poradce či školního psychologa (30 resp.) nebo uvedli jen, že by problém řešili ve škole a blíže nespécifikovali s kým (13 resp.). Někteří studenti deklarují důvěru vůči svým rodičům a problém šikany by řešili právě s rodiči či v rámci širší rodiny (30 resp.). Někteří dotazovaní studenti by se obrátili přímo na policii (8), zatímco jiní by vyhledali odbornou pomoc ve specializovaných poradnách a u psychologů (15) nebo by se svěřili svým kamarádům (8). Jeden z respondentů vypsál velmi konkrétně, že by pomoc hledal v o.s. Povídej, což značí, že má přehled o službách, které se zaměřují na podporu a pomoc mládeži.
- q Téměř dvě třetiny rodičů nám prozradily, na koho by se obracely v případě šikany svých dětí. Podobně jako samotní studenti i rodiče by nejčastěji tento problém řešili přímo ve škole (66 resp.), konkrétně s vedením školy (98 resp.), s učiteli (32 resp.) či výchovným poradcem (5 resp.). Další by vyhledali odbornou pomoc v nejrůznějších poradnách a u psychologů (36 resp.) nebo by se obrátili na policii (27 resp.), na školský odbor, zřizovatele školy či školní inspekci (11 resp.).
- d) studijní problémy
- q Přibližně polovina studentů píše, kde by hledali pomoc, pokud by měli nějaké studijní problémy. Studenti by své studijní problémy řešili nejčastěji přímo na půdě školy, většinou se svými učiteli a profesory event. s výchovným poradcem (55 resp.), dále by hledali pomoc v rámci rodiny, u rodičů a někdy i sourozenců (48 resp.). Někteří studenti by vyhledali odbornou pomoc v některé z poraden (např. PPP) nebo pomoc psychologa (zmiňován byl několikrát i školní psycholog) (24 resp.). Pomoci by mohli i kamarádi, přátelé a spolužáci (13 resp.), řešením by také bylo doučování (8 resp.). A opět jeden respondent by pomoc hledal v o.s. Povídej.
- q A jak se na otázku studijních problémů dívají dospělí? Téměř dvě třetiny dospělých by tyto problémy řešili přímo ve škole – s vedením školy, ředitelem, s učiteli či přímo s třídním učitelem. Rodiče by také vyhledali odbornou pomoc různých poraden (nejčastěji PPP) a psychologů (64 resp.).
- e) manželské problémy
- q Tato problematika se rovněž týká spíše rodičů, avšak děti ji vnímají prostřednictvím svých rodičů a ve dvou pětinach dokonce mají i představu, kde hledat externí pomoc v takové situaci. Tři čtvrtiny z nich mají jasno a pomoc je potřeba hledat v odborných poradnách, nejčastěji uváděli Poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy.
- q K této problematice se vyjadřovala polovina dotázaných dospělých. A ti také vidí nejčastěji řešení ve vyhledání odborné pomoci poraden (tři čtvrtiny z nich) – manželské, rodinné, pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, psychologické.
- f) domácí násilí
- q Přibližně polovina mladých respondentů vypisovala, kde by v těchto případech hledali pomoc. Nejčastěji by se obraceli o pomoc na policii (74 resp.), s odstupem uváděli variantu kontaktování „pomoci po telefonu“ – linka

bezpečí, linka důvěry či linka pro týrané ženy (27 resp.) či žádost o odbornou pomoc specializovaných poraden (22 resp.).

- q Z dospělých odpovídala také přibližně polovina respondentů. Nejfrekventovanější odpověď, uvádí polovina, je kontaktování policie, dále pak využití odborné pomoci specializovaných poraden – manželské, rodinné, psychologické, PRMMV, konkrétně byly jmenovány Občanská poradna Nymburk a poradna ve Školské ul. (88 resp.) a odborná pomoc prostřednictvím linky bezpečí či důvěry (14 resp.). Ojediněle byly také jmenovány konkrétní projekty – Bílý kruh bezpečí, Nadace ROSA a Liga proti domácímu násilí.

g) problémy rodičů s dětmi

- q Dvě pětiny studentů vypisovaly, jak by mohli dospělí řešit problémy se svými dětmi. Nejčastěji navrhovali odbornou radu a pomoc specializovaných poraden (57 resp.) a pomoc psychologů (13 resp.).
- q Přibližně polovina dospělých vypisovala své tipy. Nejvíce však uváděli (tři čtvrtiny z nich) odbornou pomoc specializovaných poraden a pomoc psychologů.

h) problémy dětí s rodiči

- q Téměř dvě pětiny studentů odpovídaly na tuto otázku. V případě problémů s rodiči by pomoc hledali nejčastěji prostřednictvím Linky důvěry (25 resp.), v „poradně pro rodinu“ (26 resp.). Požádali o pomoc psychologa (17 resp.) nebo kontaktovali Linku bezpečí (15 resp.). Jeden respondent by hledal pomoc v K-centru.
- q Přestože toto téma se týká dětí, přibližně polovina dospělých také odpovídala. Nejčastěji vidí řešení ve spolupráci a komunikaci s některou z poraden (71 resp.), konkrétně s Pedagogicko-psychologickou poradnou (25 resp.). Dále navrhují odbornou pomoc psychologa (21 resp.), pomoc Linky důvěry (16 resp.) či Linky bezpečí (14 resp.).

i) problémy s alkoholem

- q Necelá polovina studentů navrhovala možnosti pomoci v případě problémů s alkoholem v rodině. Jednoznačně nejfrekventovanějším řešením tohoto problému je léčba v protialkoholní léčebně (45 resp.), dále navrhovali požádat o pomoc K-centrum (26 resp.) nebo kontaktovat nějakou poradnu poskytující poradenství v této oblasti, „poradenství proti závislosti“ (16 resp.)
- q K tomuto tématu se vyjadřovala polovina dospělých. Podobně jako děti, vidí nejčastěji řešení v léčbě - protialkoholní léčebna (32 resp.) a v kontaktování psychologické poradny pro léčbu závislosti (31 resp.). Jiní si myslí, že pomoc a radu by mohl poskytnout lékař (26 resp.). Někteří respondenti prokázali znalost „místní nabídky“ – pomoc by hledali v K-centru provozovaném Občanským sdružením Prostor (22 resp.). Odbornou pomoc by také měl poskytnout psychiatr (14 resp.) či psycholog (13 resp.).

j) problémy s drogami

- q Přibližně polovina studentů uváděla, kde by hledala pomoc v případě problémů s drogami. Mladí lidé by nejčastěji hledali pomoc a radu v K-centru – polovina z těch, kteří odpovídali. Mezi studenty je dobré povědomí o existenci a náplni práce K-centra. Dále vidí řešení v léčbě, pomoc specializované léčebny (37 resp.) nebo vyhledat pomoc „poradny proti závislosti“ (13 resp.).
- q Kde hledat pomoc v této situaci nám prozradila přibližně polovina dospělých. I mezi nimi je poměrně známé K- centrum – třetina dospělých (kteří odpovídali) by hledala pomoc a radu právě tam. Dále by dospělí vyhledali pomoc poradny zabývající se touto problematikou (44 resp.), pomoc lékaře (20 resp.) nebo by kontaktovali léčebnu zaměřenou na odvykání závislostí (14 resp.) či vyhledali pomoc psychologa (11 resp.).

k) problémy s hracími automaty

- q K této problematice se vyjádřila jen třetina studentů. Pomoc by hledali v K- centru (16 resp.), ve speciálních léčebnách (16 resp.). Někteří by vyhledali pomoc psychiatra (12 resp.) či psychologa (8 resp.), kontaktovali poradnu věnující se problematice závislostí (12 resp.). Někteří dotázaní by nehledali odbornou pomoc, ale

problém by řešili v rámci rodiny (11 resp.). Objevily se i odpovědi, ze kterých vyplývalo, že by si dotázaní nevěděli rady v této situaci, ptali se, zda existuje nějaká pomoc.

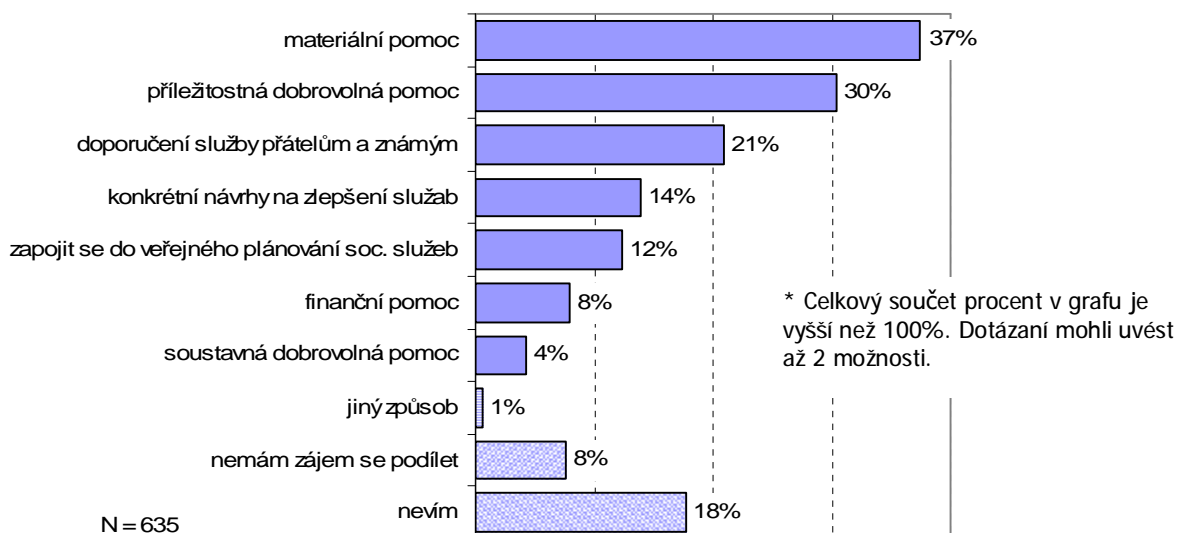
- q Mezi dospělými odpovídala necelá polovina respondentů. Nejčastěji by hledali pomoc v nějaké poradně, věnující se problematice závislostí (41 resp.). Nebo by se obrátili na odborníky – psychology (36 resp.), psychiatry (21 resp.), lékaře (11 resp.). Pokusili se získat poradenství od o.s. Prostor (K- centrum) (20 resp.) nebo by se obrátili přímo na nějakou léčebnu závislostí (11 resp.)

Osobní podíl na zlepšení sítě sociálních služeb v Kolíně

Stejně jako v případě předchozích cílových skupin uživatelů, tak i v případě dětí a mládeže a rodin s dětmi se odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Kolín snažil zjistit, co tyto cílové skupiny postrádají, co je trápí, jak jim pomoci a jak zkvalitnit jejich život. A tak bylo závěrem dotazování také zjišťováno, zda mají sami dotazovaní možnost a chuť nějakým způsobem se podílet na zlepšení nebo rozšíření sítě sociálních služeb a pomoci v Kolíně.

Téměř pětina dotázaných nabízí materiální pomoc (např. poskytnutí věcí či oblečení) a téměř třetina by mohla poskytnout příležitostnou dobrovolnou pomoc potřebným osobám. Pětina by volila spíše pasivnější možnost, a to doporučení služby svým přátelům a známým, čímž by mohli přispět k lepší informovanosti. Jak již bylo zmíněno, tento způsob informování je nejrozšířenější. O něco málo více než desetina má konkrétní návrhy na zlepšení služeb, které by předali poskytovatelům. Cca desetina má chuť zapojit se do komunitního plánování sociálních služeb a spolupodílet se na diskusi o budoucnosti sociálních služeb v Kolíně. Necelá desetina je ochotna přispět finančně a jen zlomek dotázaných nabízí soustavnou dobrovolnou pomoc. Téměř pětina dotázaných zatím nedokáže posoudit, zda a jak se zapojit do rozvoje a zlepšení sítě sociálních služeb ve městě a téměř desetina nemá zájem nebo se nemůže nijak více angažovat v oblasti sociálních služeb.

Graf č. 16 – Zapojení se do rozvoje a zlepšení sítě sociálních služeb

Materiální pomoc nabízejí častěji ženy než muži, respondenti ve věku 26 – 36 let a 36 – 49 let. Příležitostnou dobrovolnou pomoc by mohly poskytnout častěji rodiny, kde se věk dětí pohybuje od 11 do 19 let, častěji jsou to ženy než muži.

III. Shrnutí

Osoby se zdravotním postižením

á Mezi zdravotně postiženými obyvateli města nejlépe fungují „ústní“ kanály přenosu informací. Nejčastěji se stávající klienti o službách dozvěděli od přátel, spolupracovníků, sousedů nebo od těch „zkušenějších“ – od lidí, kteří se setkali s podobným problémem.

á Informovanost stávajících i potenciálních uživatelů sociálních služeb by bylo dobré zlepšit, a to nejčastěji prostřednictvím Katalogu poskytovatelů sociálních služeb v Kolíně (event. v okolí). Dále by byla vítána možnost získat více informací od lékařů, se kterými jsou dotázaní nejspíše v pravidelném kontaktu. Kolínský zpravodaj je zřejmě dobře dostupný všem, a tak by dotázaní ocenili, kdyby se v těchto novinách více psalo o sociálních službách, jejich nabídce, o nově zřizovaných službách a podobně. Další dotázaní vidí dobrý informační zdroj v letáčích s nabídkou služeb.

á Zdravotně postižení občané Kolína se potýkají s celou řadou problémů, nejkomplicovanější je pro ně samotný pohyb po městě (např. chybí bezbariérové přechody, problém s nastupováním do MHD apod.). Dále je dosti trápí nemožnost postarat se sám o sebe a tudíž závislost na jiné osobě. Vážným problémem je často také vyřizování osobních záležitostí na úřadech (tlumočení do znakové řeči, asistence či doprovod, v bankách nehlásí číslo klienta a přepážky apod.). Často také respondenti trpí omezením kontaktů s okolím a osamělostí nebo vidí problém v možnosti najít zaměstnání – možnosti hodnotí jako značně omezené.

á Jedním z nejvážnějších problémů je existence bariér ve městě. Nejčastěji je potřeba pro snížení úrovně bariérovosti ozvučit MHD tak, aby byly hlášeny zastávky, zajistit provoz pravidelných linek nízkopodlažních autobusů. Příjemné by také bylo na území města více laviček. Pro velký podíl dotázaných by byl velmi užitečný komplexní systém, který by propojil navigaci nevidomých (VPN) se systémy v bankách, na poštách, úřadech, aby tyto budovy snadno našli a orientovali se uvnitř – např. poznali čísla přepážek a pořadová čísla obsluhovaných klientů. A v neposlední řadě dotázaní postrádají bezbariérové přístupy všude tam, kde jsou nyní schody a jiné překážky.

á Z výpovědí dotázaných vyplývá, že ve městě zcela chybí některé služby a pomoc pro handicapované občany, nebo by některé služby měly být poskytovány ve větší míře při stávající poptávce. Nečastěji byly uváděny: denní popř. týdenní stacionář, chráněného bydlení, centrum denních aktivit, které by zajišťovalo svým klientům náplň volného času, ať už by se jednalo o duševně nemocné, mentálně postižené, osoby s kombinovaným postižením, osoby osamělé nebo osoby starší 70 let, dále chráněné dílny (myšleno sociálně terapeutické) a „Handicap taxi“.

á Na základě výpovědí dotázaných osob se zdravotním postižením je mnohem větší zájem o využití služeb (většinou terénních), které umožní handicapovaným občanům Kolína setrvávat v jejich vlastních domácnostech a žít běžným životem - tři čtvrtiny dotázaných preferují život ve vlastní domácnosti za pomoci rodiny a blízkých a terénních služeb.

á V souladu s nejčastějšími problémy, které naši cílovou skupinu trápí (pochůzky po městě a velký počet bariér různého druhu), si v případě možnosti volby téměř polovina dotázaných osob se zdravotním postižením vybírá „čerpání“ služby ve své domácnosti – služba za klientem dojde do jeho domácnosti. A necelá polovina by za službou došla nebo došla, ať již s doprovodem nebo bez doprovodu.

á V případě možnosti pomoci zacvičených dobrovolníků z akreditovaných organizací při užívání sociálních služeb by téměř polovina dotázaných handicapovaných osob tuto pomoc vítala. Dobrovolník by mohl pomoci jako doprovod při pochůzkách i za kulturou, vyřizovat některé záležitosti ve městě, které si nemusí dotázaný vyřizovat osobně, mohl by být společníkem či pomoci v domácnosti s některými činnostmi. Pokud dotázaní pomoc dobrovolníků nevitají, většinou je příčinou nedůvěra a obava z cizích lidí.

Senioři

á Mezi seniory nejlépe fungují „ústní“ kanály přenosu informací – nejčastěji se o využívaných službách dozvěděli od přátel, spolupracovníků, sousedů nebo v rámci rodiny. Dalším, poměrně častým zdrojem informací jsou lékaři a ti „zkušenější“, lidé, kteří se již s podobným problémem setkali. A v neposlední řadě získali také senioři informace o službách na Městském úřadě.

á Z odpovědí dotázaných uživatelů služeb (či osob pečujících) vyplývá, že stávající informovanost seniorů o sociálních službách a možnostech pomoci není úplně optimální. Jen necelá pětina z nich bez pochybností uvádí, že má dostatek informací o sociálních službách (určitě ano) a přibližně třetina má určité výtky, ale spíše se přiklání k tomu, že informace má (spíše ano). Bylo by tedy na místě informovanost zlepšit. Nejvítanější způsoby jsou Katalog poskytovatelů sociálních služeb v Kolíně, v Kolínském zpravodaji by se mohlo více psát o sociálních službách, jejich nabídce, o nově zřizovaných službách apod. a v neposlední řadě by informovanost svých pacientů mohli zlepšit lékaři.

á V dotazování se ukázalo, že seniory trápí nejčastěji dva problémy, a to nemožnost postarat se sám o sebe a tudíž závislost na jiné osobě a pochůzky po úřadech, návštěvy u lékaře (tedy záležitosti, které musejí jít vyřídit osobně). Dalším problémem je (a to pro třetinu seniorů) osamělost.

á Kromě toho, že by senioři uvítali pomoc s údržbou a chodem domácností, pomoc s vyřizováním pochůzek, donášku nákupů a doprovod, jsou zde i možnosti, jak celkově zlepšit život seniorů v Kolíně. Nejčastěji by dotázaní senioři uvítali pravidelné linky nízkopodlažních autobusů. Zlepšení by rovněž přinesly bezbariérové přístupy všude tam, kde jsou nyní schody a jiné překážky – např. na úřady, do obchodů, na nádraží ČD, v obchodních domech, na poštu apod. Život ve městě by také zpříjemnilo více laviček a údržba a péče o komunikace a chodníky.

á Poměrně velký podíl dotázaných – pětina – žádnou sociální službu zaměřenou na pomoc seniorům v Kolíně nepostrádá. A naopak nejpostrádanější službou (chybí téměř dvěma pětinám) je doprava k lékaři na zavolání/na objednání – „senior taxi“. Téměř čtvrtina postrádá lůžka následné péče – po opuštění nemocnic v případě nemožnosti postarat se sám/a o sebe. Pětina dotázaných vnímá jako nedostatečnou respitní (odlehčovací) službu.

á Podobně jako v případě osob se zdravotním postižením i mezi seniory je mnohem větší zájem o využití služeb (většinou terénních), které umožní seniorům setrvat co nejdéle v jejich vlastních domácnostech - tři čtvrtiny dotázaných preferují život ve vlastní domácnosti za pomoci rodiny a blízkých a terénních služeb.

á V případě možnosti volby, zda za službou docházet do nějakého centra nebo službu „čerpat“ přímo ve své domácnosti, téměř dvě třetiny seniorů by preferovaly, aby služba za nimi došla do jejich domácnosti.

á Pomoc dobrovolníků při užívání sociálních služeb seniorům je poměrně vítaná. Pokud by taková možnost byla, téměř polovina dotázaných seniorů by pomoc dobrovolníků uvítala. Dobrovolníci by mohli být nápomocni jako doprovod k lékaři, na nákupy, ale i za kulturou a na procházky, mohli by plnit funkci společníka, donést nákupy či pomoci s některými pracemi v domácnosti.

Osoby v přechodné sociální krizi a nouzi

á Podíváme-li se na současnou životní situaci dotázaných v krizi a nouzi, polovina z nich je momentálně bez zaměstnání. Dále se často nacházejí v situaci, kdy nemají zajištěné stálé bydlení, mají velké dluhy a jejich domácnost velmi nízké příjmy. Dvě třetiny dotázaných se v tíživé situaci nacházejí již déle než rok, zatímco čtvrtina se do nepříznivé situace dostala před méně než rokem.

á Logicky jsou v této skupině nejvíce využívány služby Úřadu práce a pomoc odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Kolín, jejichž služby využívá polovina dotázaných.

á Důležitou roli při využívání sociálních služeb a zejména možnosti je využít, hrají informace. Osoby v tíživé situaci si často informace předávají mezi sebou, resp. informují se od osob, které se s podobnou situací setkaly nebo mají neformální informace od přátel, známých, sousedů apod. Často také čerpají informace na úřadech.

á Důležité je také subjektivní vnímání osob v tíživé situaci dostupnosti informací o sociálních službách a možnostech pomoci. Jen cca desetina dotázaných je jednoznačně přesvědčena, že ve své situaci má dostatek informací o soc. službách a možnostech pomoci. Třetina se spíše přiklání k dostatečné informovanosti.

á Dostupné informační kanály, které by informovanost potřebných mohly zlepšit jsou nejčastěji katalog poskytovatelů sociálních služeb v Kolíně, shrnující všechny služby a možnosti pomoci, dále více informací v Kolínském zpravodaji. Informovanost by také mohli zlepšovat terénní pracovníci, kteří poradí a doporučí službu. A také osvědčený a využívaný zdroj – úřady – kde by dotázaní rádi získali ještě více informací.

á Největšími problémy, které je třeba vyřešit, jsou podle dotázaných otázka zaměstnání, nedostatek finančních prostředků a vyřešit otázku bydlení.

á Některé služby pro osoby v obtížné životní situaci nejsou ve městě dostatečné, nejčastěji respondenti postrádají sociální byty, noclehárnu a služby zajišťující základní životní potřeby.

á Jako zcela úhlavní příčinu pádu do obtížné životní situace vnímají respondenti ztrátu zaměstnání, což je poměrně logické, bývají-li jejím následkem finanční obtíže – dluhy a nízké příjmy domácnosti. Mezi hlavními příčinami dále uváděli vznik závislosti a rozpad rodiny – což jsou příčiny, které jsou velmi úzce provázány. Většina dotázaných uváděla kombinaci příčin, v praxi nebývá příčina jen jedna, často se prolínají a jedna spouští druhou.

Rodiny s dětmi a mládež

á Tato skupina je mírně odlišná od předchozích. Nejedná se zde jen o uživatele sociálních služeb, ale především o představitele rodin s dětmi a samotnou mládež.

á O službách, které v současnosti sami respondenti využívají, nebo je využívají jejich rodinní příslušníci, se nejčastěji informují neformálními kanály – informace se dozvídají v rámci rodiny, od blízkých, od přátel, známých apod. – dvě třetiny dotázaných. Vzhledem k povaze služeb a věku dotázaných je častým zdrojem informací škola, jak uvádí více než čtvrtina dotázaných.

á K lepší informovanosti o stávajících i nových službách a aktivitách pro rodiny, děti a mládež by přispělo více informací v Kolínském zpravodaji, více informací prostřednictvím škol, existence katalogu poskytovatelů sociálních služeb v Kolíně a také nejrůznější informační letáky s nabídkou služeb.

á Z dotazování vyplynulo, že v Kolíně některé služby chybí. Nejvíce postrádané je infocentrum pro mládež (poskytující např. informace o kurzech, brigádách, studijních pobytech apod.). Dále s odstupem jsou to vzdělávací kurzy pro rodiče na mateřské dovolené (např. výuka jazyků spojená s hlídáním dětí), rodinné centrum poskytující krátkodobé hlídání dětí, programy pro celé rodiny, výlety apod. To jsou služby pro běžné fungující rodiny. S menšími preferencemi jsou postrádány některé sociální služby pomáhající rodinám, které se dostaly do obtížné situace – azylový dům pro matky/otce s dětmi i celé rodiny, nízkoprahový – otevřený, volně přístupný klub pro neorganizovanou mládež, pomoc asistenta přímo v potřebných rodinách (běžné fungování rodiny - pomoc dětem s učením a domácími úkoly, volnočasový program apod.) A v neposlední řadě je v Kolíně podle názoru dotázaných nedostatečná psychologická a psychiatrická pomoc.

á Posouzení problémů trápících rodiny resp. řešení některých problematických situací bylo pro dotázané poměrně těžké, velký podíl dotázaných tuto otázku nedokázal posoudit. Přesto se jako problém nejčastěji jeví poradenství rodinám, ve kterých někdo trpí závislostí (na drogách, hracích automatech, alkoholu apod.), nedostatečná

informovanost a potřeba dočasné neplánované pomoci při péči o dítě nebo jiného člena rodiny (v případě náhlé krize, pobytu v nemocnici apod.).

á Mnohem snazší pro dotázané bylo vypsát konkrétní pomoc usnadňující jejich život. Oblasti, které je potřeba řešit, ať již na úrovni města či té které konkrétní rodiny jsme shrnuly do několika oblastí: vyřešení dopravní situace ve městě a dopravní bezpečnost, bezpečnost a klid ve městě, chybějící pomoc a služby pro rodiče s nejmenšími a mladšími školními dětmi, MHD a doprava, sportovní zařízení, čistota a pořádek ve městě, chybějící a nedostačující (sociální a související) služby, dětská hřiště, trh práce, úpravy ve městě, bydlení, nabídka obchodů a služeb, informace, dostupné volnočasové aktivity pro děti a mládež, spolupráce/komunikace s úřady, vzdělávání. Někteří respondenti také zmiňovali problémy, které je těžko řešit v rámci celého města, poukazují na nedobré mezilidské a sousedské vztahy mezi obyvateli Kolína, převážně postrádají ohleduplnost a slušnost.

á Více než polovina dotázaných zástupců rodin vidí možnost snížení rizika ohrožení dětí a mládeže drogami a alkoholem ve větší nabídce možností trávení volného času dětí a mládeže.

Vzhledem k důležité roli smysluplného naplnění volného času dětí a mládeže bylo sledováno i vnímání stávající volnočasové nabídky v Kolíně. Jen zlomek dotázaných je bezvýhradně přesvědčen o dostatečnosti této nabídky, třetina se spíše přiklání k tomu, že možností je dost přestože má nějaké výhrady. Poměrně velká část dotázaného vzorku – dvě pětiny – se spíše přiklání k nedostatečné nabídce možností a vyžití a přibližně desetina je jednoznačně přesvědčena o tom, že děti a mládež nemají dostatek možností pro smysluplné trávení volného času ve městě.

á Téměř polovina dotázaných vypsala, co konkrétně jim v nabídce volnočasových aktivit ve městě chybí.